

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TEKİRDAĞ VALİLİĞİ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ**

**TEKİRDAĞ İLİ 2019 YILI ÇEVRE DURUM
RAPORU**

**HAZIRLAYAN:
ÇED VE ÇEVRE İZİNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
ÇEVRE YÖNETİMİ VE ÇEVRE DENETİMİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

TEKİRDAĞ - 2020

ÖNSÖZ

Çevre; korunması, geliştirilmesi ve gelecek nesillere en güzel şekilde devredilmesi gereken bir emanettir. Bu nedenle çevrenin, doğanın, biyoçeşitliliğin ve tabiat varlıklarımızın korunması ve bunların gelecek kuşaklara zenginleştirilerek aktarılması için bize önemli görevler düşmektedir.

“Kalkınma” ile “çevre” olgularının birbirini ile çelişen değil, birini bütünleyen kavramlar olarak algılanmasını savunan “sürdürülebilir kalkınma” yaklaşımının önemi gün geçtikçe artmaktadır. Bir başka deyişle, doğal kaynakların kullanımında, çevre değerlerinin ekonomi politikalarıyla entegrasyonu kalkınmanın sürekliliğini sağlamada temel koşul olmaktadır.

Tekirdağ; verimli toprakları ile bölge sanayisine sağladığı hammadde katkısı, sahip olduğu 12 adet OSB ve Serbest Bölgesi ile ulaşım ve kaliteli işgücü imkânları, hızla gelişen sınaî yatırımlarıyla bütün sektörlerde ülke ekonomisine katkı sağlamasının yanı sıra doğal ve kültürel değerleri ile de ayrıcalıklı bir ildir. Bu nedenle ilin ekonomik anlamda büyümesi sağlanırken, çevrenin korunması önem kazanmaktadır.

Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında yapılan çalışmalar ülkemizdeki en büyük çevre yatırımını oluşturmakta olup, ilimizde yürütülen çalışmalar bunun en büyük parçasıdır.

2019 yılı Tekirdağ’ımızın, hava kalitesinin arttığı, önemli kentsel ve merkezi endüstriyel atıksu arıtma tesislerinin devreye alındığı yıl olması münasebetiyle çevresel açıdan önemli bir yıl olmakla birlikte daha sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşamamız dileğiyle.

Kaan Sinan TOHUMCU
Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
GİRİŞ	1
A. HAVA	4
A.1. HAVA KALİTESİ.....	4
A.2. HAVA KALİTESİ ÜZERİNE ETKİ EDEN KİRLETİCİLER	7
A.3. HAVA KALİTESİNİN KONTROLÜ KONUSUNDAKİ ÇALIŞMALAR	10
A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları	10
A.4. ÖLÇÜM İSTASYONLARI	16
A.5. GÜRÜLTÜ	34
A.6. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ EYLEM PLANI ÇERÇEVESİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	35
A.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	36
B. SU VE SU KAYNAKLARI	38
B.1. İLİN SU KAYNAKLARI VE POTANSİYELİ	38
B.1.1. Yüzeysel Sular	38
B.1.1.1. Akarsular.....	38
B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar	38
B.1.2. Yeraltı Suları	39
B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri	39
B.2. SU KAYNAKLARININ KALİTESİ	40
B.3. SU KAYNAKLARININ KİRLİLİK DURUMU	42
B.3.1. Noktasal kaynaklar	42
B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar	42
B.3.1.2. Evsel Kaynaklar	42
B.3.2. Yayılı Kaynaklar	42
B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar	42
B.3.2.2. Diğer	43
B.4. DENİZLER	43
B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu.....	43
B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu	44
B.4.3. Acil Müdahale Planları	51
B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri	51
B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri	53
B.5. SEKTÖREL SU KULLANIMLARI VE YAPILAN SU TAHSİSLERİ	53
B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu	53
B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	53
B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti	54
B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.	56
B.5.2. Sulama.....	57
B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	57
B.5.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı	57
B.5.3. Endüstriyel Su Temini	57
B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı	58
B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı	58
B.6. ÇEVRESEL ALTYAPI	58
B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisleri Hizmetleri.....	58
B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri.....	63
B.6.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler	64
B.6.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması	64

B.7. TOPRAK KİRLİLİĞİ VE KONTROLÜ.....	65
<i>B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar.....</i>	<i>65</i>
<i>B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi</i>	<i>66</i>
<i>B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar</i>	<i>67</i>
<i>B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği</i>	<i>68</i>
B.8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	69
C. ATIK	71
C.1. BELEDİYE ATIKLARI (KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ)	71
C.2. HAFRİYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARI	73
C.3. SIFIR ATIK YÖNETİMİ.....	73
<i>C.3.1. Eğitimler.....</i>	<i>74</i>
<i>C.3.2. Atık Getirme Merkezleri</i>	<i>75</i>
<i>C.3.3. Atık Miktarları</i>	<i>75</i>
<i>C.3.4. Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı</i>	<i>76</i>
<i>C.3.5. Ekipman</i>	<i>77</i>
<i>C.3.6. Kompost.....</i>	<i>77</i>
C.4. AMBALAJ ATIKLARI.....	77
C.5. TEHLİKELİ ATIKLAR.....	81
C.6. ATIK MADENİ YAĞLAR.....	83
C.7. ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLER	84
C.8. BİTKİSEL ATIK YAĞLAR	86
C.9. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER.....	86
C.10. ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALAR	87
C.11. ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLAR	87
C.12. TEHLİKESİZ ATIKLAR.....	88
<i>C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları</i>	<i>88</i>
<i>C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül</i>	<i>89</i>
<i>C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları</i>	<i>89</i>
C.13. TIBBİ ATIKLAR.....	89
C.14. MADEN ATIKLARI	90
C.15. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	90
Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI.....	92
Ç.1. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALAR.....	92
Ç.2. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	92
D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK	93
D.1. FLORA.....	93
D.2. FAUNA.....	94
D.3. ORMANLAR VE MİLLİ PARKLAR	94
<i>D.3.1. Ormanlar.....</i>	<i>94</i>
<i>D.3.2. Milli Parklar</i>	<i>96</i>
<i>D.3.3. Tabiat Parkları.....</i>	<i>96</i>
D.4. ÇAYIR VE MERA.....	97
D.5. SULAK ALANLAR	97
D.6. TABİAT VARLIKLARINI KORUMA ÇALIŞMALARI	97
<i>D.6.1. Tabiat Anıtları</i>	<i>97</i>
<i>D.6.2. Tabiatı Koruma Alanları</i>	<i>98</i>
<i>D.6.3. Anıt Ağaçlar.....</i>	<i>99</i>
<i>D.6.5. Doğal Sit Alanları.....</i>	<i>102</i>

D.7. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	105
E. ARAZİ KULLANIMI	106
E.1. ARAZİ KULLANIM VERİLERİ	106
E.2. MEKÂNSAL PLANLAMA	108
E.2.1. Çevre Düzeni Planı	108
E.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	109
F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	111
F.1. ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMESİ İŞLEMLERİ	111
F.2. ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ	113
F.3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	114
G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI	115
G.1. ÇEVRE DENETİMLERİ	115
G.2. ŞİKÂyetLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ	115
G.3. İDARİ YAPTIRIMLAR	116
G.4. ÇEVRE KANUNU UYARINCA DURDURMA CEZASI UYGULAMALARI	117
G.5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	117
H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ	118

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge A.1 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri.....	5
Çizelge A.2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları.....	6
Çizelge A.3 - Ulusal hava kalitesi indeksi.....	6
Çizelge A.4– Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri.....	7
Çizelge A.5 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları	9
Çizelge A.6- 2019 yılında Tekirdağ ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı	9
Çizelge A.7 - Tekirdağ İli Temiz Hava Eylem Planı Eylemleri.....	11
Çizelge A.8 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler	17
Çizelge A.9 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO : mg/m^3).....	32
Çizelge A.10 - Tekirdağ Merkez-MTHM İstasyonu 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	32
Çizelge A.11 -Tekirdağ Çerkezköy-MTHM İstasyonu 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	33
Çizelge A.12 - Tekirdağ Çorlu-MTHM İstasyonu 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	33
Çizelge A.13 - Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM İstasyonu 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	34
Çizelge B. 14 – Tekirdağ ilinin akarsuları.....	38
Çizelge B. 15 - Tekirdağ ilinde mevcut göl, gölet ve rezervuarlar	39
Çizelge B.16 - Tekirdağ ilinde 2019 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları.....	40
Çizelge B.17 - Tekirdağ ilinde işlenen tarım alanlarının dağılımı	42
Çizelge B.18 – Tekirdağ ili kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi.....	43
Çizelge B.19 – Tekirdağ ili 2019 yılı Yüzme Sezonu Deniz Suyu Analiz Sonuçları	45
Çizelge B. 20 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı	51
Çizelge B.21– Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle atık kabul tesisleri.....	52
Çizelge B.22 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle atık kabul gemisi	53
Çizelge B.23 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı İlçelerimizde Yaşayan Nüfusun İçme ve Kullanma Suyunu Temin Ettiği Sistem ve Bu Sistemden Yararlanan Nüfus Yüzdesi	54
Çizelge B.24 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı İçme Suyu Arıtma Tesisleri ve Hizmet Ettikleri Nüfus.....	55
Çizelge B.25– Tekirdağ ilinde 2019 yılı İçme Suyu Temin Edilen Kaynaklar.....	56
Çizelge B.26 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Alan Nüfus	59
Çizelge B.27– Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu	61
Çizelge B.28 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu	64
Çizelge B.29 - Tekirdağ ilinde 2019 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler	65

Çizelge B.30 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları	68
Çizelge B.31 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)	68
Çizelge B.32 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları	69
Çizelge C.33 - Tekirdağ ilinde 2019 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri	72
Çizelge C.34 – 2019 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler	74
Çizelge C.35 – 2019 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri	75
Çizelge C.36 – 2019 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı	75
Çizelge C.37 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan kurum/kuruluş sayısı	76
Çizelge C.38 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamındaki ekipmanlar	77
Çizelge C.39 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamında kompost üretimi bilgileri	77
Çizelge C.40 - Tekirdağ ilinde 2018 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları*	77
Çizelge C.41 - 2019 yılında Tekirdağ ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı	78
Çizelge C.42 - 2019 yılında Tekirdağ ilinde kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı	78
Çizelge C.43 - 2019 yılında Tekirdağ ilinde ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı	78
Çizelge C.44 – 2019 yılında Tekirdağ ilinde Belediyelerin Ambalaj Atık Yönetim Planı (AAYP) durumu	79
Çizelge C.45 - 2019 yılında Tekirdağ ilinde Atık Getirme Merkezleri ile ilgili durum	81
Çizelge C. 46- Tekirdağ ilinde 2018 yılında atık işleme ve miktarı*	82
Çizelge C.47 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları* ..	84
Çizelge C.48– Tekirdağ ilinde 2018 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler*	85
Çizelge C.49 – Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü miktarı (kg)*	85
Çizelge C.50 - Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (kg)*	85
Çizelge C.51 – Tekirdağ ilinde 2018 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler	86
Çizelge C.52 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler* ...	86
Çizelge C.53 – Yıllar itibariyle Tekirdağ ilinde geri kazanım tesislerine ve Atık Yakma Tesislerine gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)	86
Çizelge C.54 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar	87
Çizelge C.55 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı hurdaya ayrılan araç sayısı	88
Çizelge C.56 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı için sanayi tesislerinde oluşan tehlikesiz atıkların toplanma ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri	88
Çizelge C.57– Tekirdağ ilinde 2019 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi	89
Çizelge C.58 – 2019 yılında Tekirdağ ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı	90
Çizelge C.59 - Tekirdağ ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı	90
Çizelge C.60– 2019 yılı itibariyle Tekirdağ ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı	91
Çizelge Ç.61 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı	92
Çizelge Ç.62 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında tespit edilen endemik flora türleri	93
Çizelge D.63 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında tespit edilen fauna türleri	94
Çizelge D.64 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında tespit edilen orman alanları	95
Çizelge D.65 - Tekirdağ İli Tescilli Anıt Ağaçlar	99

Çizelge D.66 - Tekirdağ İli Doğal Sit Alanları	102
Çizelge D.67 - Tekirdağ İli Mağaralar	103
Çizelge E.68 – Tekirdağ ilinde arazi kullanım sınıflandırması	107
Çizelge F.69 – Tekirdağ İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2019 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı	111
Çizelge F.70 – Tekirdağ ilinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2014-2019 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı	112
Çizelge F.71 – Tekirdağ ilinde 2014-2019 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı.....	112
Çizelge F.72 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları	113
Çizelge G.73 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı ..	115
Çizelge G.74 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇŞİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları	115
Çizelge G.75 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı .	116

GRAFİKLER DİZİNİ

Sayfa

Grafik A.1 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında Tekirdağ UHKİA istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	18
Grafik A.2 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında Merkez-MTHM istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	18
Grafik A.3 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında Çerkezköy-MTHM istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	19
Grafik A.4 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında Çorlu-MTHM istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	19
Grafik A.5 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında Çorlu OSB-MTHM istasyonu SO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	20
Grafik A.6- Tekirdağ UHKİA istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	20
Grafik A.7 - Tekirdağ Merkez MTHM istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği ...	21
Grafik A.8 - Tekirdağ Çerkezköy MTHM istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği	21
Grafik A.9 - Tekirdağ Çorlu-MTHM istasyonu PM ₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	22
Grafik A.10 - Tekirdağ UHKİA istasyonu PM _{2.5} parametresi günlük ortalama değer grafiği	22
Grafik A. 11 - Tekirdağ Çerkezköy MTHM istasyonu PM _{2.5} parametresi günlük ortalama değer grafiği	23
Grafik A.12 - Tekirdağ Çorlu OSB MTHM istasyonu PM _{2.5} parametresi günlük ortalama değer grafiği	23
Grafik A.13 - Tekirdağ UHKİA istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	24
Grafik A. 14 - Tekirdağ UHKİA istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	24
Grafik A.15 - Tekirdağ Çorlu MTHM istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	25
Grafik A.16 - Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM istasyonu O ₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği	25
Grafik A.17- Tekirdağ UHKİA istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	26
Grafik A.18 - Tekirdağ Merkez MTHM istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği ..	26
Grafik A.19- Tekirdağ Çerkezköy MTHM istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	27
Grafik A.20 - Tekirdağ Çorlu MTHM istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	27
Grafik A.21- Tekirdağ Çorlu OSB MTHM istasyonu NO ₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği	28
Grafik A.22 - Tekirdağ UHKİA istasyonu NO _x parametresi günlük ortalama değer grafiği.....	28
Grafik A.23 - Tekirdağ Merkez UHKİA istasyonu NO _x parametresi günlük ortalama değer grafiği..	29
Grafik A.24 - Tekirdağ Çerkezköy MTHM istasyonu NO _x parametresi günlük ortalama değer grafiği	29
Grafik A.25 - Tekirdağ Çorlu MTHM istasyonu NO _x parametresi günlük ortalama değer grafiği	30
Grafik A.26 - Tekirdağ Çorlu OSB MTHM istasyonu NO _x parametresi günlük ortalama değer grafiği	30
Grafik A.27 - Tekirdağ Merkez MTHM istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği....	31
Grafik A.28 - Tekirdağ Çerkezköy MTHM istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği	31
Grafik A.29– Tekirdağ ilinde 2019 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı.....	35

Grafik B.30 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı	50
Grafik B.31 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı	51
Grafik B.32 - Tekirdağ ilinde 2019 yılı TESKİ tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı	53
Grafik B.33 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı....	58
Grafik B.34– 2019 yılında Tekirdağ ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı.....	59
Grafik B.35 – 2019 yılında Tekirdağ ilinde atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı (%).....	60
Grafik B.36 – 2019 yılında Tekirdağ ilinde Arıtma Tesislerine Ait Çamurların oranı	60
Grafik B.37 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi	66
Grafik B.38 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi.....	67
Grafik C.39 - Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle katı atık kompozisyonu	71
Grafik C.40 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı.....	74
Grafik C.41 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı	76
Grafik C.42 – Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen kurum/kuruluş binası sayısı	76
Grafik C.43 – Yıl bazında Tekirdağ ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı	78
Grafik C.44 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*	82
Grafik C.45 – Yıllar itibariyle Tekirdağ ilinde atık madeni yağ toplama miktarları &*	84
Grafik C.46 – Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (kg)*	85
Grafik C.47 - Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)	87
Grafik E.48 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması	106
Grafik F.49 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı	111
Grafik F.50 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı.....	112
Grafik F.51 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı	113
Grafik G.52 – Tekirdağ ilinde ÇŞİM tarafından 2019 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı	115
Grafik G.53 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı.....	116
Grafik G.54 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı.....	116

HARİTALAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Harita 1 - Tekirdağ İl Haritası	1
Harita A.2 – Tekirdağ İli Süleymanpaşa ilçesinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri ..	16
Harita A.3 – Tekirdağ İli Çorlu ilçesinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri	16
Harita A.4 – Tekirdağ İli Kapaklı ilçesinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazının yeri	17
Harita B.5 - Kıyı su kütleleri ekolojik kalite değerlendirmesi (2018).....	44
Harita E.6 – Tekirdağ ilinin 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı	108
Harita E.7 - 1/25.000 Ölçekli Tekirdağ İli Çevre Düzeni Planı	109

RESİMLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Resim D.1 - Kumul Nakili-Silene sangaria.....	93
Resim D.2 Kilyos Düğmesi-Centaurea kilaea.....	94
Resim D.3- Şarköy ilçesi Kızılcaterzi mahallesindeki Endüstriyel ağaçlandırma çalışması	95
Resim D.4- Süleymanpaşa ilçesi Yeniköy mahallesi bozuk orman ağaçlandırma çalışmaları	96
Resim D.5 - Tescilli Anıt Ağaçlar Doğu Çınarı (Platanus orientalis) / Süleymanpaşa İlçesi	102
Resim D.6 - Güngörmez Mağaraları/ Saray/Tekirdağ	104

ikliminin etkileri görülen Tekirdağ sahil şeridinde yazlar sıcak kışlar ılıktır. Ergene havzasını içine alan kıyı şeridinde daha ziyade karasal iklim görülür.

Tekirdağ'da toprağa düşen yağış genellikle yağmurdur. İklimin ılıman oluşu tarımı kolaylaştırır. Şarköy'ün Gelibolu hududundan Marmara Ereğlisi'ne kadar uzanan sahil şeridinde yetişen bağ ve zeytin gibi bitkiler, iklimin burada daha ılıman olduğunu gösterir. Bu özelliği, kuzeyinin kıyıya paralel uzanan Tekir Dağlarıyla kaplı olmasındandır. Kışın kuzey rüzgârlarına açık olan Tekirdağ-Marmara Ereğlisi-Sultanköy arasında daha soğuk olmaktadır. İçeriler ise kara iklimin özelliğini gösterir. Kışın Kuzey Avrupa ülkelerinin iklimine benzer. Bu bakımdan kendisine ait özel bir iklim tipi yoktur. Yazlar genellikle kurak ve sıcak geçer. Yaz süresince görülen kuraklık ara sıra gök gürültüsü ile yağın yağmurlarla ortadan kalkar. Sibiryas antisiklonu Balkanlar üzerinden buralara geldiğinden kışın kuru ve dondurucu soğuklar olur. Buralar Marmara'nın yumuşatıcı etkisinden yoksundur.

2018 yılının en sıcak ayları Temmuz-Ağustos, en soğuk ayları Ocak-Şubat aylarıdır. (<https://mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler-istatistik.aspx?m=TEKIRDAG>) Akarsular az ve yetersizdir. Başlıca akarsular Hayrabolu Deresi ve Ergene Nehri'dir. Bölgede hakim nemli iklim tipi; sahil şeridinde ılıman, iç kısımlarda karasal iklime yaklaşılarak hüküm sürer. İlin toprak yapısı ve yağış rejimi kültürel tarım için oldukça elverişlidir. Tekirdağ İlinin denizden yüksekliği 10 m. ve denize olan uzaklığı merkezden 250 m'dir.

Marmara Denizi kıyısı boyunca, yaz mevsimi sıcak ve kurak, kış mevsimi ise ılık ve yağışlı geçen Akdeniz ikliminin özellikleri görülür. Ancak, Karadeniz ikliminin etkisiyle yaz kuraklığı hafıflemiştir. Kış mevsiminde kar yağışları olağandır. İç kesimlere girildikçe yaz mevsimi daha kurak, kış mevsimi daha soğuk geçen yarı karasal iklim özellikleri belirginleşir.

Tekirdağ GSYİH'sı içerisinde, sanayi sektörü % 43,5'li pay ile en fazla GSYİH oluşturan sektör konumunda iken, tarım sektörü % 12,5'lik bir pay ile ikinci, ulaştırma ve haberleşme sektörü % 12,3'lük pay ile üçüncü, ticaret sektörü % 10,7'lik pay ile dördüncü, devlet hizmetleri % 7,1'lik bir pay ile beşinci ve inşaat sektörü de % 5,9'lik bir pay ile altıncı sırada yer almaktadır.

1970 senesine kadar tarıma dayalı sanayiye sahip olan Tekirdağ ili, 1970'ten sonra hızla sanayileşmiştir. Çerkezköy, Çorlu ve Tekirdağ merkez ilçelerinde sanayi kuruluşları daha fazladır. Türkiye'nin en büyük 100 kuruluşundan 3'ü ve en büyük 500 kuruluşun 15'i bu il sınırları içindedir. Metal eşya ve makina imalatı gelişmiştir. İstanbul'a yakınlık, ulaşım, pazarlama imkânları sanayinin gelişmesinde mühim rol oynamıştır.

Tekirdağ'da Süleymanpaşa, Malkara, Çorlu, Çerkezköy ve Hayrabolu ilçelerinde olmak üzere toplam 5 adet Ticaret ve Sanayi Odası bulunmaktadır. Ayrıca ilimizde; Süleymanpaşa, Hayrabolu, Çorlu ve Malkara ilçelerinde olmak üzere 4 adet Ticaret Borsası mevcuttur. İl genelinde bulunan 13 adet küçük sanayi sitesinin 7'si faaliyet göstermekte olup, toplam iş yeri sayısı 2.325'dür. İlimizde sektörel ağırlık itibarıyla en önde gelen sektörler Makine- Metal, Gıda, İlaç, Tekstil-Hazır Giyim, Plastik Ürünler İmalatıdır.

İl genelinde 13 adet organize sanayi bölgesi ve 1 adet serbest bölge yer almakta olup, organize sanayi bölgelerinde 1081 firma faaliyet göstermektedir. İl genelindeki işletmelerin %73'ü organize sanayi bölgelerinde yer aldığı görülmektedir.

Tekirdağ yüzölçümüne göre ekili-dikili alanları en çok olan illerden biridir. Tarıma elverişli alanların oranı yüzde 80'dir. Tekirdağ ilinden çok çeşitli ve bol ürünler alınmakla beraber 'buğday, ayçiçeği, soğan, karpuz, kiraz ve üzüm' önceliklidir.

Tekirdağ'da 400 bin hektarlık alanda tarım yapılmaktadır. İlin Geleneksel ürünü buğday ve ayçiçeği Türkiye de üretilen buğdayın yaklaşık %5'i (185 bin 63 hektarlık alandan 998 bin 955 ton buğday), ayçiçeğinin ise %33ü (151 bin 290 hektarlık alanda 356 bin 750 ton) Tekirdağ'dan karşılanmaktadır.

Tekirdağ'da görülmeye değer sayısız eser bulunmaktadır. İlginç ziyaret noktaları arasında Macaristan'ın Avusturya'ya karşı mücadele etmiş bağımsızlık kahramanı Ferenc Rakoczi'nin 1720-1735 yılları arasında (başka bir deyişle, Osmanlı'nın Macaristan'ı kaybetmesinden sadece 35 yıl kadar sonra) Osmanlı İmparatorluğu'na sığındığı dönemde kaldığı 17. yüzyıl Türk evi sayılabilir. Ev bugün müze kimliğini taşımakta olup, Macaristan hükümetinin mülkiyetinde ve Türkiye'yi ziyaret eden Macarların vazgeçilmez uğrak yeri konumundadır.

Ayrıca Namık Kemal'in doğum yeri olup adına düzenlenmiş Namık Kemal Evi müzeleştirilmiştir. Şehir merkezinde Atatürk'ün birebir boyutlarındaki tek heykeli bulunmaktadır. Her sene Haziran ayında Tekirdağ Kiraz Festivali adı altında ortalama 1 hafta süren etkinlikler düzenlenmektedir. İlk olarak 1962'de Kiraz Cümbüşü adıyla başlayan festival, günümüzde kent merkezi için önemli bir turistik faaliyettir.

Müdürlüğümüz C tipi iller arasında yer aldığından Müdürlüğümüzün Çevre bölümü ÇED ve Çevre İzinleri Şube Müdürlüğü, Çevre Yönetimi ve Denetimi Şube Müdürlüğü olmak üzere iki adet şube müdürlüğünden oluşmaktadır. ÇED ve Çevre İzinleri Şubesinde toplam 8 personel ve Çevre Yönetimi ve Denetimi Şubesinde 11 personel olmak üzere toplamda 19 personel ve 2 şube müdürü ile çalışmalarına devam etmektedir.

A. HAVA

A.1. Hava Kalitesi

Modern yaşamın getirdiği şehirleşmenin bir sonucu olan hava kirliliği, yerel ve bölgesel olduğu kadar küresel ölçekte de etki alanına sahiptir. Hava kirliliğinin insan sağlığına önemli etkileri olması sebebiyle, hava kalitesi konusuna tüm dünyada büyük önem verilmektedir. Hava kirliliği problemlerini çözmek ve strateji belirlemek için, bilimsel topluluk ve ilgili otoritenin her ikisi de atmosferik kirleticiler konsantrasyonlarını izlemek ve analiz etmek konusuna odaklanmışlardır (Kyrkilis vd, 2007). Otoritelerin hava kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi konusunda sorumluluklarının yanı sıra, halk sağlığını doğrudan etki eden bir konu olması sebebiyle, kamuoyuna iletişim araçları vasıtasıyla hava kirliliği güncel bilgilerini sunması da sorumlulukları arasındadır.

Ülkemizde dış ortam hava kalitesine ilişkin parametrelerin yönetimi Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği gereğince gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, 2019 yılı itibarıyla geçerli olan hava kalitesi limit değerlerine ilişkin bilgi Çizelge A.1’te verilmektedir.

Ancak farklı kirleticilere ait ölçümleri anlamak bu konuda çalışan bir bilim insanı için mümkün olsa bile genel halk ve yerel otoriteler için oldukça zor olmaktadır. Bu sebeple, hava kirliliğinin/hava kalitesinin durumunu kamuoyuna açıklarken halkın kolayca anlayabileceği bir sınıflama sistemi kullanılmaktadır. Tüm dünyada yaygın olarak kullanılan, Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) denilen bu sınıflama sistemi ile havadaki kirleticilerin konsantrasyonlarına göre hava kalitesi için iyi, orta, kötü, tehlikeli vb şeklinde derecelendirme yapılmaktadır. Dünyanın pek çok ülkesinde indeks hesaplanmasında kullanılan yöntem ve kriterler, kendi ülkelerinde uygulanan hava kalitesi standartlarına uygun şekilde oluşturulmuştur.

Bir ulusun hava kalitesinin iyileştirilmesi konusundaki başarısı, yerel ve ulusal hava kirliliği sorunları ve kirlilik azaltmadaki gelişmeler konusunda doğru ve iyi bilgilendirilmiş vatandaşların desteğine bağlıdır (Sharma vd, 2003a). Bir bölgedeki kirleticiler seviyelerini anlamak için uygun bir aracın geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu araç, vatandaşın hava kirliliği seviyesi hakkında doğru ve anlaşılabilir şekilde bilgi sağlarken, aynı zamanda ilgili otoritelerin toplum sağlığını korumak için önlem almaları konusunda kullanılabilir olmalıdır (Kyrkilis vd, 2007).

Bu amaçla, geliştirilen standart değerler, gerek uyarıcı ve anlaşılabilir olması gerekse de kullanımı açısından yaygın olarak bir indekse çevrilerek sunulabilmektedir. Belli bir bölgedeki hava kalitesinin karakterize edilmesi için ülkelerin kendi sınır değerlerine göre dönüştürdükleri ve kirlilik sınıflandırılmasının yapıldığı bu indekse Hava Kalitesi İndeksi (HKİ) (Air Quality Index/AQI) adı verilmektedir. İndeks belirli kategorilerde farklı tanım ve renkler kullanılarak ifade edilmekte ve ölçümü yapılan her kirleticiler için ayrı ayrı düzenlenmektedir (Yavuz, 2010).

Ulusal Hava Kalitesi İndeksi, ulusal mevzuatımız ve sınır değerlerimize uygun olarak oluşturulmuştur. 5 temel kirleticiler için hava kalitesi indeksi hesaplanmaktadır. Bunlar; partikül maddeler (PM₁₀), karbon monoksit (CO), kükürt dioksit (SO₂), azot dioksit (NO₂) ve ozon (O₃) dur.

Çizelge A.1 – Hava kalitesi değerlendirme ve yönetiminde limit değerlerinde kademeli azaltım ve uyarı eşikleri

KİRLLETİCİ	ORTALAMA SÜRE	LİMİT DEĞER		UYARI EŞİĞİ
		2018 (µg/m ³)	2019 (µg/m ³)	
SO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	380	350	500 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de – hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	150	125	
	yıllık ve kış dönemi (1 Ekim’den 31 Marta kadar) -insan sağlığının korunması için-	20	20	
NO ₂	saatlik -insan sağlığının korunması için-	260	250	400 µg/m ³ (hava kalitesinin temsili bölgelerinde bütün bir “bölge” veya “alt bölge”de veya en azından 100 km ² ’de – hangisi küçükse- üç ardışık saatte ölçülür)
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	44	40	
NO _x	yıllık -vejetasyonun korunması için-	30	30	----
PM ₁₀	24 saatlik -insan sağlığının korunması için-	60	50	----
	yıllık -insan sağlığının korunması için-	44	40	
Pb	yıllık -insan sağlığının korunması için-	0,6	0,5	----
BENZEN	yıllık -insan sağlığının korunması için-	8	7	----
CO	maksimum günlük 8 saatlik ortalama -insan sağlığının korunması için-	10.000	10.000	----

(Kaynak: Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği)

Hava kalitesine ilişkin hava kalite indeksi karşılaştırması da Çizelge A.2’ de verilmektedir.

Çizelge A.2 - Ulusal hava kalite indeksi kesme noktaları

İndeks	HKİ	SO ₂ [µg/m ³]	NO ₂ [µg/m ³]	CO [µg/m ³]	O ₃ [µg/m ³]	PM10 [µg/m ³]
		1 Sa. Ort.	1 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	8 Sa. Ort.	24 Sa. Ort.
İyi	0 – 50	0-100	0-100	0-5.500	0-120 ^L	0-50
Orta	51 – 100	101-250	101-200	5.501-10.000	121-160	51-100
Hassas	101 – 150	251-500	201-500	10.001-16.000 ^L	161-180 ^B	101-260
Sağlıksız	151 – 200	501-850	501-1.000	16.001-24.000	181-240 ^U	261-400
Kötü	201 – 300	851-1.100	1.001-2.000	24.001-32.000	241-700	401-520
Tehlikeli	301 – 500	>1.101	>2.001	>32.001	>701	>521

L: Limit Değer

B: Bilgi Eşiği

U: Uyarı Eşiği

Çizelge A.3 - Ulusal hava kalitesi indeksi

Hava Kalitesi İndeksi (AQI) Değerler	Sağlık Endişe Seviyeleri	Renkler	Anlamı
Hava Kalitesi İndeksi bu aralıkta olduğunda..	..hava kalitesi koşulları..	..bu renkler ile sembolize edilir..	..ve renkler bu anlama gelir.
0 - 50	İyi	Yeşil	Hava kalitesi memnun edici ve hava kirliliği az riskli veya hiç risk teşkil etmiyor.
51 - 100	Orta	Sarı	Hava kalitesi uygun fakat alışılmadık şekilde hava kirliliğine hassas olan çok az sayıdaki insanlar için bazı kirlleticiler açısından orta düzeyde sağlık endişesi oluşabilir.
101- 150	Hassas	Turuncu	Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir. Genel olarak kamunun etkilenmesi olası değildir.
151 - 200	Sağlıksız	Kırmızı	Herkes sağlık etkileri yaşamaya başlayabilir, hassas gruplar için ciddi sağlık etkileri söz konusu olabilir.
201 - 300	Kötü	Mor	Sağlık açısından acil durum oluşturabilir. Nüfusun tamamının etkilenme olasılığı yüksektir.
301 - 500	Tehlikeli	Kahverengi	Sağlık alarmı: Herkes daha ciddi sağlık etkileri ile karşılaşabilir.

Çizelge A.4– Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle sürekli emisyon ölçüm sistemleri (ÇŞİM, 2019)

SEKTÖR	TESİS SAYISI	BACA SAYISI
Ağaç İşleme Tesisleri	2	2
Asit Üretim Tesisleri		
Atık Geri Kazanım ve Bertaraf Tesisleri	2	2
Cam Üretim Fabrikaları		
Çimento		
Demir - Çelik ve Metalurji Fabrikaları	1	2
Doğalgaz Çevrim ve Termik Santraller	2	4
Gıda Fabrikaları	3	3
Gübre Fabrikaları		
Kağıt Fabrikaları	3	5
Kimya Fabrikaları	1	1
Kireç Fabrikaları		
Lastik Üretim Tesisleri		
Otomotiv		
Petrol ve Petrokimya Tesisleri		
Şeker Fabrikaları		
Tekstil Fabrikaları	5	5
TOPLAM	19	24

A.2. Hava Kalitesi Üzerine Etki Eden Kirleticiler

Hava kirliliği, doğrudan veya dolaylı olarak insan sağlığını etkileyerek yaşam kalitesini düşürmektedir. Günümüzde hava kirliliği nedeniyle yerel, bölgesel ve küresel sorunlar yaygın olarak yaşanmaktadır.

Yoğun şehirleşme, şehirlerin yanlış yerleşmesi, motorlu taşıt sayısının artması, düzensiz sanayileşme, kalitesiz yakıt kullanımı, topoğrafik ve meteorolojik şartlar gibi nedenlerden dolayı büyük şehirlerimizde özellikle kış mevsiminde hava kirliliği yaşanabilmektedir.

Bir bölgede hava kalitesini ölçmek, o bölgede yaşayan insanların nasıl bir hava teneffüs ettiğinin bilinmesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, önemli bir nokta da, bir bölgede meydana gelen hava kirliliğinin sadece o bölgede görülmeyip meteorolojik olaylara bağlı olarak yayılım göstermesi ve küresel problemlere de (küresel ısınma, asit yağmurları, vb) sebep olmasıdır.

Renksiz bir gaz olan kükürtdioksit (SO₂), atmosfere ulaştıktan sonra sülfat ve sülfürik asit olarak oksitlenir. Diğer kirleticiler ile birlikte büyük mesafeler üzerinden taşınabilecek damlalar veya katı partiküller oluşturur. SO₂ ve oksidasyon ürünleri kuru ve nemli depozisyonlar (asitli yağmur) sayesinde atmosferden uzaklaştırılır.

Azot Oksitler (NO_x), Azot monoksit (NO) ve azot dioksit (NO_2), toplamı azot oksitleri (NO_x) oluşturur. Azot oksitler genellikle (%90 durumda) NO olarak dışarı verilir. NO ve NO_2 'nin ozon veya radikallerle (OH veya HO_2 gibi) reaksiyonu sonucunda oluşur. İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibarı ile NO_2 kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. Azot oksit (NO_x) emisyonları insanların yarattığı kaynaklardan oluşmaktadır. Ana kaynakların başında kara, hava ve deniz trafiğindeki araçlar ve endüstriyel tesislerdeki yakma kazanları gelmektedir.

İnsan sağlığına etkileri açısından, sağlıklı insanların çok yüksek NO_2 derişimlerine kısa süre dahi maruz kalmaları, şiddetli akciğer tahribatlarına yol açabilir. Kronik akciğer rahatsızlığı olan kişilerin ise bu derişimlere maruz kalmaları, akciğerde kısa vadede fonksiyon bozukluklarına yol açabilir. NO_2 derişimine uzun süre maruz kalınması durumunda ise buna bağlı olarak solunum yolu rahatsızlıklarının ciddi oranda arttığı gözlenmektedir.

Toz Partikül Madde (PM_{10}), partikül madde terimi, havada bulunan katı partikülleri ifade eder. Bu partiküllerin tek tip bir kimyasal bileşimi yoktur. Katı partiküller insan faaliyetleri sonucu ve doğal kaynaklardan, doğrudan atmosfere karışırlar. Atmosferde diğer kirleticiler ile reaksiyona girerek PM 'yi oluştururlar ve atmosfere verilirler. (PM_{10} -10 μm 'nin altında bir aerodinamik çapa sahiptir) 2,5 μm 'ye kadar olan partikülleri kapsayacak yasal düzenlemeler konusunda çalışmalar devam etmektedir. PM_{10} için gösterilebilecek en büyük doğal kaynak yollardan kalkan tozlardır. Diğer önemli kaynaklar ise trafik, kömür ve maden ocakları, inşaat alanları ve taş ocaklarıdır. Sağlık etkileri açısından, PM_{10} solunum sisteminde birikebilir ve çeşitli sağlık etkilerine sebep olabilir. Astım gibi solunum rahatsızlıklarını kötüleştirebilir, erken ölümü de içeren çeşitli ciddi sağlık etkilerine sebep olur. Astım, kronik tıkalı akciğer ve kalp hastalığı gibi kalp veya akciğer hastalığı olan kişiler PM_{10} 'a maruz kaldığında sağlık durumları kötüleşebilir. Yaşlılar ve çocuklar, PM_{10} maruziyetine karşı hassastır. PM_{10} yardımıyla toz içerisindeki mevcut diğer kirleticiler akciğerlerin derinlerine kadar inebilir. İnce partiküllerin büyük bir kısmı akciğerlerdeki alveollere kadar ulaşabilir. Buradan da kurşun gibi zehirli maddeler %100 olarak kana geçebilir.

Karbonmonoksit (CO), kokusuz ve renksiz bir gazdır. Yakıtların yapısındaki karbonun tam yanmaması sonucu oluşur. CO derişimleri, tipik olarak soğuk mevsimlerde en yüksek değere ulaşır. Soğuk mevsimlerde çok yüksek değerlere ulaşılmasının bir sebebi de enverziyon durumudur. CO 'ın global arka plan konsantrasyonu 0.06 ve 0.17 mg/m^3 arasında bulunur. 2000/69/EC sayılı AB direktifinde CO ile ilgili sınır değerler tespit edilmiştir.

Enverziyon, sıcak havanın soğuk havanın üzerinde bulunarak, havanın dikey olarak birbiriyle karışmasının engellenmesi durumudur. Kirlilik böylece yer seviyesine yakın soğuk hava tabakasının içerisinde toplanır.

CO 'ın ana kaynağı trafik ve trafikteki sıkışıklıktır. Sağlık etkileri, akciğer yolu ile kan dolaşımına girerek, kimyasal olarak hemoglobinle bağlanır. Kandaki bu madde, oksijeni hücrelere taşır. Bu yolla, CO organ ve dokulara ulaşan oksijen miktarını azaltır. Sağlıklı kişilerde, daha yüksek seviyelerdeki CO 'e maruz kalmak, algılama ve gözün görme gücünü etkileyebilir. Hafif ve daha ağır kalp ve solunum sistemi hastalığı olan kişiler ve henüz doğmamış ve yeni doğmuş bebekler, CO kirliliğine karşı en riskli grubu oluşturur.

Kurşun (Pb), doğada metal olarak bulunmaz. Kurşun gürültü, ışın ve vibrasyonlara karşı iyi bir koruyucudur ve hava yoluyla taşınır. Kurşun, maden ocakları ve bakır ve tunç ($\text{Cu}+\text{Sn}$) alaşımı

işlenmesi, kurşun içeren ürünlerin geriye dönüştürülmesi ve kurşunlu petrolün yakılmasıyla çevreye yayılır. Kurşun içeren benzin ilavesi ürünlerinin de kullanılması, atmosferdeki kurşun oranını yükseltir.

Ozon (O_3), kokusuz renksiz ve 3 oksijen atomundan oluşan bir gazdır. Ozon kirliliği, özellikle yaz mevsiminde güneşli havalarda ve yüksek sıcaklıkta oluşur ($NO_2 + \text{güneş ışınları} = NO + O \Rightarrow O + O_2 = O_3$). Ozon üretimi uçucu organik bileşikler (VOC) ve karbon monoksit sayesinde hızlandırılır veya güçlendirilir. Ozonun oluşması için en önemli öncü bileşimler NO_x (Azot oksitler) ve VOC'dır. Yüksek güneş ışınlarının etkisiyle ozon derişimi Akdeniz ülkelerinde Kuzey-Avrupa ülkelerinden daha yüksektir. Sebebi ise güneş ışınlarının ozon'un fotokimyasal oluşumundaki fonksiyonundan kaynaklanmasıdır.

Diğer kirleticilere kıyasla ozon doğrudan ortam havasına karışmaz. Yeryüzüne yakın seviyede ozon karmaşık kimyasal reaksiyonlar yoluyla oluşur. Bu reaksiyonlara NO_x , metan, CO ve VOC'ler (etan (C_2H_6), etilen (C_2H_4), propan (C_3H_8), benzen (C_6H_6), toluen (C_6H_5), xylene (C_6H_4) gibi kimyasal maddelerde eklenir. Ozon çok güçlü bir oksidasyon maddesidir. Birçok biyolojik madde ile etkileşimde bulunur. Tüm solunum sistemine zarar verebilir. Ozonun zararlı etkisi derişim oranına ve ozona maruziyet süresine bağlıdır. Çocuklar büyük bir risk grubunu oluşturur. Diğer gruplar arasında öğlen saatlerinde dışarıda fiziksel aktivitede bulunanlar, astım hastaları, akciğer hastaları ve yaşlılar bulunur.

Çizelge A.5 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında kullanılan yakıt türleri ve miktarları
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

	Katı Yakıt		Doğalgaz	
	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (ton)	Kullanım Yeri	Tüketim Miktarı (sm^3)
Sanayi	Yakma+Proses	874.423,11	Yakma+Proses	661.550.883
	Tüketim Miktarı (ton)		Tüketim Miktarı (sm^3)	
Konut	1.269.601,1		224.484.630	

Çizelge A.6- 2019 yılında Tekirdağ ilindeki araç sayısı ve egzoz ölçümü yaptıran araç sayısı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019 - TUİK, 2019)

Egzoz Gazı Emisyon Ölçüm Yetki Belgesi Düzenlenen Firma Sayısı	İldeki Toplam Araç Sayısı	Egzoz Ölçümü Yaptıran Araç Sayısı
17	269.561	111.493

A.3. Hava Kalitesinin Kontrolü Konusundaki Çalışmalar

A.3.1. Temiz Hava Eylem Planları

İlimizde sanayiden kaynaklanan hava kirliliğinin kontrolünün yapılması amacıyla, Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri Tebliği kapsamında 19 adet işletmeye ait toplam 24 adet baca sürekli emisyon ölçüm sistemi ile donatılmış olup Bakanlığımız Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemi yazılımı ile online olarak izlenmektedir.

İlimizde yaşanan sanayi kaynaklı hava kirliliğinin önüne geçilmesi amacıyla; 31.08.2009 tarihli ve 08 Karar nolu Tekirdağ İli Mahalli Çevre Kurulu'nda "Halihazırda kömür kullanan ve kullanmak isteyen sanayi tesisleri tarafından; kullanımı talep edilen kömür için Mülga İl Çevre ve Orman Müdürlüğü gözetiminde Bakanlıkça Önyeterlilik/Yeterlilik verilmiş laboratuvarca emisyon ölçümlerinin yaptırılmasına, Emisyon Ölçüm Raporunun ve işletme koşullarının uygun olması kaydı ile Mülga İl Çevre ve Orman Müdürlüğünden "Kömür Kullanım İzni" alınmasına ve kömür değişikliği yapıldığında da emisyon ölçümlerinin ve iznin yeniletilmesine," dair karar alınmıştır.

Alınan karar çerçevesinde; İlimizde bulunan sanayi tesislerinin üretimdeki enerji ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kullanılan kömürlerin kalitesi ile oluşacak olan emisyon değerlerinin uygunluğu ve atıkların mevzuata uygun depolanması ve bertarafının sağlanması amaçlanmıştır. Bu karar ile büyük çoğunluğu tekstil tesisi olan işletmelerin buhar kazanlarında kullandıkları kömürlerin oluşturduğu emisyonların kontrolü için İl Müdürlüğümüz kontrolünde emisyon ölçümleri yapılmıştır.

Alınan bu Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile birlikte, Sanayi Tesislerinde kullanılan kömürün kalitesi, kömür ve kül-cürufun depolanması, yanma sonucu oluşan emisyon değerleri kontrollü sağlanmış olup, sanayide kömür yakıtından kaynaklanan hava kirliliği minimize edilmeye çalışılmıştır.

Yine ilimizde yaşanan sanayi kaynaklı hava kirliliğinin önüne geçilmesi amacıyla, polyester veya polyester elastanlı kumaşların fiksasyon işlemlerinin gerçekleştirildiği Ram Makinası bacalarına, 07.12.2016 tarihli ve 11 karar no'lu Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile filtre sistemlerinin kurulmasına yönelik karar alınmıştır. Alınan bu karar ile tekstil işletmelerinden kaynaklanan hava kirliliğinin, insan ve çevresi üzerindeki zararlı etkilerinin azaltılması, doğaya ve çevreye zarar vermeden üretim yapılabilmesi ve aynı zamanda gereksiz yere dışarıya atılan atık ısının prosese geri kazandırılmasının sağlanması ve yine kontrolsüz olarak atılan yağın bacalarda tutularak geri kazanımının sağlanması amaçlanmıştır.

İlimizde dış ortam hava kalitesini kontrol etmek amacıyla ise, 5 (beş) adet Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonu bulunmaktadır. Bunlardan iki tanesi Süleymanpaşa İlçesinde, iki tanesi Çorlu İlçesinde, 1 tanesi de Kapaklı ilçesinde bulunmaktadır. Süleymanpaşa İlçesinde bulunan istasyonlardan birisi trafikten kaynaklanan hava kirliliğini diğeri kentsel kirliliği, Çorlu İlçesinde bulunan istasyonlardan birisi endüstriyel hava kirliliğini, diğeri kentsel hava kirliliğini, Kapaklı' da bulunan istasyon ise kentsel ve endüstriyel kirliliğin neden olduğu hava kalitesini ölçmek için kurulmuştur.

Süleymanpaşa İlçesinde yer alan kentsel hava kalitesi izleme istasyonunda (UHKİA) SO₂, NO_x, O₃, PM10 ve PM2.5 parametreleri, trafik istasyonunda ise (Merkez-MTHM) SO₂, NO_x, CO ve PM10 parametreleri izlenmektedir. Kapaklı ilçesinde bulunan kentsel/endüstriyel hava kalitesi izleme istasyonunda ise SO₂, NO_x, CO, O₃, PM10 ve PM2.5 parametrelerinin tamamı izlenmektedir. Bu istasyonun konumu itibari ile rüzgar yönüne bağlı olmak üzere hem kentsel hava kirliliği hem de

endüstriyel hava kirliliği izlenmektedir. 2018 yılı içerisinde kurulumu ve devreye alma işlemleri tamamlanan 2 yeni istasyon ise Çorlu ilçesinde konuşlandırılmıştır. Bu istasyonlardan kentsel hava kalitesi izleme istasyonunda (Çorlu MTHM) SO₂, NO_x, O₃ ve PM10 parametreleri, endüstriyel hava kalitesi izleme istasyonunda ise (Çorlu OSB MTHM) SO₂, NO_x, O₃ ve PM2.5 parametreleri izlenmektedir.

Tekirdağ ilinde yaşanan hava kirliliğinin azaltılmasına yönelik olarak hazırlanan "Tekirdağ İli Temiz Hava Eylem Planı (2015-2020)" 29.12.2015 tarihli ve 08 karar no'lu Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile uygulanmaya başlanmıştır. Söz konusu plan kapsamında paydaş kurum ve kuruluşlarca, Tekirdağ'da hava kirliliğinin azaltılmasına/önlenmesine yönelik toplam 47 adet eylem planı öngörülmüş olup söz konusu eylemler Çizelge A.7'de verilmektedir.

Çizelge A.7 - Tekirdağ İli Temiz Hava Eylem Planı Eylemleri

Eylem Planı No	Eylemin Adı	Gerekçe	Hedef
H01	Hava kirliliği azaltmaya ve alınacak önlemlere ilişkin eğitim programlarının düzenlenmesi	Hava kirliliğinin sağlık üzerine etkilerini ve kirlilik azaltımına ilişkin bilinçlendirme eksikliğinin giderilmesi	Hava kirliliği hakkında bilinçlendirmenin oluşturulması
H02	Hava kalitesi izleme istasyonları sayısının ve ölçüm parametrelerinin artırılması ile meteorolojik sensörlerin kurulması	Kirliliğin daha etkin ve tüm boyutları ile izlenmesi	Çorlu ilçesine ilave istasyon kurulması ile mevcut istasyonda parametre ilavesi
H03	Ağaçlandırma çalışmalarının artırılması	Oluşan hava kirliliğini etkilerini azaltmak için kirli bölgelerde ağaçlandırma çalışmalarının yapılması	Kirlilik değerleri yüksek olan bölgelerde önleyici ağaçlandırma çalışmaları yapılması
H04	Rüzgâr koridorlarının belirlenmesi, şehirleşmenin bu doğrultuda yapılması	Meteorolojik şartlar nedeniyle kirlilik etkilerinin artmasını önlenmesi	Şehir planlama çalışmalarında kirlilik boyutlarının da göz önüne alınması
H05	Kent merkezinde yer alan gecekondü bölgelerinin ıslah edilmesi, bu bölgelere modern yapıların yapılması, kentsel dönüşüm projelerinin tamamlanması	Çarpık şehirleşme ile oluşan hava kirliliğinin önüne geçilmesi	Temiz yaşanabilir şehirlerin oluşturulması
H06	Kent merkezinde yer alan bölgelerde yeşil alanlara, parklara, rekreasyon alanlarına, çocuk oyun parklarına yer verilmelidir.	Oluşan hava kirliliğini etkilerini azaltmak için kirli bölgelerde yeşil alan çalışmalarının yapılması	Temiz yaşanabilir şehirlerin oluşturulması
H07	Uygun yer seçimi yapılmış küçük sanayi siteleri, sanayi bölgeleri ve organize sanayi bölgeleri oluşturularak, özellikle yerleşim alanları içinde kalmış tesislerin bu	Yeni sanayi alanlarının yer seçiminde hava kirliliği göz önüne alınması ve mevcut kirli bölgelerde insan ve çevre sağlığına olumsuz etkileri olan tesisler	Hava kirliliği açısından temiz sanayi bölgesi oluşturulması ile insan ve çevre sağlığına olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi

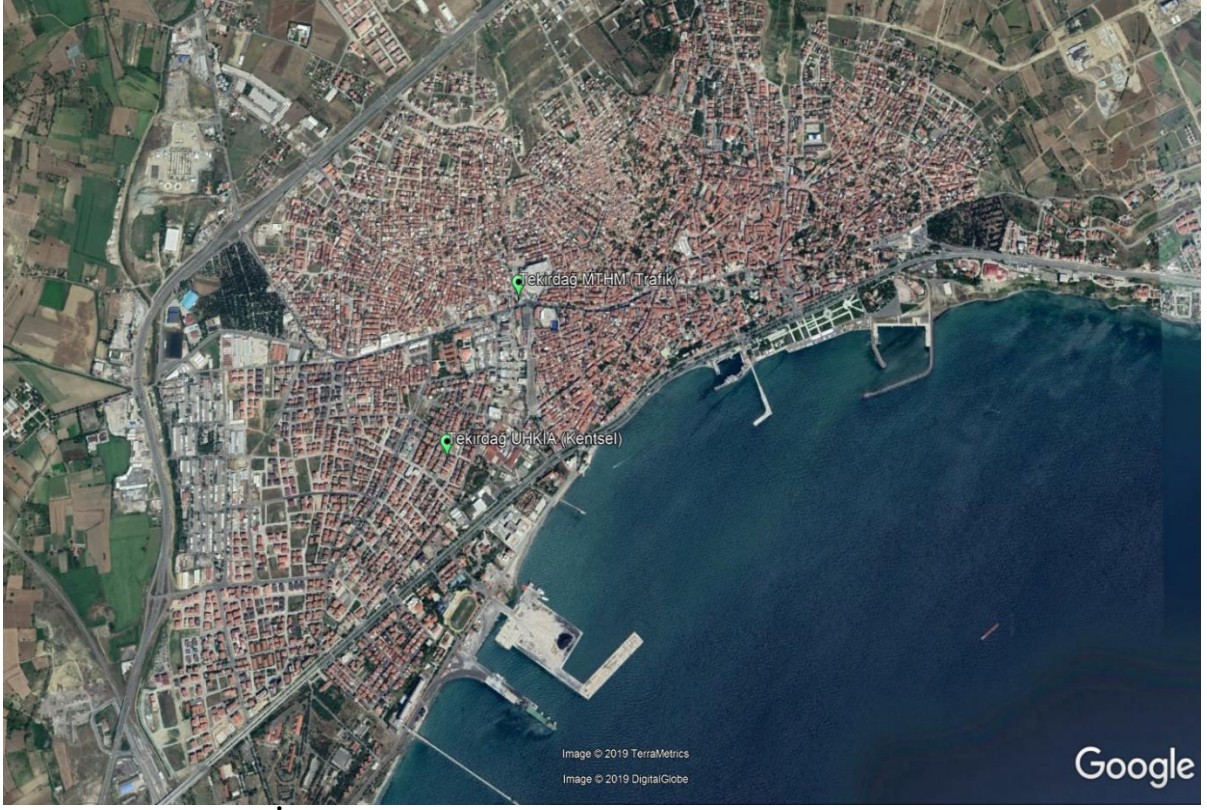
	bölgelere taşınması sağlanmalıdır.	hakkında gerekli tedbirlerin alınması.	
H08	Temiz teknolojiler konusunda çalışma yapmak üzere ar-ge faaliyetlerini yürütecek birimlerin oluşturulması ve teşvik verilmesi	Hava kirliliğini minimize edecek temiz teknolojilerin oluşturularak kaynağında kirliliğin önlenmesi	Temiz teknolojiler ile kirliliğin azaltılması
H09	İldeki hava kirliliğinin değerlerini gösteren panellerin şehir merkezine yapılması	Kirlilik boyutları ile halkın bilgilendirilmesi ve tedbirlerin alınması hakkında baskı yapılması	Kirlilik hakkında izleme bilgi paylaşımı
H10	Üniversitelerimizce ilimiz yerelinde hava kirliliğinin araştırılmasına ve önlenmesine yönelik araştırma projelerinin oluşturulması;	Gerek envanter oluşumu gerekse kirliliğin etkileri ve önlenmesi hakkında bilgi eksikliği	Envanter ve kirlilik boyutunun oluşturulması
H11	Halkı bilinçlendirme amacı ile hava kirliliği ve önlemleri hakkında broşür, afiş ve kitapçıklar bastırılması	Kirlilik ve etkilerinin halka anlatılması ile kirliliğin etkilerini en aza indirecek uygulamaların oluşturulması	Hava kirliliği ve önlenmesine yönelik bilgilendirme çalışması
H12	Hava kirliliğinden kaynaklı; insanlarda yaşanan sağlık sorunları takip edilmesi ve yaşanan sağlık sorunları ile hava kalitesi arasındaki ilişkinin takibi ve alınacak önlemlerin belirlenmesi.	Neden sonuç ilişkisinde yola çıkarak; sonuçtan nedene ilişkin alınabilecek tedbirlerin belirlenmesi.	Kirlilik boyutu ile alınabilecek tedbirlerin oluşturulması
S 01	Kömür kullanan sanayi tesislerinin sıkı denetim yapılması.	Sanayi tesislerinde yakıt olarak kömür kullanılmasının artması ve Kirleticilik oranının yüksek olması ve Sanayi Bölgelerindeki kirlilik	Sıkı ve Rutin Denetim ile emisyonların kontrolü sağlanarak sanayi kaynaklı kirliliğin minimize edilmesi.
S02	Sanayi tesislerinde doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılması	Emisyon değerleri daha düşük olan doğalgazın kullanılması ile emisyonlarda azalma olacaktır.	Sanayi Bölgelerinde Kömür kaynaklı kirliliğin minimize edilmesi sağlanacaktır.
S03	Maden sektöründe (kömür taş ocağı, hazır beton vb.) kapalı sistem üretim yapılması.	Madenlerin işlenmesi esnasında oluşan toz büyük etki göstermektedir.	Alınacak önlemler ile kirliliği en aza indirilmesi
S04	Kimya, Tekstil ve Deri gibi sektörlerde prosesten kaynaklanan emisyonların azaltımı ve kontrolünün sağlanması	Özellikle proses kaynaklı uçucu organik kirleticilerin insan sağlığına olan olumsuz etkileri proseslerde alınacak olan önlemler ile minimize edilebilmelidir.	Proses kaynaklı kirliliğin en aza indirilmesi
S05	Küçük sanayi sitelerinde atıkların yakıt olarak kullanılmasının önlenmesi için	Küçük ölçekli de olsa atık yağlar ve benzeri atıklar yakıt ve/veya katkı maddesi	Atıkların uygun bertarafının sağlanarak emisyon oluşumunun

	toplama sistemlerinin oluşturulması ve Belediyelerce takibinin yapılması	olarak kullanılmakta ve yoğun kirliliğe sebep olmaktadır.	önlenmesi
S06	Yakma sistemlerinde daha az emisyon oluşturan sistemlerin kullanılması. Yakma sistemlerinin bakımlarının uygun zaman aralıklarının da yapılması.	Sanayi tesislerinde uygun olmayan yakma sistemlerin kullanılması ve gerekli bakım ve ayarların yapılmaması ile hava kirliliği oluşmaktadır.	Rutin Kontrollerin yapılması ve eski yakma sistemlerinin değiştirilmesi kirliliği engel olacaktır.
S07	Yenilenebilir enerji (Rüzgar, Güneş, vb..) kaynaklarının kullanımın yaygınlaştırılması	Emisyon oluşumu az olan enerji türlerinin kullanımının uygulanması	Temiz enerji kullanımı ile hava kirliliğinin kontrol altına alınması
S 08	Sanayi Kuruluşlarına hava kirliliğini önleyici ilave tedbirlerin aldırılması ve örnek temiz üretim yapan tesislerin ödüllendirilmesi	İlave emisyon azaltıcı tedbirlerin aldırılarak temiz hava ile ilgili işletmelere teşvik verilmesi	Emisyon azaltıcı tedbirlerin alınması ile kirliliğin azaltılması
S09	İmar planlarında, sanayi tesislerinin çevresinde yapılaşmaların önlenmesi	Sanayi Kaynaklı Kirliliğin Yerleşim yerlerine etkisinin azaltılması	Sanayi Kaynaklı Kirliliğin yerleşime etkisinin azaltılması
I 01	Merkezi ısıtma ve/veya doğalgaz kullanımının yaygınlaştırılması ile ilgili alınan 2015/8 molu Mahalli Çevre Kurulu kararının uygulanması	Kömür yakılması ile oluşan ısınma kaynaklı kirliliğin önlenmesi	Isınma kaynaklı kirliliğin minimize edilmesi
I 02	Merkezi sistem katı yakıtla ısınan binalarda kademeli olarak kömür kullanımının sonlandırılması	Kömür yakılması oluşan hava kirliliğinin önlenmesi	Isınma kaynaklı kirliliğin minimize edilmesi
I 03	Kamu kurum ve kuruluşlarında ve lojmanlarında kömür kullanımının sonlandırılması	Öncelikle Kamunun Hava Kirliliğini önleme çalışmasında bulunması	Kamuda kömür kullanılmaması ile emisyon kontrolü
I 04	Bireysel ısınmada kömür kullanımının azaltılması ve alternatif temiz yakıt kullanımının teşvik edilmesi gerekli kredi imkanlarının yaratılması.	Temiz yakıt kullanımına ilişkin maddi teşvik verilmesi	Temiz yakıt kullanımının artırılması
I 05	Binalarda enerji tasarrufu için standartlara uygun ısı yalıtımı yapımının teşvik edilerek yaygınlaştırılması	Isınma ile elde edilen enerjinin yalıtım ile korunması	Binalarda yalıtımların yaptırılması
I 06	TSE standartlarına uygun olarak soba/kazan üretilmesi için; soba/kazan üreticilerine yönelik olarak teşvik verilmesi ve bilgilendirme yapılması.	Yakma sistemlerinin uygunsuzluğu ile tam yanma ve eksik verimin giderilmesi	Uygun yakma sistemlerinin kurulması
I 07	Ruhsatlandırma aşamasında, kazanların ve bacalarının standartlara uygun olup	Yapılarda uygun kazan ve bacaların yapılması ile emisyon kontrolünün	Yapılarda uygun kazan ve bacaların kurulması.

	olmadığı konusunda gerekli hassasiyetin gösterilmesi	sağlanması	
I 08	Bacaların temizlenmesi ve bakımına yönelik olarak vatandaşlara yardımcı olacak şekilde kurum bünyelerinde teknik birimlerin oluşturulması.	Baca tıkanması ile hem sağlık hem çevre açısından riskler taşımaktadır.	Baca kirliliği kaynaklı hava kirliliklerinin minimize edilmesi
I 09	Yakma teknikleri konusunda periyodik olarak seminerlerin verilmesi, kalorifercilerin /ateşleyicilerin bilinçlendirme çalışmalarının yapılması.	Kazanların düzgün yanmaması sonucu oluşan emisyonların eğitim ile giderilmesi	Yapılacak eğitim programları ile kalorifercilerin /ateşleyicilerin bilinçlendirilmesi
I 10	Kaçak kömür kullanımının engellenmesi, İlçe girişlerinde kömür kontrolü, kömür satış noktalarının denetimi ve iyileştirilmesi,	Kalitesiz kömür kullanımının önüne geçilmesi ile kontrollerin artırılması	Mevzuata uygun kömür yapılarak kirliliğin oluşmadan önlenmesi.
I 11	Kazan bakımlarının belgelendirilmesinde; yetkili kurum veya makine mühendisi onayı ve belgelendirme de standart oluşturulması	Yanma Kazanlarının bakımlarının rutin yapılması ve bunların belgelendirilmesi	Yapılacak bakımlar ile emisyon oluşumunun önlenmesi.
I 12	Merkezi ısıtma yapan büyük sitelerde; bacada filtre sistemlerinin geliştirilmesi,	Isıl gücü fazla olan ısınma kazanlarının bacalarında emisyon kontrolünün sağlanması	Büyük kazanlarda emisyon kontrolü sağlanacaktır.
I 13	Kamuya hizmet veren özel kuruluş ve ticarethanelerin (Özel okullar, özel hastaneler, sürücü kursları vb...) kömür yakılmasının yasaklanarak alternatif temiz enerji kullanımına geçilmesi	Kömür yakılması ile oluşan ısınma kaynaklı kirliliğin önlenmesi	Isınma kaynaklı kirliliğin minimize edilmesi
T 01	Trafikte Seyreden Araçlar İçin Anlık Egzoz Emisyon Denetimlerinin Yapılması	Ölçüm esnasında uygun olan emisyonların denetim zamanında kontrolü	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 02	Egzoz ölçüm yetkisi verilen kuruluşların, egzoz ölçümlerini standartlara uygun yapıp yapmadıkları rutin yapılacak denetimlerle kontrol edilmelidir.	Yetkili istasyonların denetimi ile uygun ölçümün kontrol edilmesi	İstasyonlarda standart ölçümlerin yapılması
T 03	Toplu Ulaşımın Teşviki, Yaygınlaştırılması	Yoğun araç trafiğinin önlenmesi	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 04	Hafif raylı sistemin, raylı sistemin yapılması İle Trafik Emisyonlarının Azaltılması	Yoğun araç trafiğinin önlenmesi	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 05	Bisiklet Kullanımının Teşviki ve Bisiklet Yol Ağının oluşturulması bisiklet parklarının yapılması	Az olan Bisiklet kullanımının yaygınlaştırılması	Alternatif Ulaşım Sistemlerinin Kullanımı

T 06	Çevre Yolları Yapımlarının Tamamlanması	Trafiğin yoğun olduğu ilçe merkezlerinde transit geçişlerin sağlayacak yolların yapımı	Trafik Yoğunluğunun azaltılması ile kirliliğin önlenmesi
T 07	Kent merkezindeki trafik yoğunluğunu azaltacak şekilde yeni yol ve kavşak düzenlemelerinin yapılması	Trafik yoğunluğu ile oluşan kirliliğin azaltılması	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 08	10 Numara Yağın Araçlarda Kullanımının Engellenmesi	Yüksek emisyon kaynağı olan ve uygun olmayan yakıtların kullanmasının engellenmesi	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 09	Ulaşım Master Planının bir an önce tamamlanması, hazırlanacak olan Plan çerçevesinde Trafik akışının yeniden düzenlenmesi	Master Plan ile trafiğin düzenlenmesi ve Trafik yoğunluğu ile oluşan kirliliğin azaltılması	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 10	Trafiğin planlanması ve yönetimine yönelik olarak; Yeşil dalga, akıllı sinyalizasyon sistemlerinin kurulması	Trafik Yoğunluğunu azaltacak sistemlerin kurulması ile Trafik yoğunluğu ile oluşan kirliliğin azaltılması	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 11	Köprülülük kavşakların artırılması yönünde çalışma yapılması,	Trafik Yoğunluğunu azaltacak sistemlerin kurulması ile Trafik yoğunluğu ile oluşan kirliliğin azaltılması	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 12	Belediye ve halk otobüslerinin tamamında LPG/LNG kullanımına kademeli olarak geçilmesi	Temiz yakıt kullanımı ile kirliliğin azaltılması	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi
T 13	Özellikle Servis araçlarında daha yeni model araçların kullanımına geçilmesi	Eski Model Araçlardan kaynaklanan egzoz emisyonunun azaltımı	Trafik Kaynaklı Kirliliğin önlenmesi

A.4. Ölçüm İstasyonları

Harita A.2 – Tekirdağ İli Süleymanpaşa ilçesinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

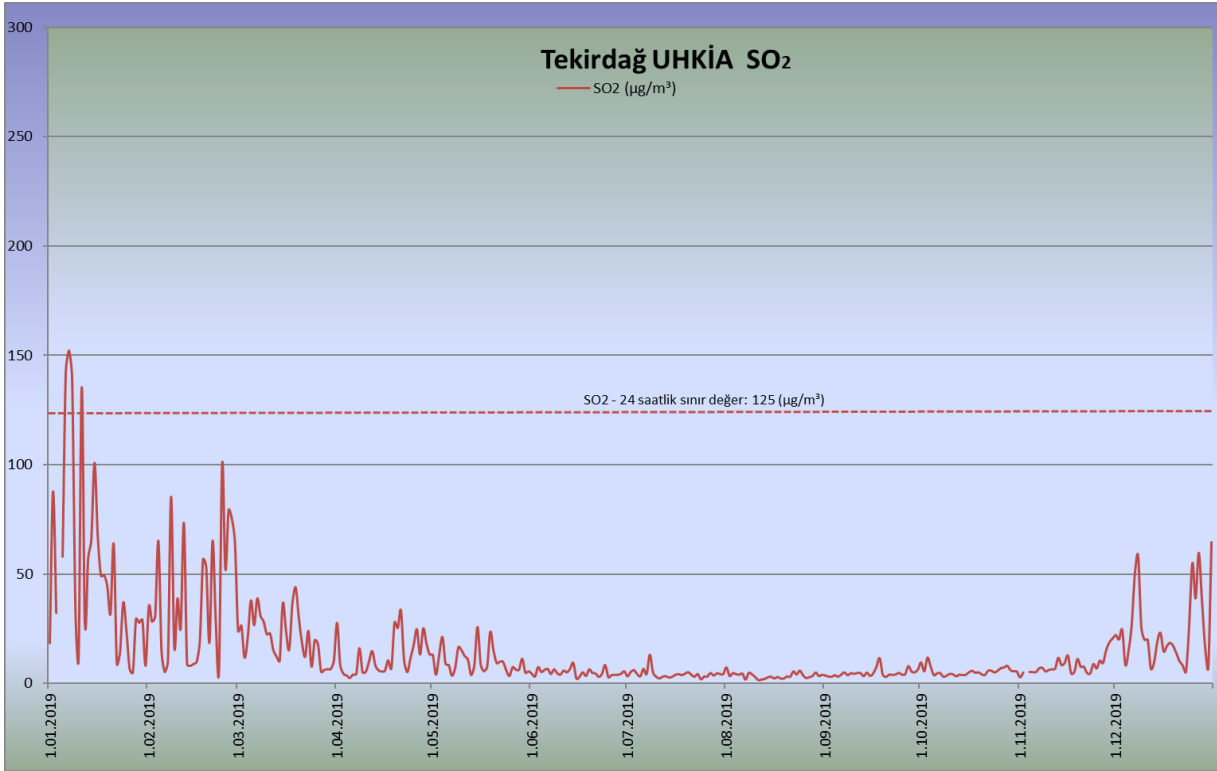
Harita A.3 – Tekirdağ İli Çorlu ilçesinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazlarının yerleri

Harita A.4 – Tekirdağ İli Kapaklı ilçesinde bulunan hava kirliliği ölçüm cihazının yeri

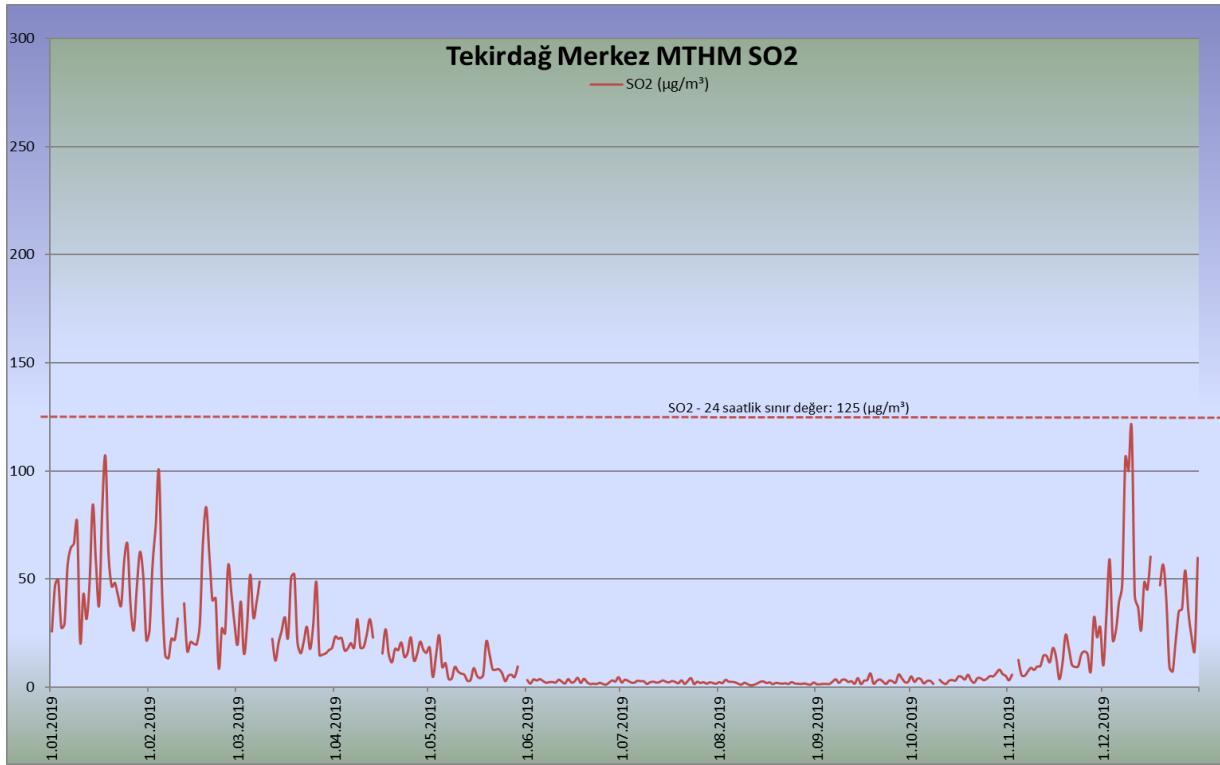
Çizelge A.8 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında hava kalitesi ölçüm istasyon yerleri ve ölçülen parametreler

İSTASYON YERLERİ	KOORDİNATLARI (Enlem, Boylam)	HAVA KİRLİTİCİLERİ					
		SO ₂	NO _x	CO	O ₃	PM 10	PM 2.5
Tekirdağ UHKİA	40,970928° K - 27,499541° D	X	X		X	X	X
Tekirdağ Merkez MTHM	40,977276° K - 27,503138° D	X	X	X		X	
Tekirdağ Çerkezköy MTHM	41,318352° K - 27,980136° D	X	X	X	X	X	X
Çorlu MTHM	41,156332° K - 27,817595° D	X	X		X	X	
Çorlu OSB MTHM	41,180677° K - 27,815443° D	X	X		X		X

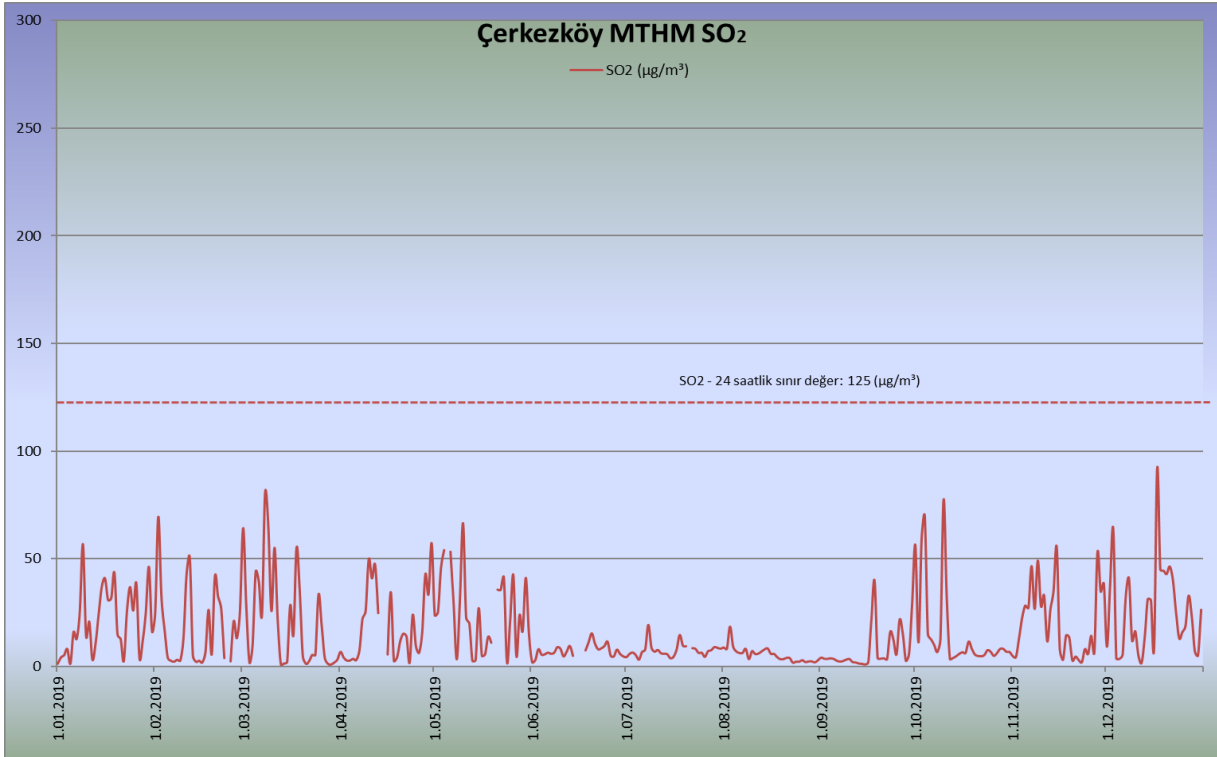
Grafik A.1 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında Tekirdağ UHKİA istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

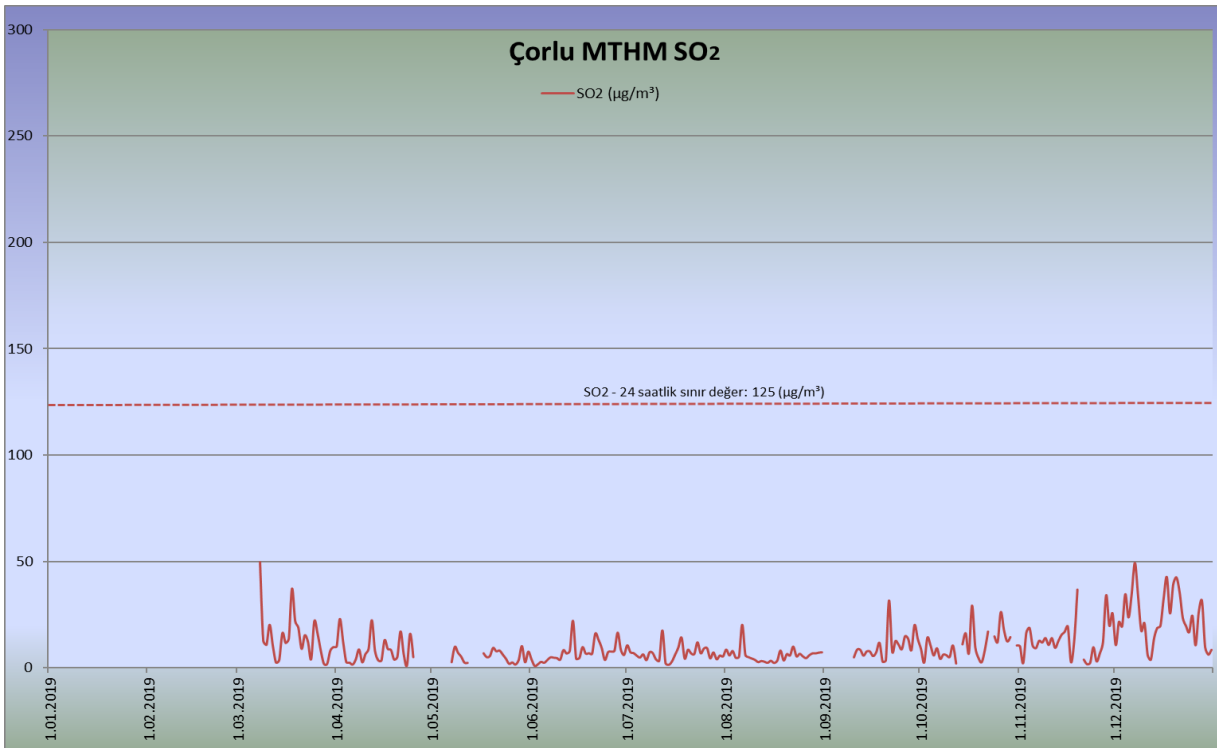
Grafik A.2 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında Merkez-MTHM istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

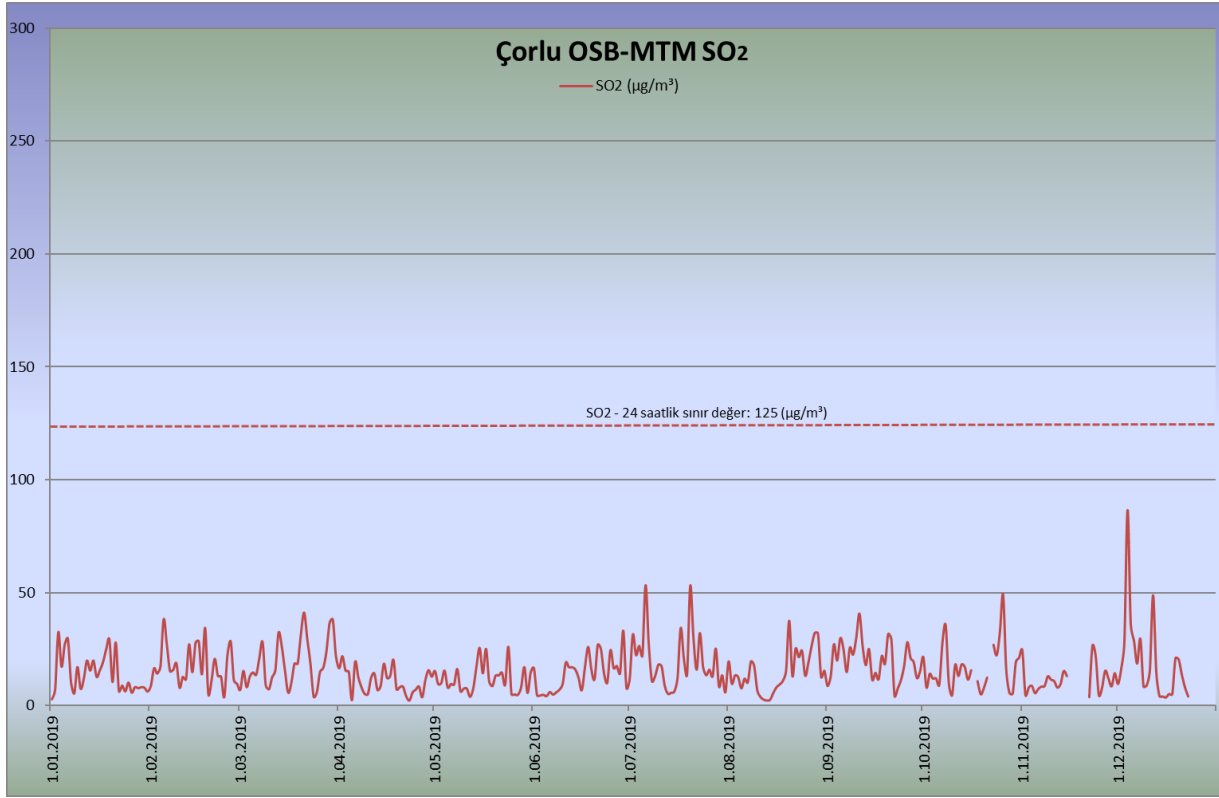
Grafik A.3 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında Çerkezköy-MTHM istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

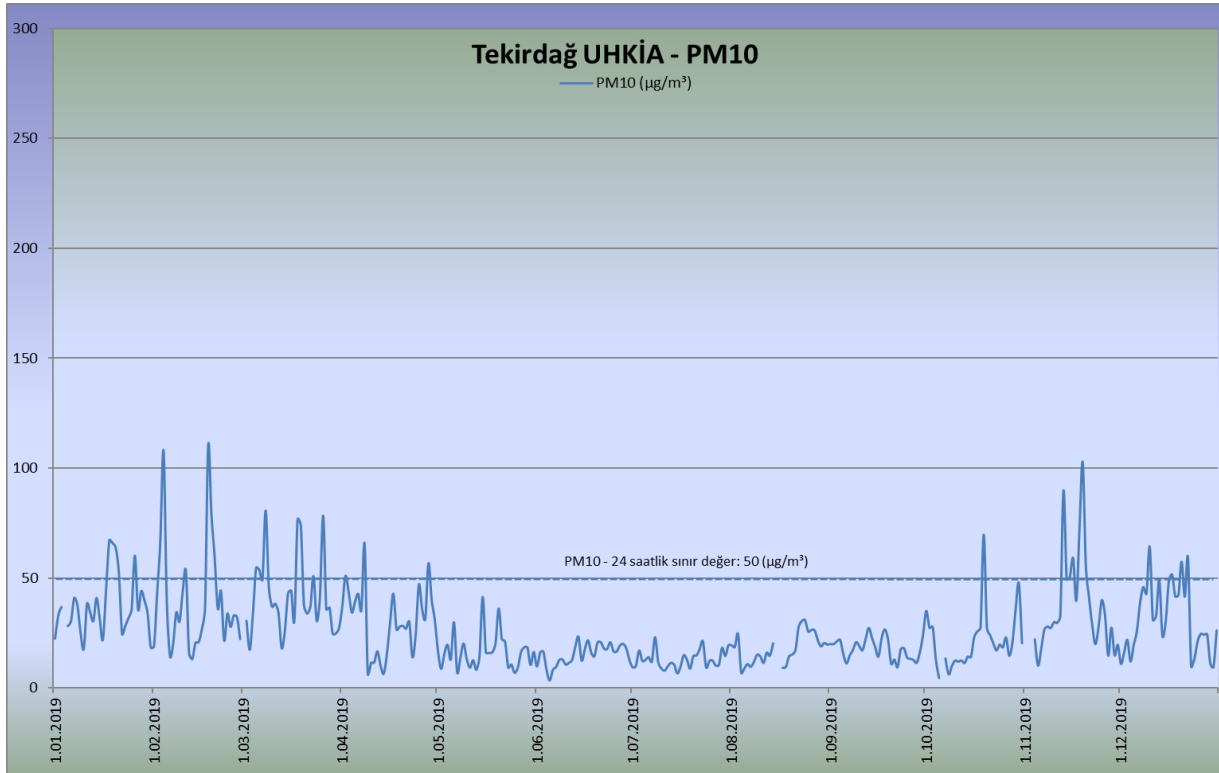
Grafik A.4 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında Çorlu-MTHM istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

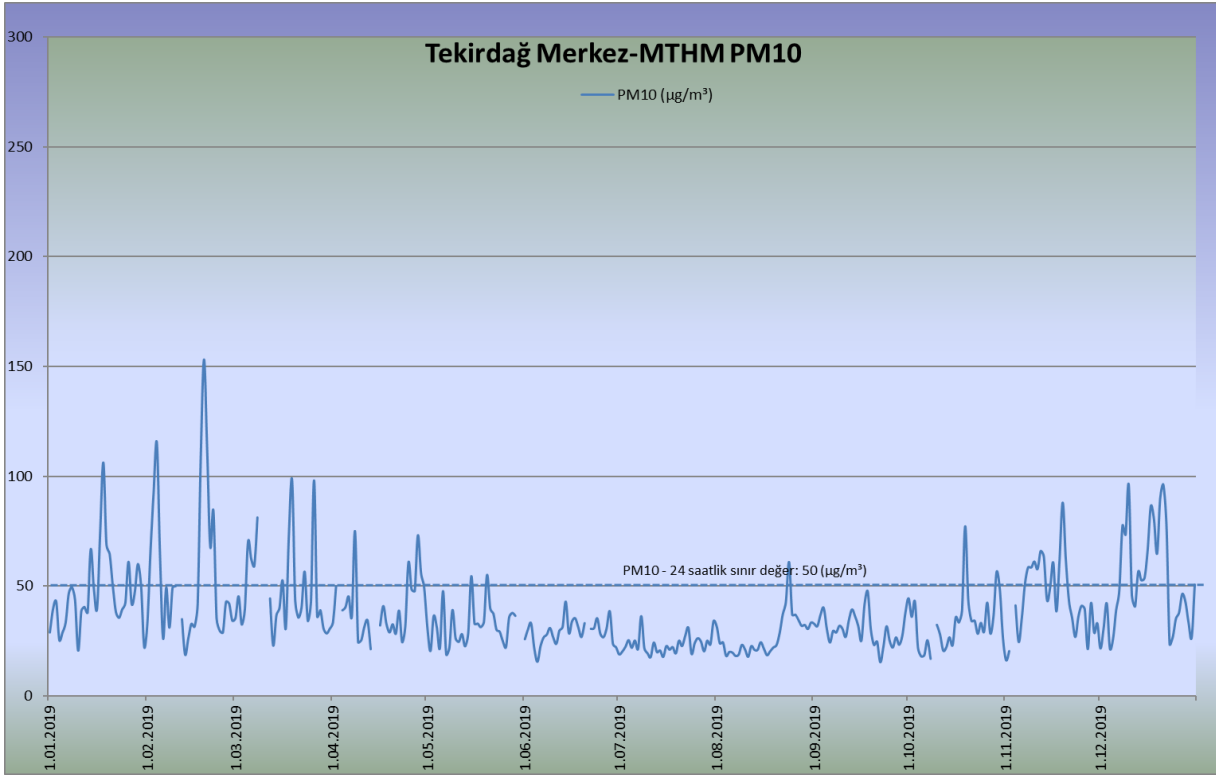
Grafik A.5 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında Çorlu OSB-MTHM istasyonu SO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

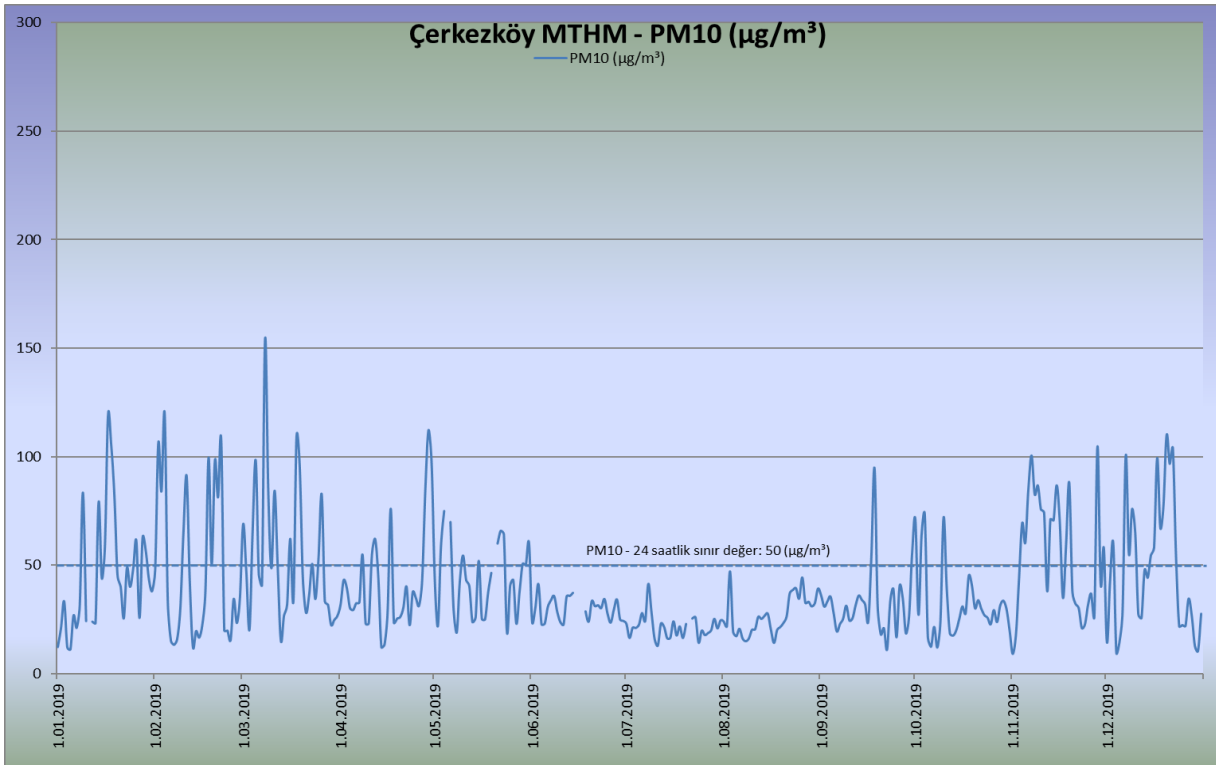
Grafik A.6- Tekirdağ UHKİA istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

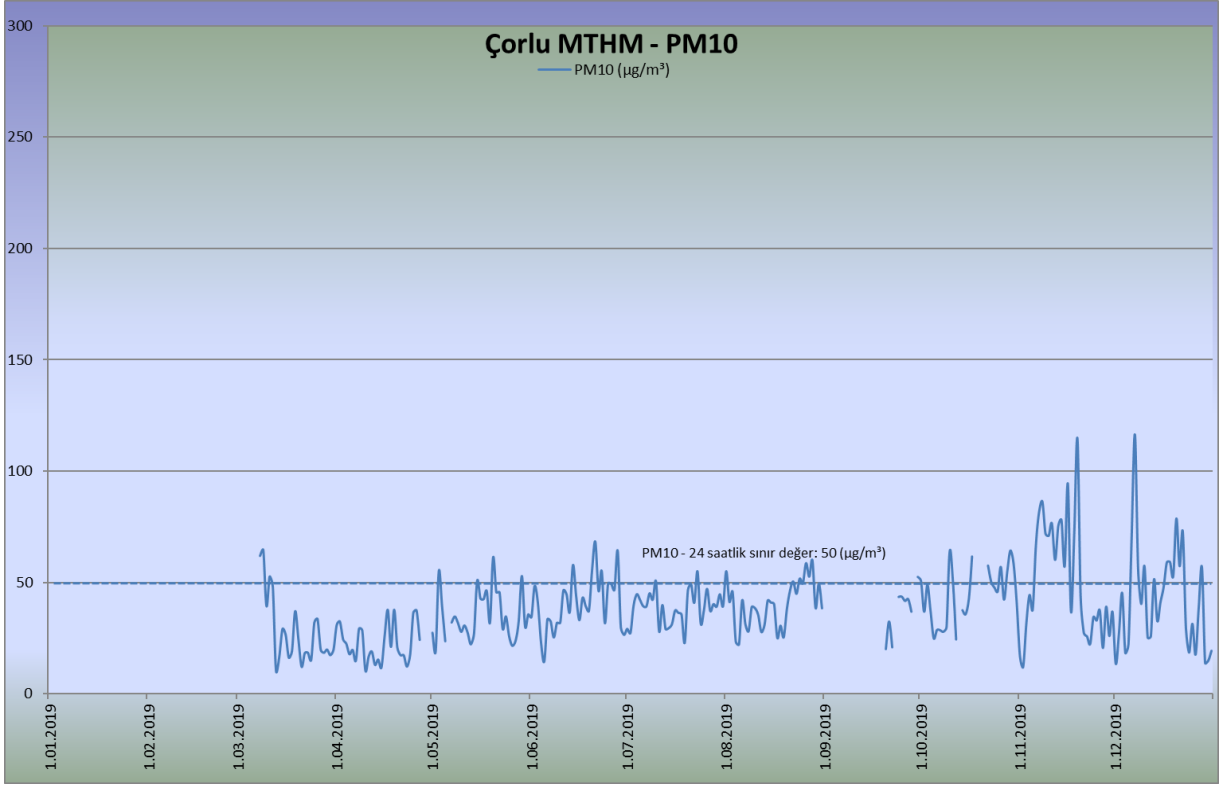
Grafik A.7 - Tekirdağ Merkez MTHM istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

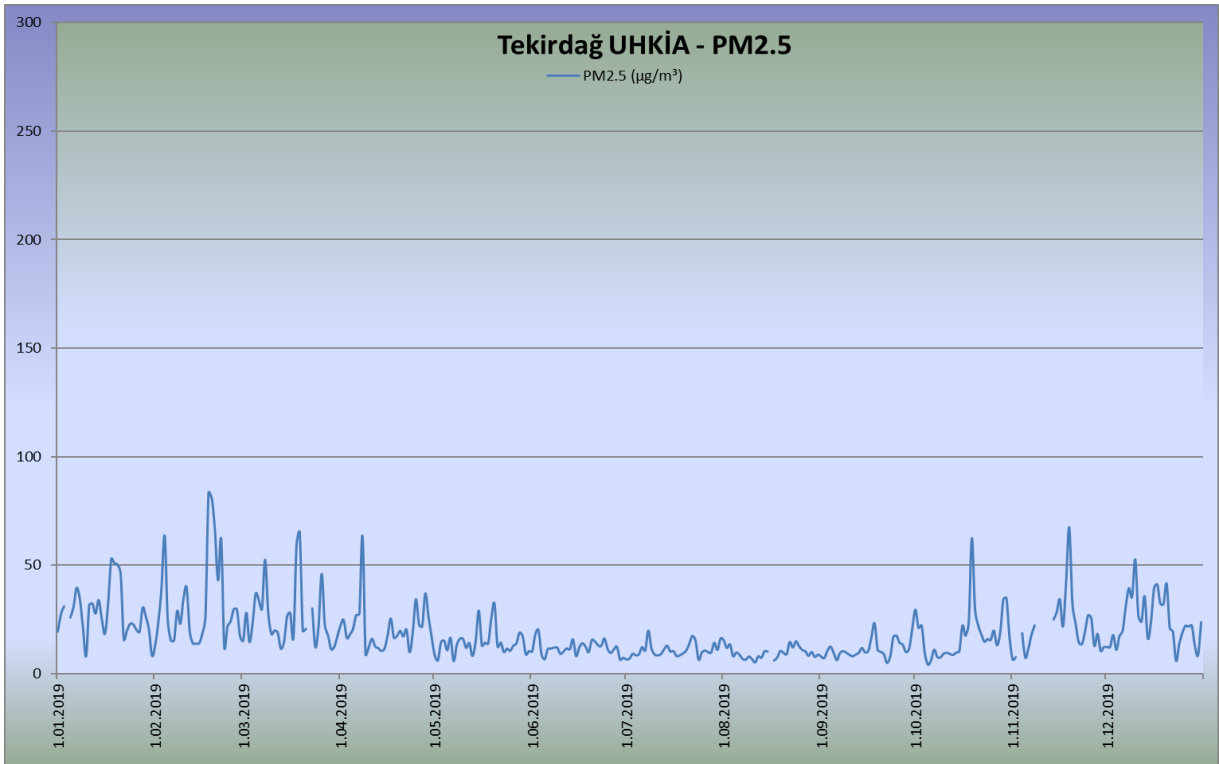
Grafik A.8 - Tekirdağ Çerkezköy MTHM istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

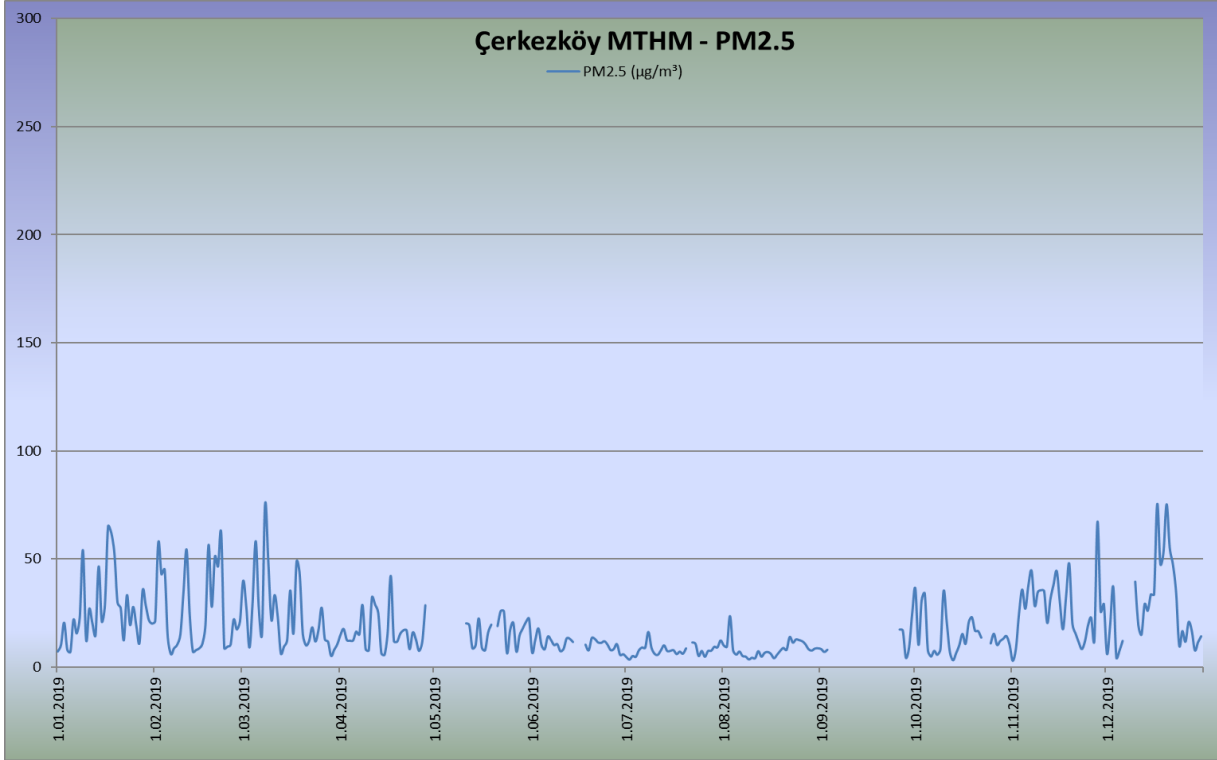
Grafik A.9 - Tekirdağ Çorlu-MTHM istasyonu PM₁₀ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

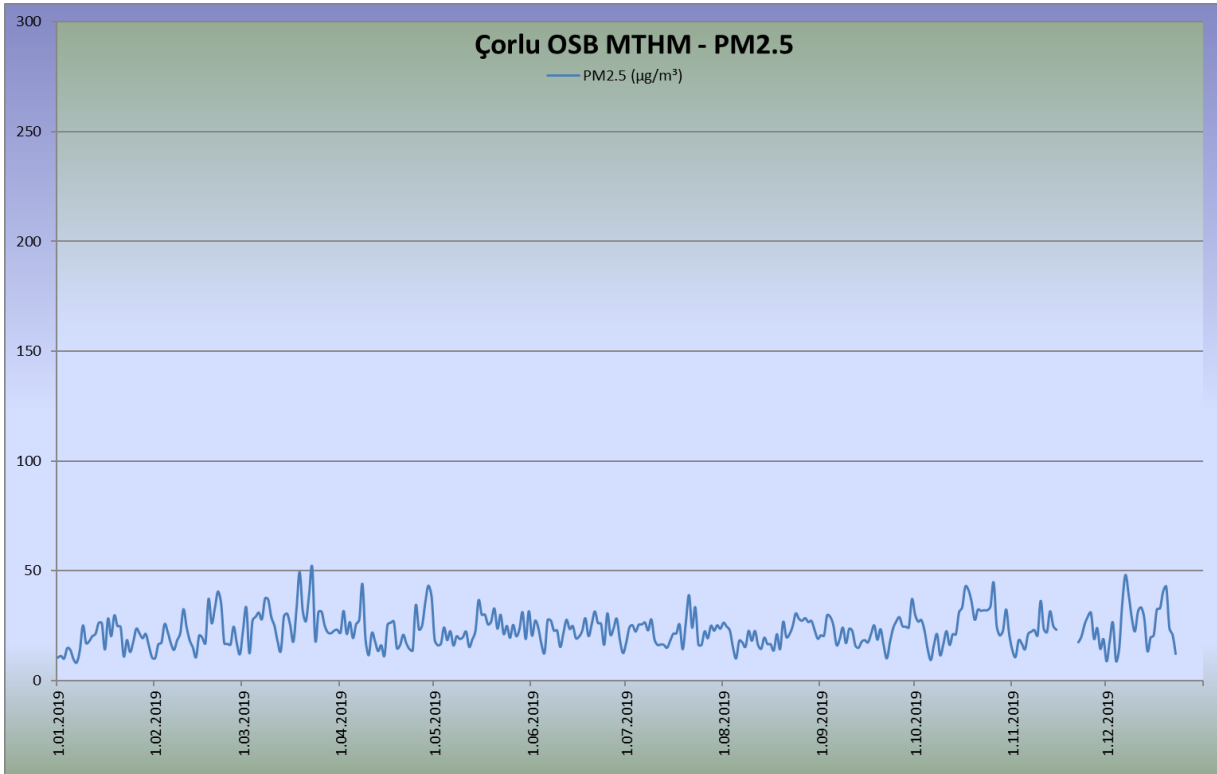
Grafik A.10 - Tekirdağ UHKİA istasyonu PM_{2.5} parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

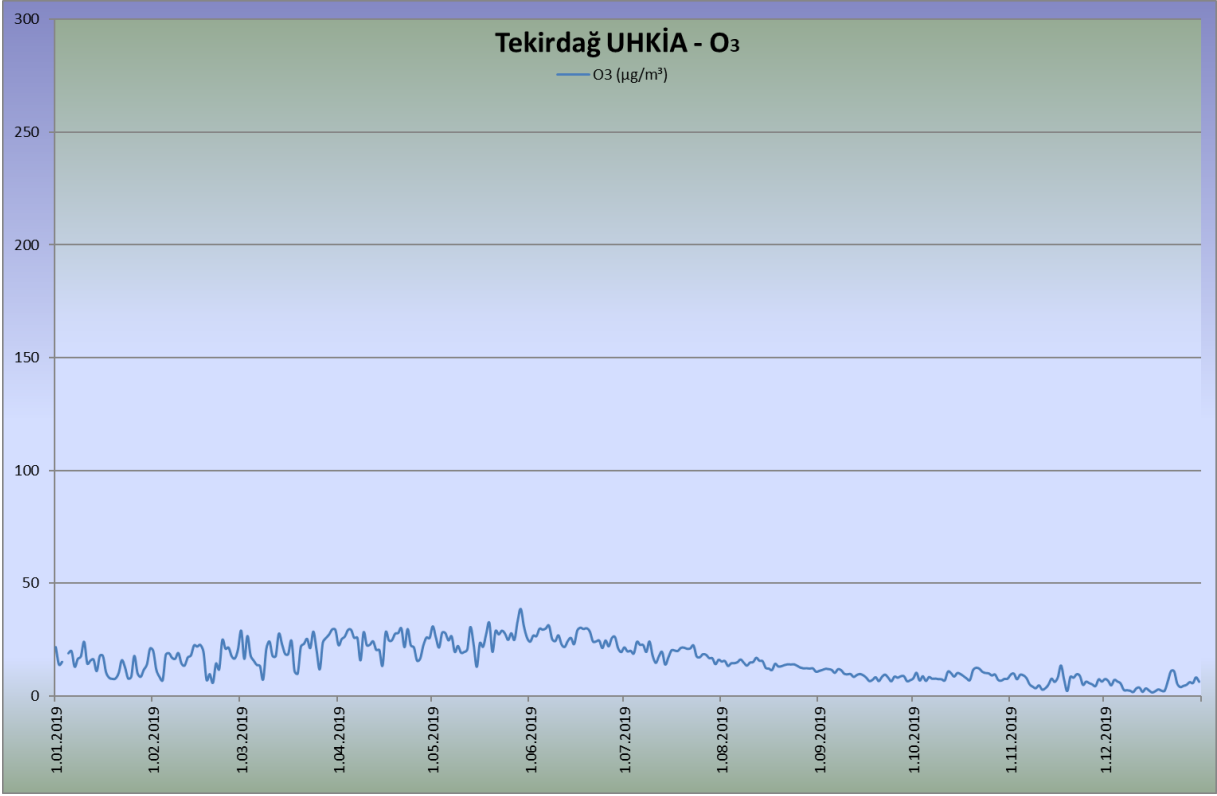
Grafik A. 11 - Tekirdağ Çerkezköy MTHM istasyonu PM_{2.5} parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

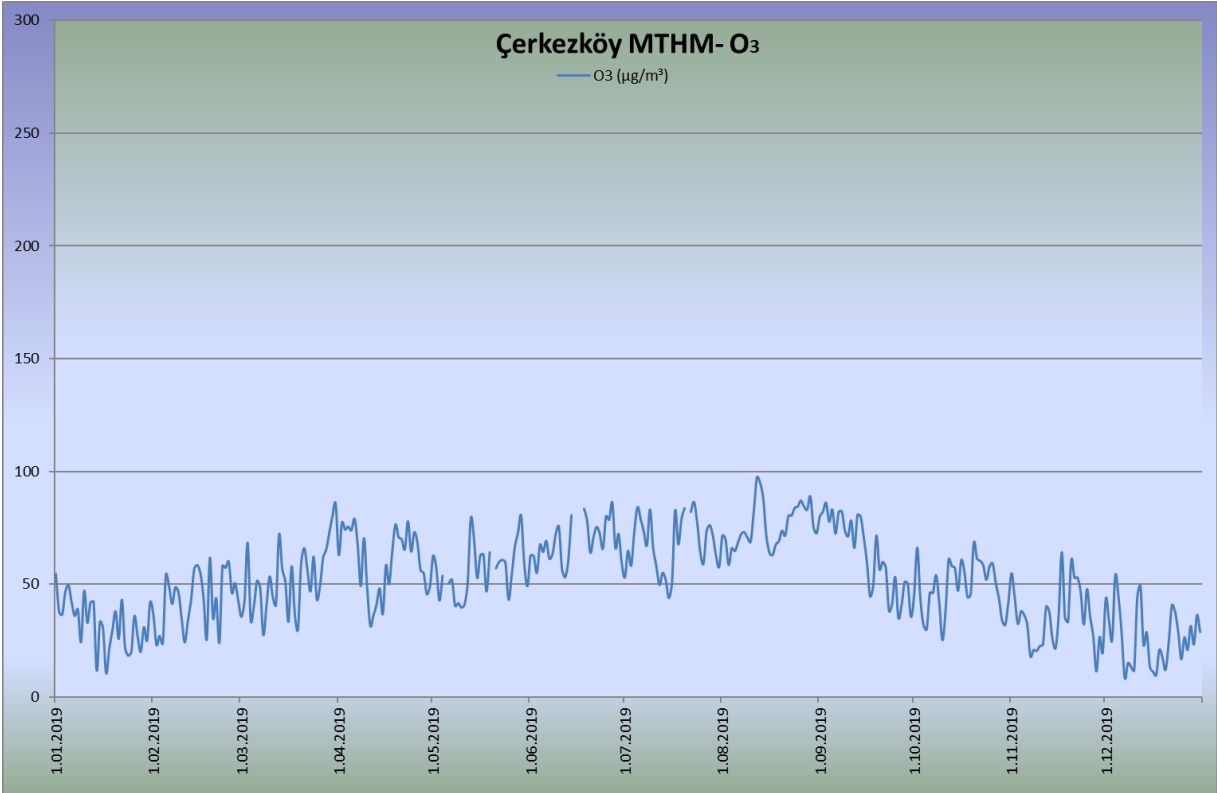

Grafik A.12 - Tekirdağ Çorlu OSB MTHM istasyonu PM_{2.5} parametresi günlük ortalama değer grafiği

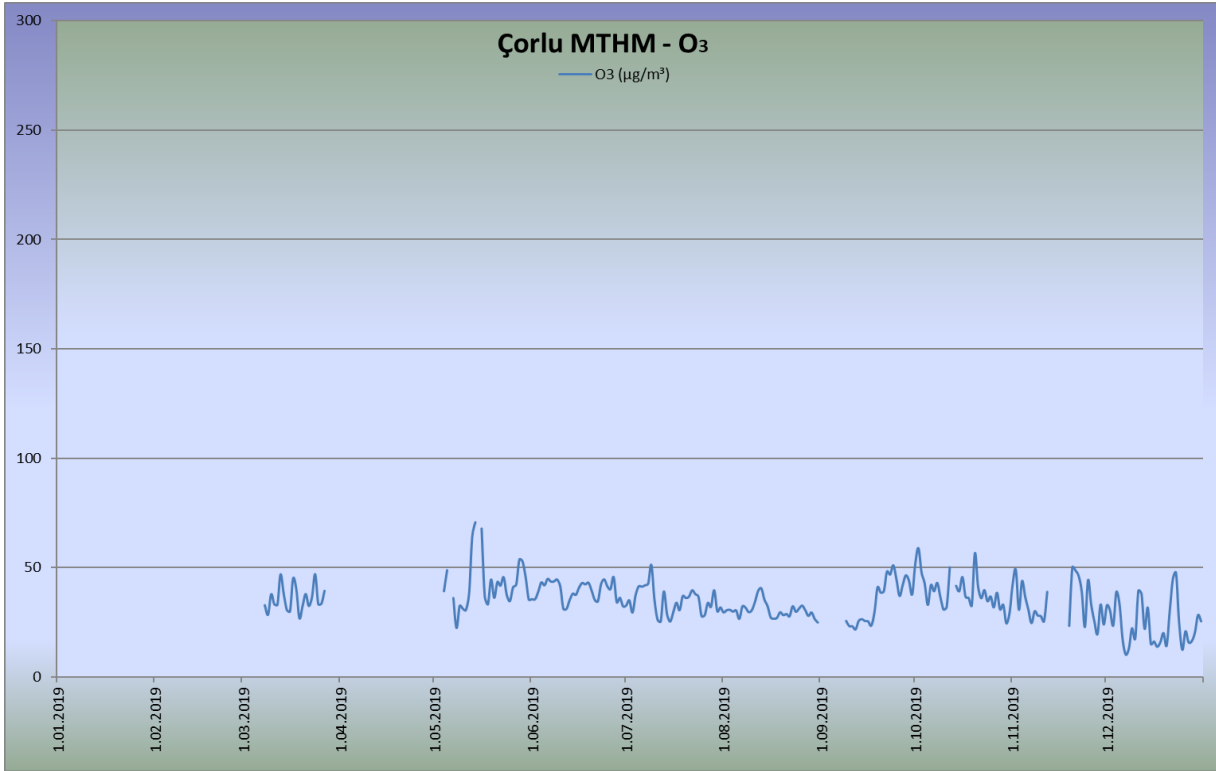
(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

Grafik A.13 - Tekirdağ UHKİA istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

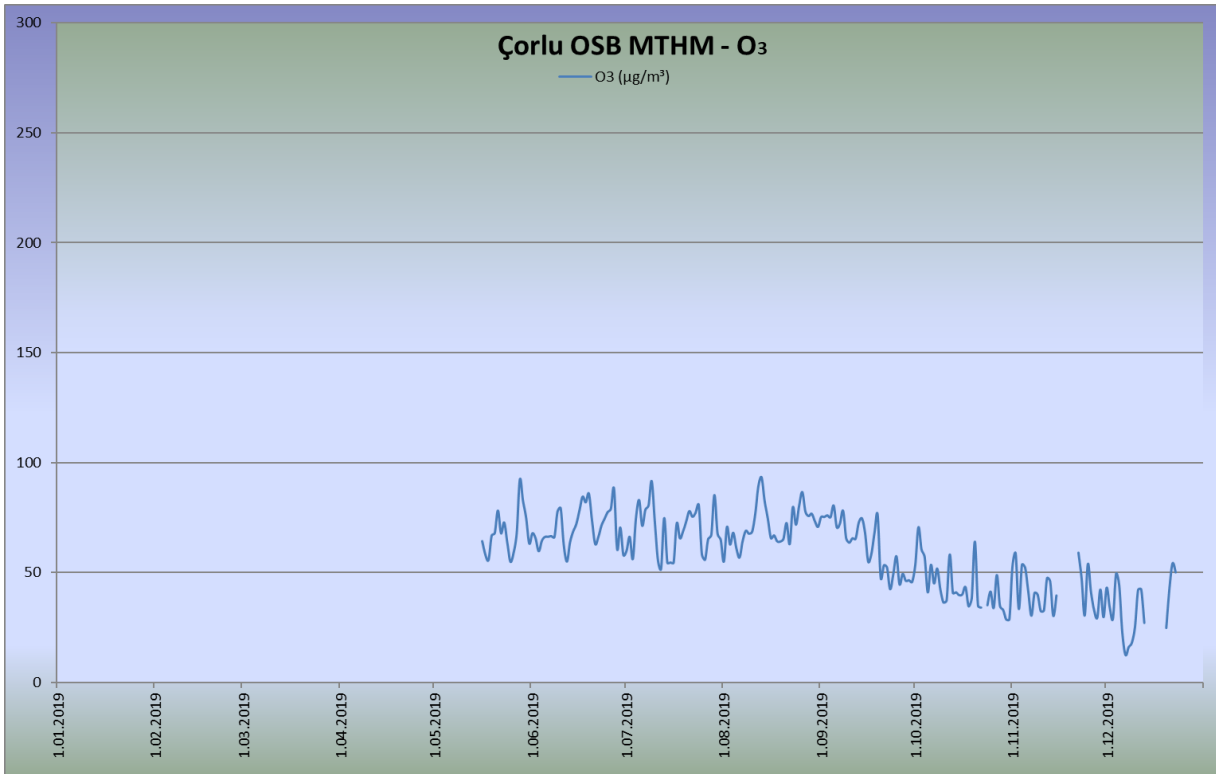

Grafik A. 14 - Tekirdağ UHKİA istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

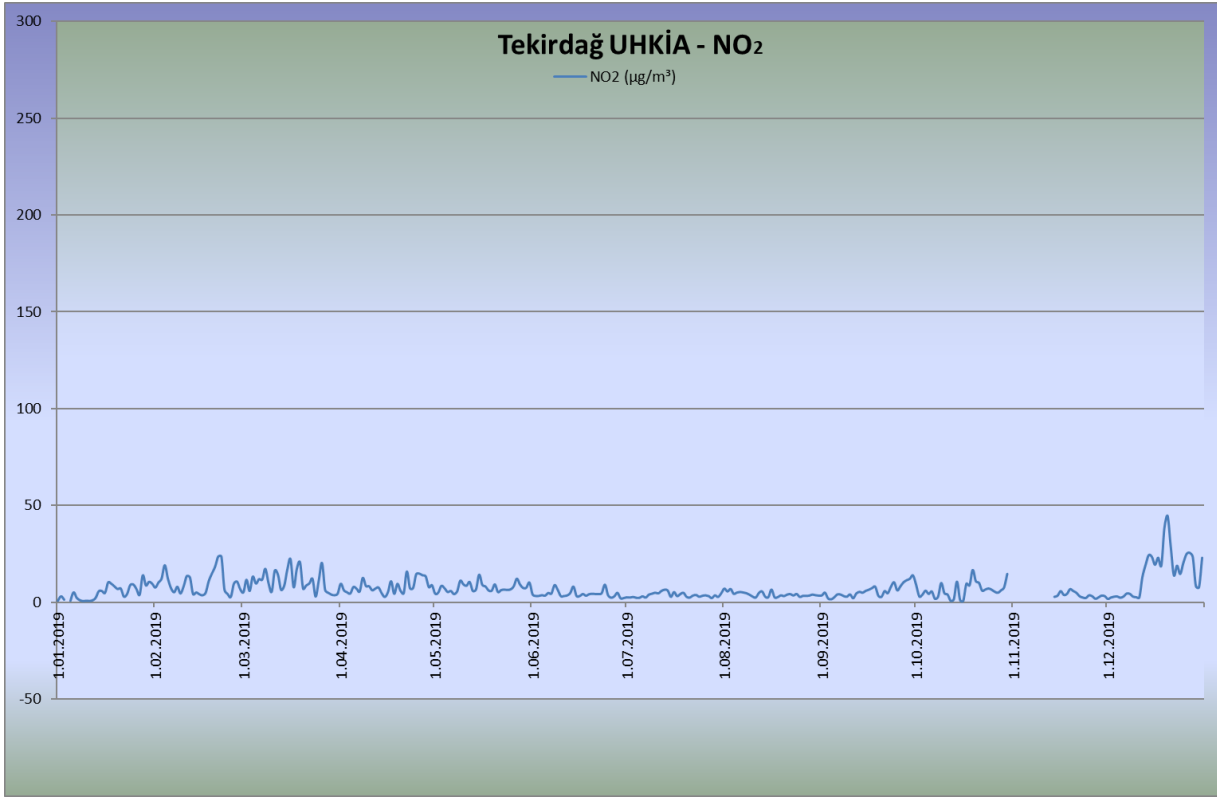
Grafik A.15 - Tekirdağ Çorlu MTHM istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

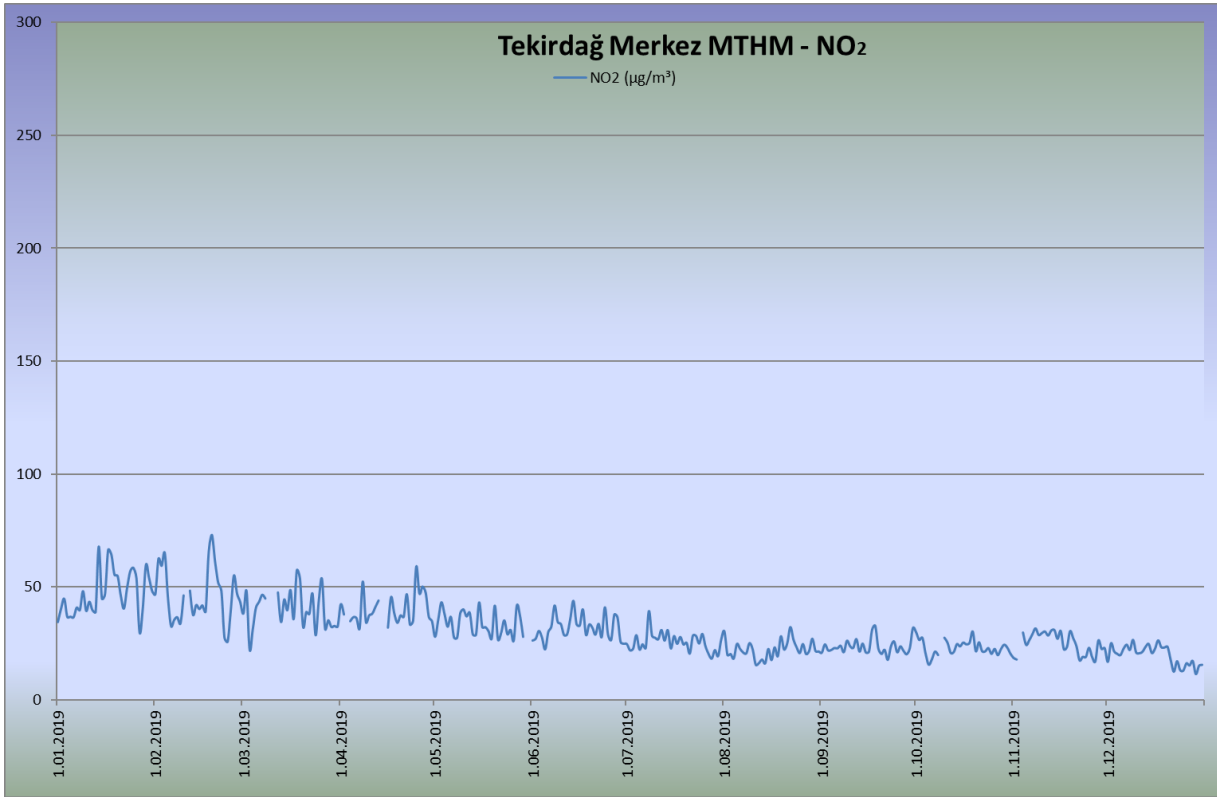

Grafik A.16 - Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM istasyonu O₃ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

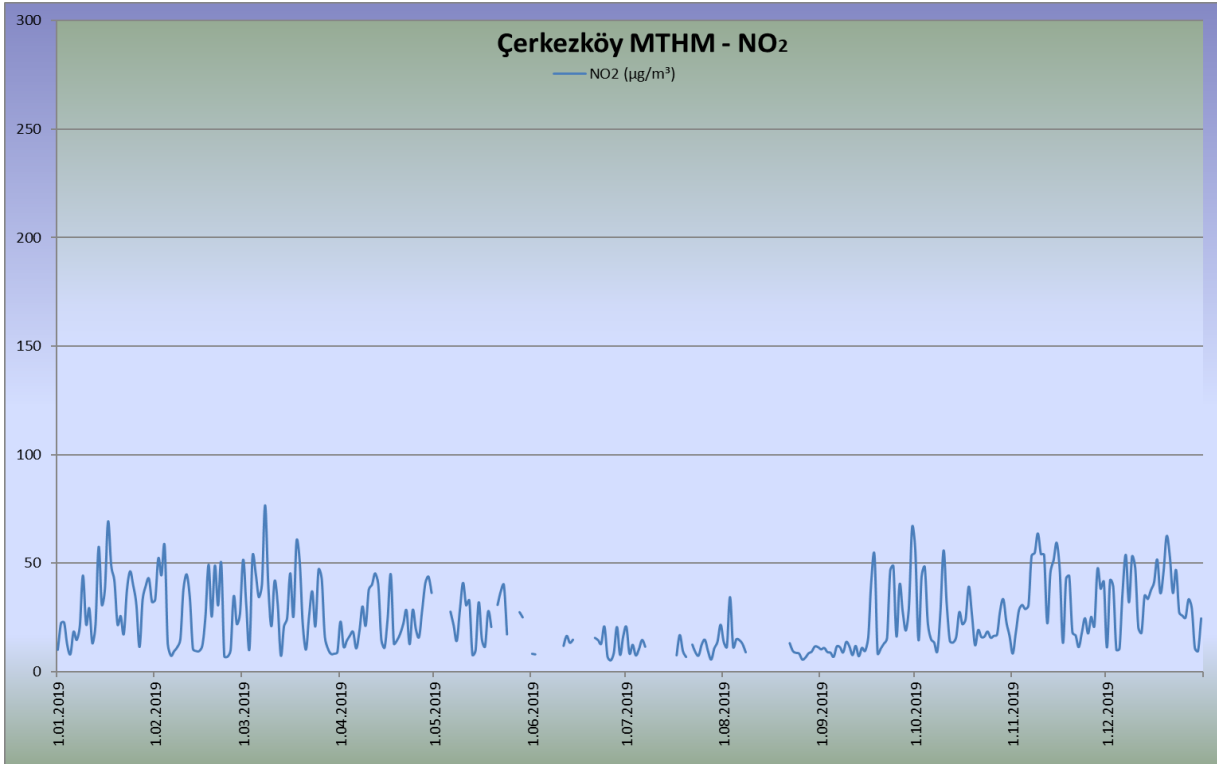

Grafik A.17- Tekirdağ UHKİA istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği
(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

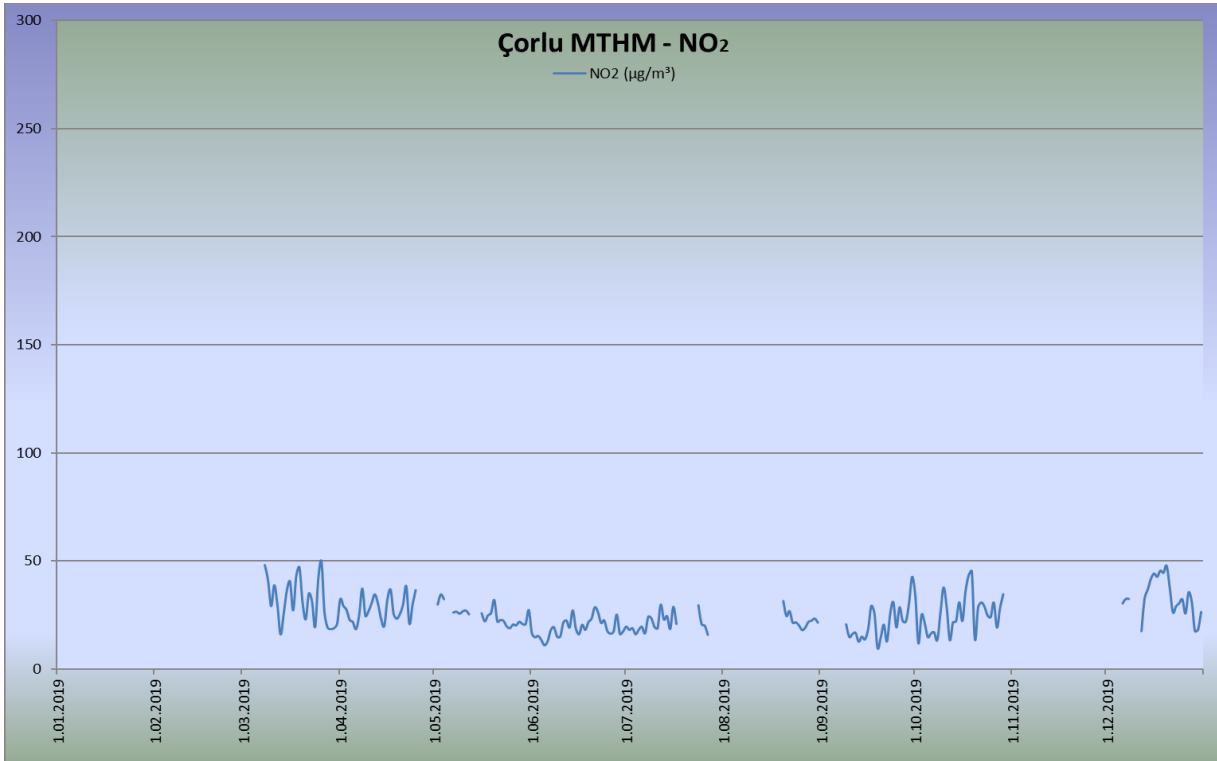
Grafik A.18 - Tekirdağ Merkez MTHM istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

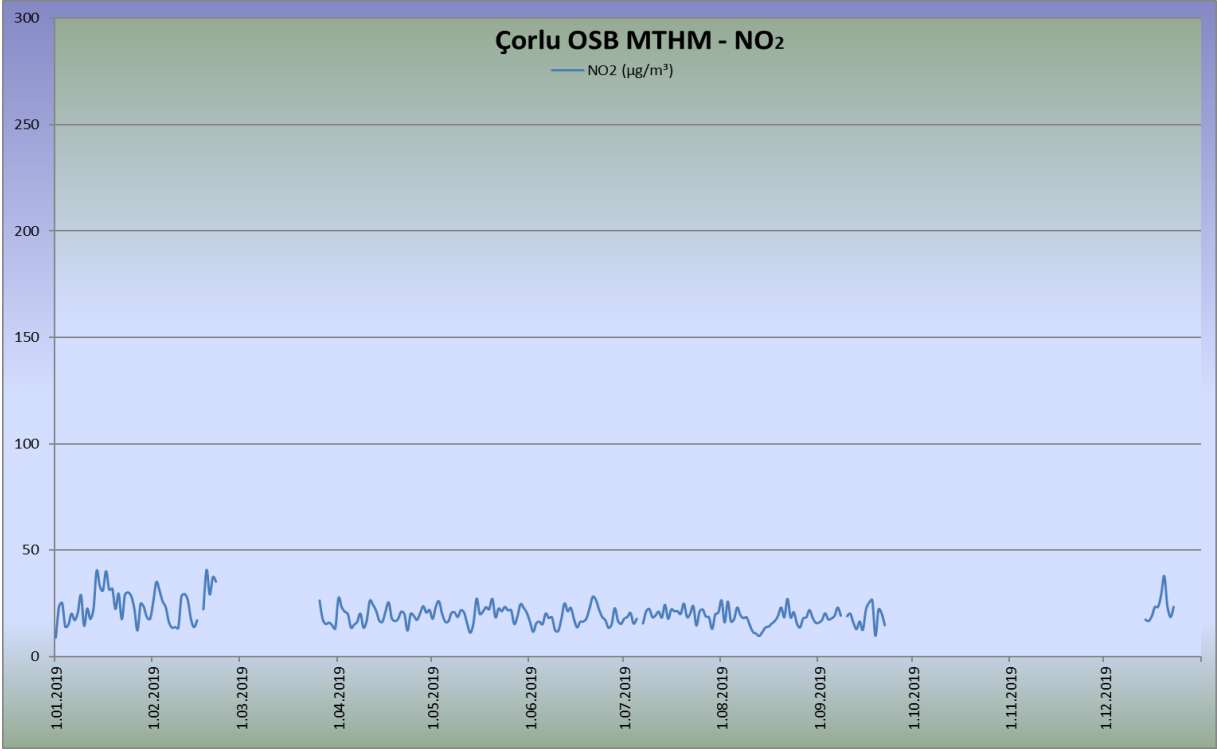
Grafik A.19- Tekirdağ Çerkezköy MTHM istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

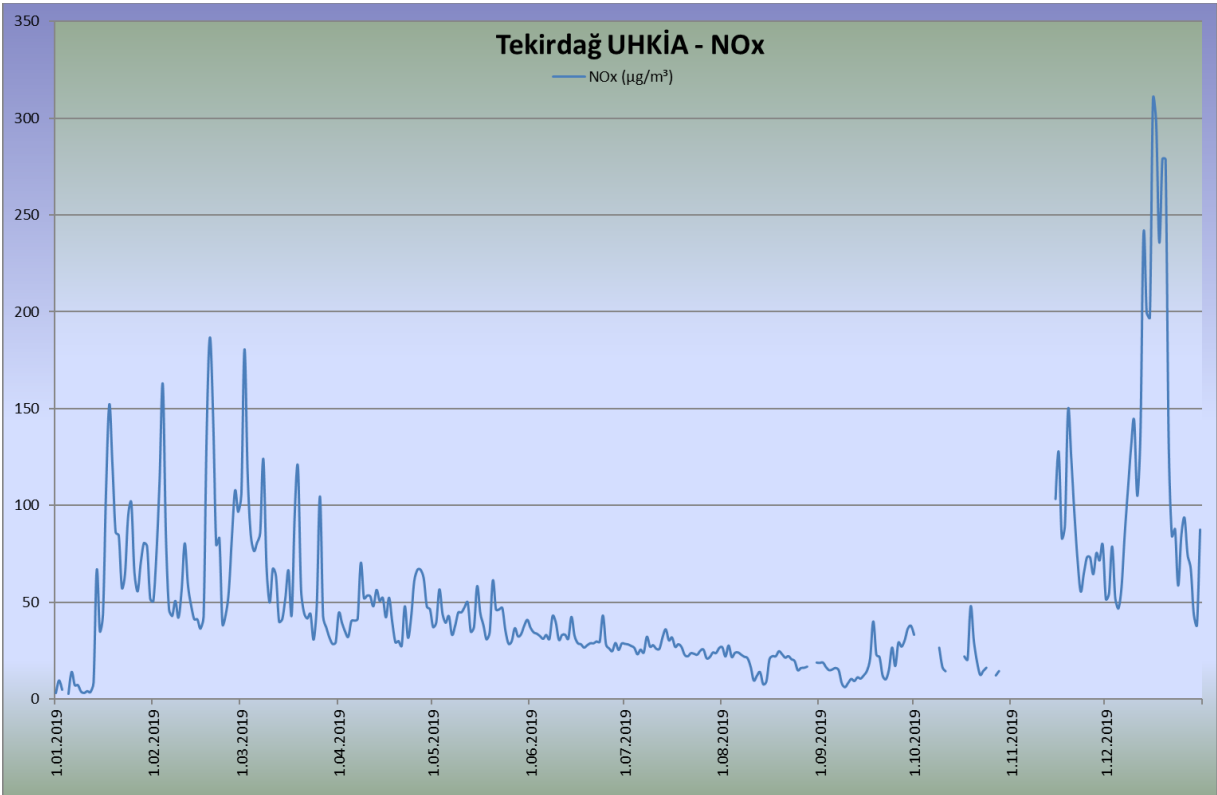
Grafik A.20 - Tekirdağ Çorlu MTHM istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

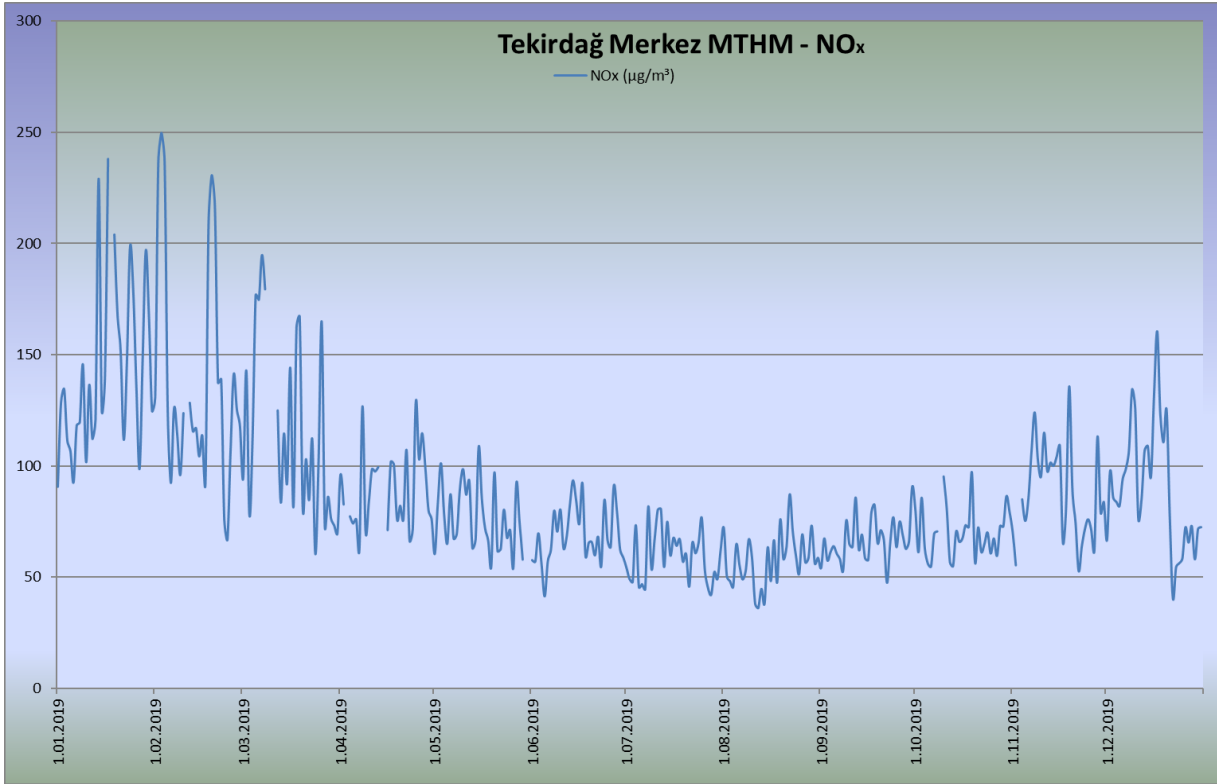
Grafik A.21- Tekirdağ Çorlu OSB MTHM istasyonu NO₂ parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

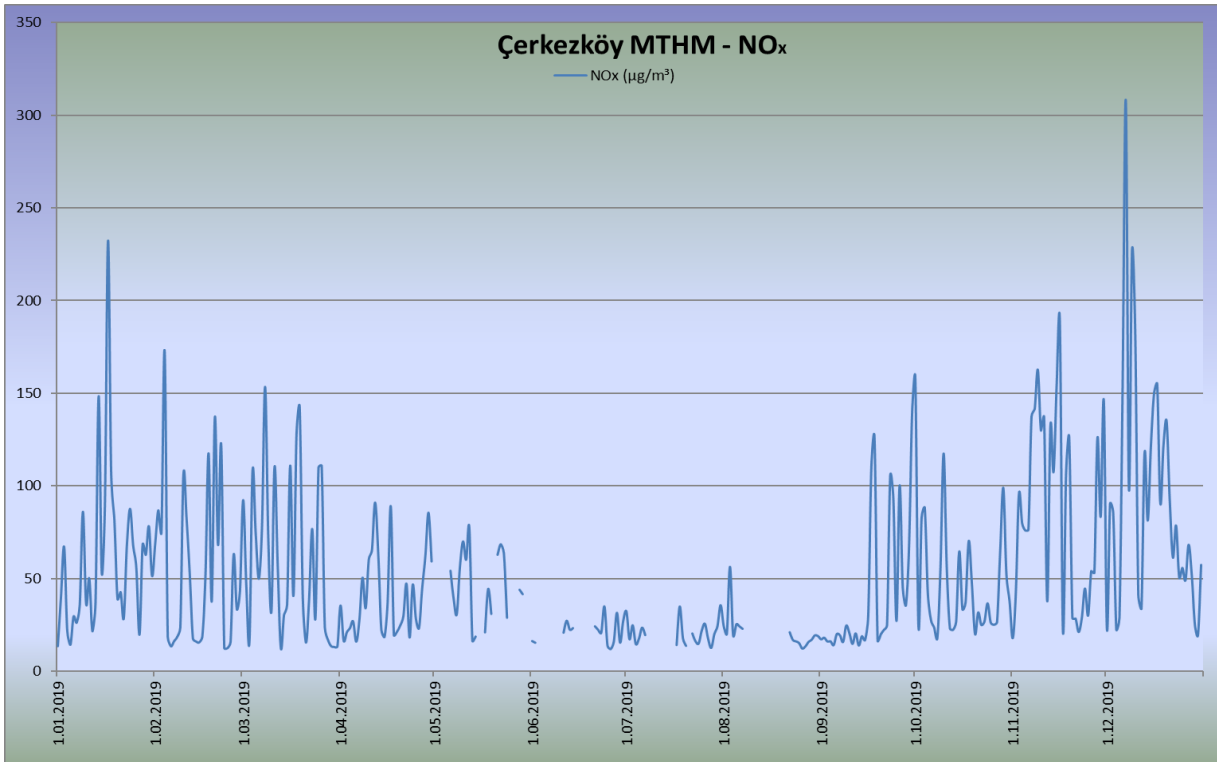
Grafik A.22 - Tekirdağ UHKİA istasyonu NO_x parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

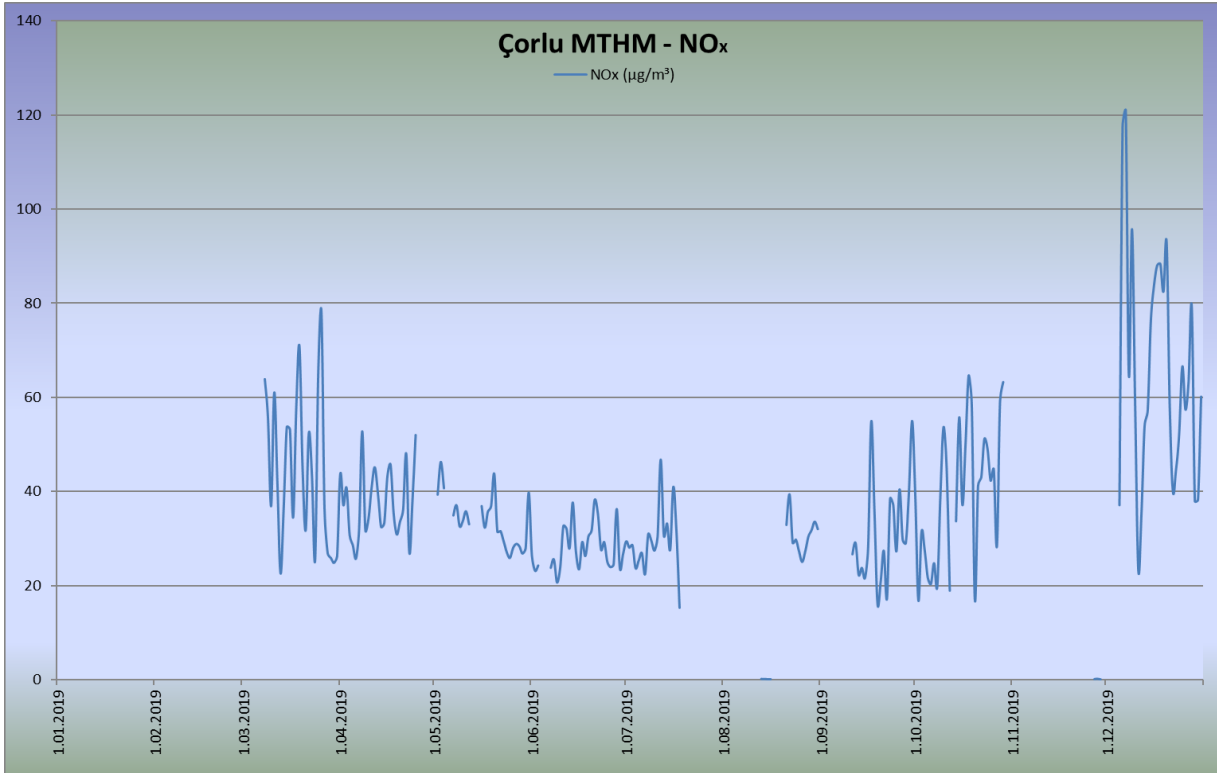
Grafik A.23 - Tekirdağ Merkez UHKİA istasyonu NO_x parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

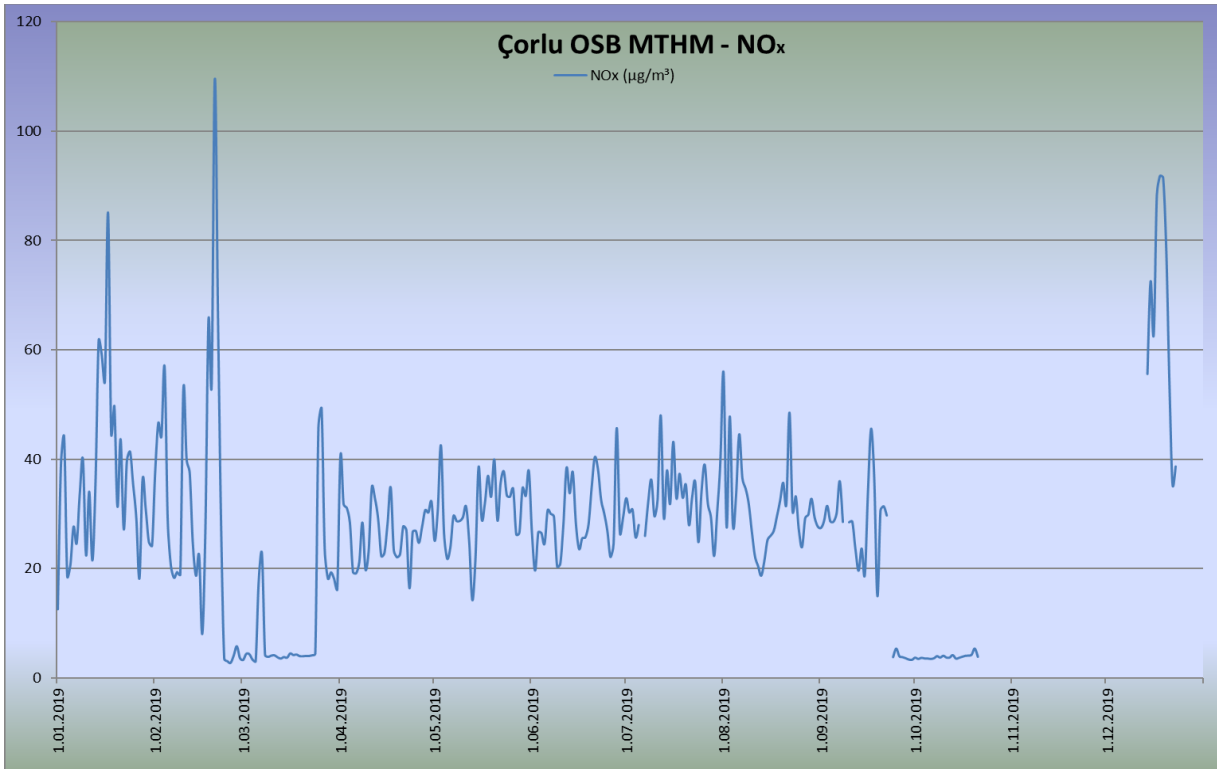
Grafik A.24 - Tekirdağ Çerkezköy MTHM istasyonu NO_x parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

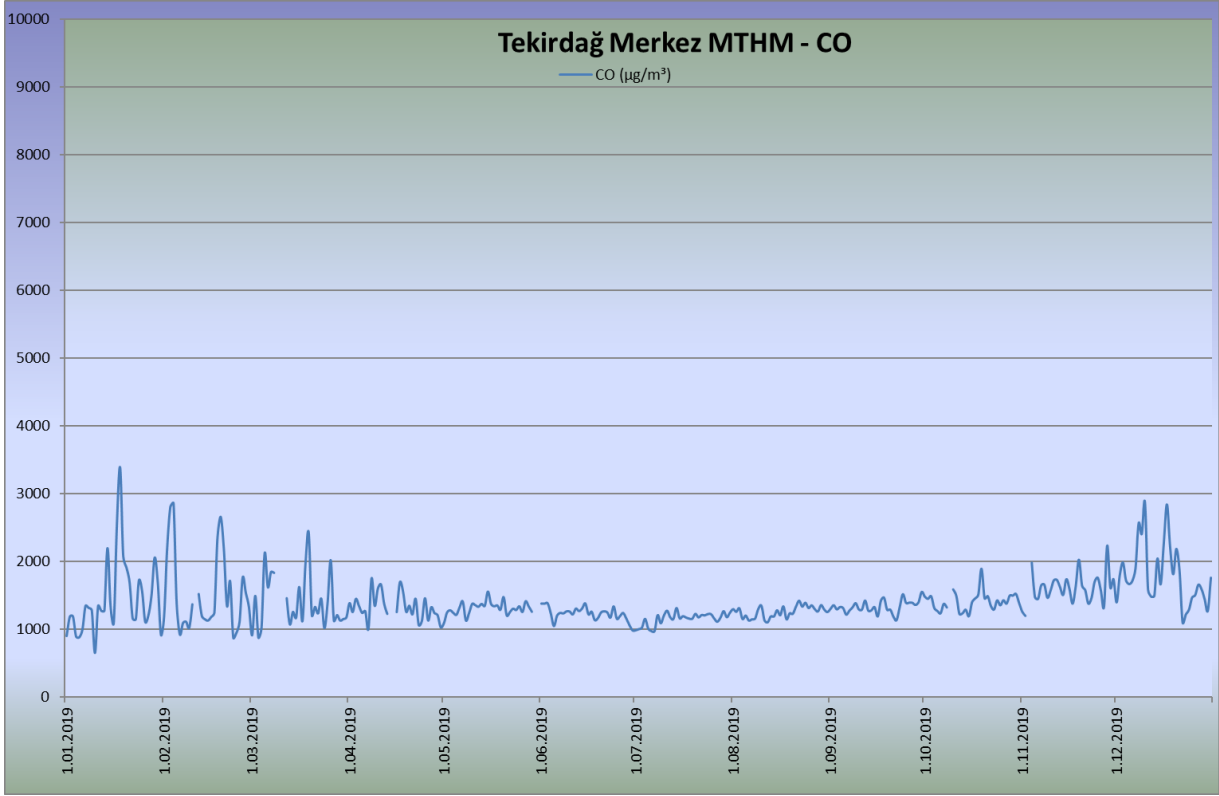
Grafik A.25 - Tekirdağ Çorlu MTHM istasyonu NO_x parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

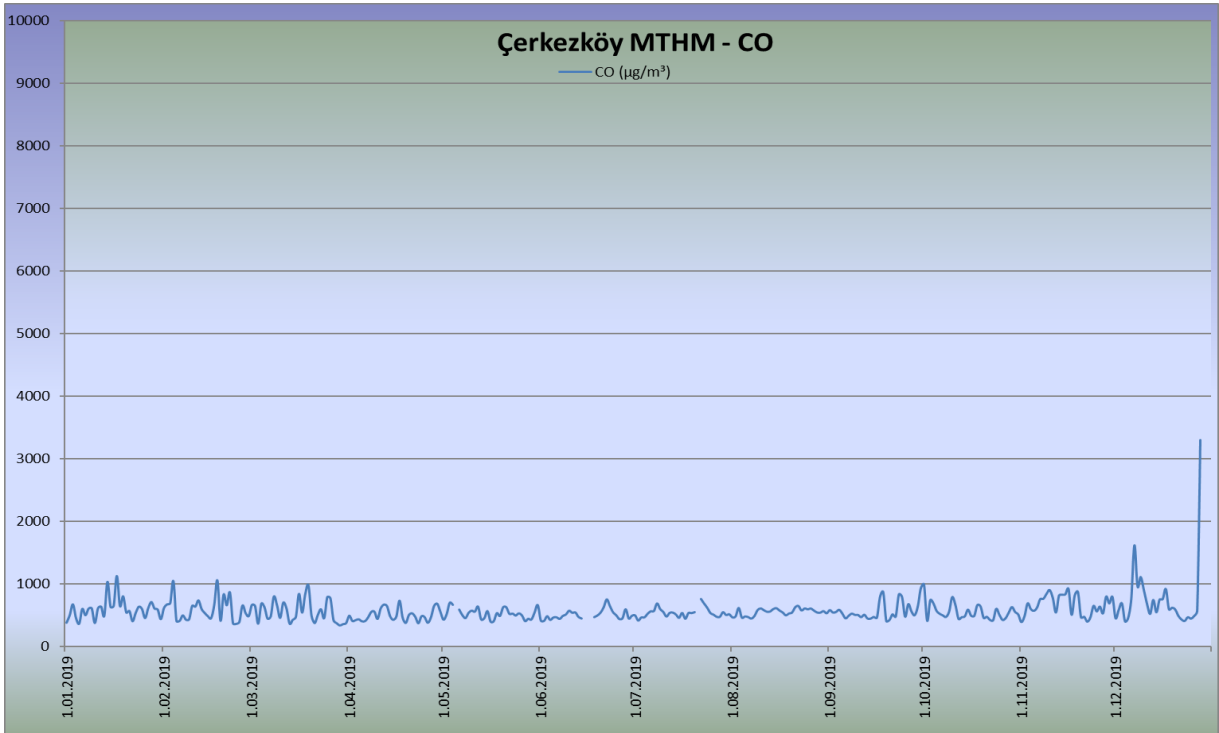
Grafik A.26 - Tekirdağ Çorlu OSB MTHM istasyonu NO_x parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

Grafik A.27 - Tekirdağ Merkez MTHM istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

Grafik A.28 - Tekirdağ Çerkezköy MTHM istasyonu CO parametresi günlük ortalama değer grafiği

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

Çizelge A.9 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları ($\mu\text{g}/\text{m}^3$; CO: mg/m^3)

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

TEKİRDAĞ-UHKİA	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	PM2.5	AGS*	NO ₂	AGS*	O ₃	AGS*
Ocak	51,8	4	37,4	6	28,2	-	5,1	-	14,4	-
Şubat	38,8	0	39,7	6	32,0	-	9,6	-	16,5	-
Mart	21,0	0	40,9	7	25,7	-	10,4	-	20,8	-
Nisan	12,5	0	30,8	3	20,8	-	8,1	-	24,0	-
Mayıs	10,1	0	16,6	0	14,2	-	7,5	-	25,8	-
Haziran	5,0	0	15,4	0	11,9	-	4,1	-	25,9	-
Temmuz	4,3	0	13,0	0	10,9	-	3,5	-	19,4	-
Ağustos	3,6	0	18,0	0	9,6	-	5,4	-	13,9	-
Eylül	4,7	0	18,1	0	11,3	-	6,0	-	9,3	-
Ekim	5,5	0	21,2	1	17,8	-	7,6	-	9,0	-
Kasım	8,5	0	35,0	6	21,8	-	3,5	-	6,9	-
Aralık	24,7	0	31,5	5	24,3	-	17,4	-	4,9	-

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(Tekirdağ-UHKİA istasyonunda CO parametresi ölçülmemektedir. Ayrıca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde sadece SO₂ ve PM₁₀ parametreleri için 24 saatlik (günlük) ortalama sınır değeri bulunduğundan sadece bu parametreler için AGS verisi hesaplanmaktadır. Diğer parametreler için AGS verisi hesaplanamamaktadır.)

Çizelge A.10 - Tekirdağ Merkez-MTHM İstasyonu 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

TEKİRDAĞ MERKEZ MTHM	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	CO (mg/m^3)	AGS*	NO ₂	AGS*
Ocak	50,3	0	46,2	9	1,4	-	48,1	-
Şubat	38,3	0	55,8	11	1,5	-	47,4	-
Mart	27,6	0	47,8	9	1,4	-	41,1	-
Nisan	19,5	0	40,8	6	1,3	-	40,9	-
Mayıs	8,3	0	32,1	2	1,3	-	34,5	-
Haziran	2,5	0	29,1	0	1,2	-	31,8	-
Temmuz	2,3	0	23,3	0	1,2	-	25,6	-
Ağustos	1,8	0	27,8	1	1,3	-	22,1	-
Eylül	2,6	0	30,3	0	1,3	-	23,5	-
Ekim	3,8	0	33,3	2	1,4	-	23,1	-
Kasım	12,7	0	44,7	12	1,6	-	25,3	-
Aralık	45,5	0	52,1	13	1,8	-	19,8	-

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(Tekirdağ Merkez-MTHM istasyonunda PM_{2.5} ve O₃ parametresi ölçülmemektedir. Ayrıca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde sadece SO₂ ve PM₁₀ parametreleri için 24 saatlik (günlük) ortalama sınır değeri bulunduğundan sadece bu parametreler için AGS verisi hesaplanmaktadır. Diğer parametreler için AGS verisi hesaplanamamaktadır.)

Çizelge A.11 -Tekirdağ Çerkezköy-MTHM İstasyonu 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

TEKİRDAĞ ÇERKEZKÖY MTHM	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	PM2.5	AGS*	CO (mg/m ³)	AGS*	NO ₂	AGS*	O ₃	AGS*
Ocak	20,8	0	44,9	9	26,1	-	0,6	-	31,8	-	32,7	-
Şubat	17,5	0	48,5	10	25,9	-	0,6	-	28,5	-	43,0	-
Mart	21,7	0	53,1	12	24,0	-	0,6	-	33,2	-	52,2	-
Nisan	18,6	0	41,3	7	16,6	-	0,5	-	26,9	-	60,7	-
Mayıs	26,2	0	43,5	11	17,1	-	0,5	-	27,4	-	56,2	-
Haziran	7,3	0	29,6	0	10,7	-	0,5	-	12,8	-	68,8	-
Temmuz	7,5	0	21,5	0	8,0	-	0,5	-	12,1	-	68,0	-
Ağustos	5,4	0	26,7	0	8,4	-	0,5	-	11,4	-	75,8	-
Eylül	7,7	0	32,1	3	12,2	-	0,6	-	20,3	-	63,7	-
Ekim	15,6	0	32,0	4	15,0	-	0,5	-	24,1	-	49,0	-
Kasım	20,8	0	55,4	16	27,5	-	0,7	-	34,5	-	35,0	-
Aralık	25,9	0	48,7	15	29,5	-	0,7	-	34,1	-	26,5	-

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde sadece SO₂ ve PM₁₀ parametreleri için 24 saatlik (günlük) ortalama sınır değeri bulduğundan sadece bu parametreler için AGS verisi hesaplanmaktadır. Diğer parametreler için AGS verisi hesaplanamamaktadır.)

Çizelge A.12 - Tekirdağ Çorlu-MTHM İstasyonu 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerin aşıldığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

TEKİRDAĞ ÇORLU MTHM	SO ₂	AGS*	PM10	AGS*	NO ₂	AGS*	O ₃	AGS*
Ocak	-	-	-	-	-	-	-	-
Şubat	-	-	-	-	-	-	-	-
Mart	14,1	0	28,0	3	31,5	-	35,7	-
Nisan	8,3	0	25,2	1	28,8	-	-	-
Mayıs	5,4	0	35,2	4	24,9	-	41,7	-
Haziran	7,2	0	40,7	6	18,9	-	39,4	-
Temmuz	6,9	0	38,6	2	21,1	-	34,6	-
Ağustos	6,0	0	40,1	5	22,7	-	30,4	-
Eylül	10,4	0	36,9	1	21,0	-	34,8	-
Ekim	10,6	0	44,1	8	25,8	-	39,1	-
Kasım	13,1	0	51,0	13	-	-	34,1	-
Aralık	23,4	0	42,3	12	32,4	-	23,9	-

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

*AGS: Sınır değerin aşıldığı gün sayısı

(Tekirdağ Çorlu MTHM istasyonunda CO ve PM_{2.5} parametreleri ölçülmemektedir. Ayrıca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde sadece SO₂ ve PM₁₀ parametreleri için 24 saatlik (günlük) ortalama sınır değeri bulduğundan sadece bu parametreler için AGS verisi hesaplanmaktadır. Diğer parametreler için AGS verisi hesaplanamamaktadır.)

Çizelge A.13 - Tekirdağ Çorlu OSB-MTHM İstasyonu 2019 yılı hava kalitesi parametreleri aylık ortalama değerleri ve sınır değerini aştığı gün sayıları – ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

TEKİRDAĞ ÇORLU OSB MTHM	SO ₂	AGS*	PM2.5	AGS*	NO ₂	AGS*	O ₃	AGS*
Ocak	14,2	0	18,1	-	23,9	-	-	-
Şubat	17,5	0	21,3	-	25,0	-	-	-
Mart	18,6	0	28,2	-	19,4	-	-	-
Nisan	10,8	0	23,5	-	19,8	-	-	-
Mayıs	11,8	0	23,3	-	20,8	-	68,2	-
Haziran	13,9	0	22,8	-	18,3	-	70,6	-
Temmuz	19,5	0	22,4	-	19,9	-	68,9	-
Ağustos	14,9	0	21,0	-	17,8	-	71,5	-
Eylül	20,1	0	21,8	-	18,6	-	62,4	-
Ekim	16,5	0	26,4	-	-	-	41,6	-
Kasım	11,4	0	21,8	-	-	-	41,6	-
Aralık	19,0	0	26,3	-	23,0	-	34,3	-

(Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü, 2019 yılı Hava Kalitesi Raporu)

*AGS: Sınır değeri aştığı gün sayısı

(Tekirdağ Çorlu OSB MTHM istasyonunda CO ve PM₁₀ parametreleri ölçülmemektedir. Ayrıca Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde sadece SO₂ ve PM₁₀ parametreleri için 24 saatlik (günlük) ortalama sınır değeri bulunduğundan sadece bu parametreler için AGS verisi hesaplanmaktadır. Diğer parametreler için AGS verisi hesaplanamamaktadır.)

A.5. Gürültü

Bugün dünyamızdaki en önemli sorunların başında doğal dengenin bozulmaya başlaması ile ortaya çıkan çevre sorunları gelmektedir. Endüstri ve teknolojinin ulaştığı boyutta tabiat kaynaklarının tek yönlü Bilinçsizce kullanımı hava, toprak ve suyun dengesinin bozulmasının yanı sıra ses kirliliği ya da gürültü olarak adlandırdığımız bir çevre sorununun da ortaya çıkmasına neden olmuştur. Gürültüyü istenmeyen bir ses olarak tanımlayabiliriz. Gürültü, sadece insanı rahatsız etmekle kalmayıp, aynı zamanda fizyolojik ve psikolojik sorunlar yaratan, insan ve toplum sağlığını ciddi bir biçimde tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Yapılan araştırmalar gürültünün insanların organik, sinirsel ve psikolojik yapılarında olumsuz etkiler yaptığını belirtmektedir. Gürültü arzu edilmeyen sesler olarak ifade edildiğine göre önce sesin ne anlama geldiğini bilmek gerekir.

- 30-65 dB arası gürültüler bazı durumlarda rahatsız edicidirler. Ancak rahatsızlığın şekli ve basıncı çok çeşitlidir. Sinirlilik, çabuk hiddetlenme, konsantrasyon bozukluğu, baş dönmesi, çalışmaya karşı gittikçe artan isteksizlik görülebilir. (45-50 dB’de uykusuzluk başlar.)

- 65-90 dB arası vegetatif sisteminde bazı reaksiyonlar görülür.

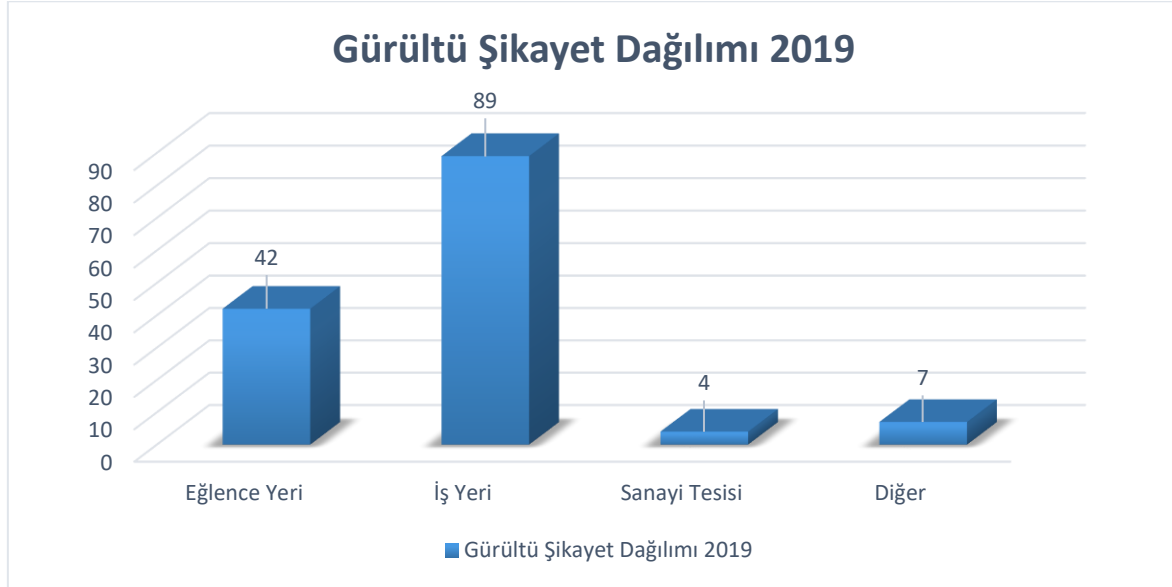
- 90-120 dB arası gürültülerde işitme organında arızalar görülmeye başlar. Bu dB’deki sesler uzun bir süre devam ederse ağır işitme bozuklukları ve sağırılık meydana getirebilir.

- Gürültü 120 dB’nin üzerine çıktığında kulakta ağrı yapar ve bu insan sağlığı için tehlike sayılır.

İlimizde Gürültü konusunda Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı’na yetki devri yapılmış olup; Müdürlüğümüze gelen gürültü şikâyetleri de Belediye Başkanlığına gönderilmektedir.

İlimizde 2019 yılında gürültü konusunda yapılan şikâyetlerin dağılımı aşağıda verilmiştir. Söz konusu şikâyetler yapılan yetki devri protokolüne istinaden Tekirdağ Büyükşehir Belediye

Başkanlığının ilgili birimlerince değerlendirilmiş olup 2018 yılı içinde değerlendirilen toplam 127 adet gürültü şikâyeti ile ilgili toplam 68.065,0 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Grafik A.29– Tekirdağ ilinde 2019 yılında gürültü konusunda yapılan şikayetlerin dağılımı
(Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2019)

A.6. İklim Değişikliği Eylem Planı Çerçevesinde Yapılan Çalışmalar

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen “Türkiye’de İklim Değişikliği için Kapasite Geliştirme Hibe Programı” kapsamında Büyükşehir Belediyeleri için açılan çağrıya “Trakya Bölgesinde İklim Değişikliğine Karşı Adaptasyon için Kapasite Geliştirme (Capacity Building for Climate Change Mitigation and Adaptation in Trakya Region)” başlıklı proje ile başvuru yapmıştır. Projenin değerlendirme süreci iki aşamada tamamlanmış olup, desteklenmesine karar verilmiştir.

Projenin genel amacı; arazi kullanımı ve iklim değişikliği projeksiyonlarını dikkate alarak, bölgesel ve ulusal kalkınma planları ile uyumlu, sürdürülebilir ekonomik gelişmeyi sağlamak için; hızlı nüfus artışı, ticaret ve sanayideki gelişme yanında, iklim değişikliğine karşı arazi ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı, tarımsal üretimin devamlılığı ve taşkın risk ve zararlarının minimuma indirilmesi veya yok edilmesi için paydaşların kapasitelerinin artırılmasıdır.

Proje kapsamında,

- 1) Farklı senaryolar altında 2100 yılına kadar Trakya Bölgesinde meydana gelecek iklim değişikliği tahmin edilecek;
- 2) Tahmin edilen bu değişikliğin arazi kullanım değişikliği ile birlikte su kaynaklarına (kalite ve miktar olarak), bölgede yaygın olarak tarımı yapılan ürünlerin verimine ve kuraklık sel gibi aşırı iklim olaylarına etkisi modellenecek;
- 3) İklim değişikliğinin su kaynakları, tarımsal üretim ve aşırı iklim olayları üzerine olan olumsuz etkilerine karşı hassasiyeti minimuma indirmek veya önlemek amacıyla alınacak tedbirler ortaya konulacak;

4) İklim değişikliğinin olası etkileri ve etkilerini azaltma için alınacak önlemler konusunda akademisyenler, yerel yönetimler ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları yanında sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinin yer aldığı yaklaşık 30 kişi eğitilecek;

5) Eğitilen bu topluluk “Trakya İklim Değişikliğini İzleme ve Adaptasyon Platformu” ismi ile proje süresince ve sonrasında bu konularda hizmet verecek;

6) “Trakya’da İklim Değişikliği Sonuçları, Etkileri, Alınabilecek Önlemler ve Adaptasyon Stratejileri” başlıklı bir de kitap yayımlanacak

7) Platformun faaliyetleri, yayımlanan kitap, düzenlenecek olan, çalıştay ve konferanslar ile yerel yönetimler ve ilgili kurumların iklim değişikliğine karşı kapasitesi geliştirilmiş olacak ve paydaşlarında farkındalık oluşturulacaktır.

A.7. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ’da hava kirliliği mevsimsel özellik göstermektedir. Kış ayları, sonbaharın geç dönemleri ile ilkbaharın erken dönemlerinde hissedilen ve tespit edilen kirlilik mevcuttur. Bu durum Tekirdağ’da hava kirliliği kaynağının sanayiden ve motorlu taşıtlardan kaynaklanan bir kirliliğin değil, ısınmadan kaynaklanan bir hava kirliliğinin etkin olduğunu göstermektedir. Motorlu taşıtlardan kaynaklanan kirleticilerin hava kirliliği üzerine etkisi de mevcuttur. Özellikle sabah ve akşam saatlerinde yaşanan trafik yoğunluğu havayı olumsuz etkilemektedir.

Sanayiden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında yapılan tüm bu iyileştirme çalışmalarına rağmen sektörel bazda bazı sanayi tesislerinin kuruluş yerlerinin teknolojilerinin güncelliğini yitirmiş olması nedeniyle bu sektörler için alt yapısı geliştirilmiş yerleşim yerlerinin dışında özel organize sanayi bölgelerinin oluşturulması ve hâlihazırda faaliyette bulunan bu işletmelerin taşınmalarının özendirilmesi için teşvik edilmesi gerekmektedir.

İl Merkezinde, OSB dışında değişik bölgelerde, küçük sanayi sitesi, ağır sanayi bölgesi, haddehaneler, marangozlar sitesi, şehrin içerisinde kalan fabrikalar bulunmaktadır. Ağır sanayi kuruluşlarının bir kısmı kentin çıkışlarında şehirlerarası karayolunun kenarında kuruludur. Bu bölgeden kaynaklanan kirletici unsurlarda bu bölgenin şehir merkezine olan yakınlığı sebebiyle şehir merkezinin hava kalitesini etkilemektedir. Buna rağmen OSB dışında değişik bölgelerde yerel çevre kirliliği yaratabilecek ve alt yapı sorunlarının çözümü kapsamında problemler teşkil edecek yapılaşmanın önlenmesi gerekmektedir.

Şehrin yerleşim planlamasında, rüzgârın şehir içinde akışını engelleyecek yapılaşma düzenine engel olunmalıdır. Sanayi tesisleri ile yerleşim alanları arasında belirli mesafe bırakacak imar düzenlemeleri yapılmalı, kent içindeki sanayi tesisi ve imalathanelerin kent yerleşimi dışına taşınması için altyapı çalışmaları yapılmalıdır.

Mahalli Çevre Kurulu Kararı ile ilimizde, tekstil sektöründe faaliyet gösteren tüm işletmelerde polyester veya polyester elastanlı kumaşın fiksle işlemleri gerçekleştirilen Ram Makinası bacalarında; dışarıya atılan atık ısının geri kazanılmasını sağlayan, oluşan yağ zerreciklerini ayrıştırarak tutan ve atık gazlardaki kirleticilerin giderimini sağlayan filtre sistemlerinin, 31.12.2018 tarihine kadar ilgili işletmeler tarafından kurularak faaliyete geçirilmesine karar verilmiştir.

Isınmadan kaynaklanan hava kirliliğinin önlenmesi ve etkisinin azaltılmasına yönelik olarak ise 2015-2020 yılları arasını kapsayan Tekirdağ İli Temiz Hava Eylem Planı onaylanmıştır.

İlimizde hava kirliliğinin azaltılması ve hava kalitesinin iyileştirilmesi ile ilgili alınan önlemler ve uygulanan tedbirler ile hava kalitesinde büyük oranda iyileşme sağlanmıştır.

İlimizde Temiz Hava Eylem Planının etkin bir şekilde uygulanması, doğalgaz kullanımının yaygınlaşması, Müdürlüğümüz tarafından İlimizde kullanılan ithal ve yerli kömürler için uygunluk denetimleri yapılarak kaliteli kömür kullanımının sağlanması, sanayi tesislerinde kullanılan kömür için ve bacada emisyon ölçümü gerçekleştirmek suretiyle Kömür Kullanım İzni verilmesi uygulaması, bacalarda ıslak filtre ve toz tutucu siklon sistemlerinin yaygınlaştırılması, Müdürlüğümüzce 7 gün 24 saat gerçekleştirilen denetimler ile ısınmadan ve sanayiden kaynaklanan emisyonların kontrol altına alınması neticesinde; şehrin hava kalitesinde yaşanan olumlu gelişmeler Bakanlığımız Ulusal Hava Kalitesi Ağı verilerine de yansımıştır.

PM10 (toz) Ölçümlerinde; Süleymanpaşa İlçesinde ulusal hava kalitesi indeksine göre 2016 yılında 198 gün iyi ve orta seviyede olan hava kalitesi değeri, 2017 yılında 263 güne, 2018 yılında ise 328 güne yükselmiş, 2019 yılında 359 güne yükselmiştir.

Sağlıksız olarak değerlendirilen gün sayısı ise 2016 yılında 161 iken, 2017 yılında 92'ye ve 2018 yılında 1 güne, 2019 yılında da 3 gün olmuştur.

Çerkezköy İlçesinde 2018 yılında 341 gün iyi ve orta seviyede hava kalitesi gözlenirken, yalnızca yılın 16 günü sağlıksız hava kalitesi verisi tespit edilirken, 2019 yılında 348 gün iyi ve orta seviyede hava kalitesi gözlenmiş, yılın 12 günü sağlıksız hava kalitesi verisi tespit edilmiştir. Çorlu İlçesinde 2019 yılında veri alınabilen günler değerlendirildiğinde, 275 gün iyi ve orta seviyede hava kalitesi gözlenmiş, yılın 2 günü sağlıksız hava kalitesi verisi tespit edilmiştir.

SO₂ (Kükürtdioksit) parametresinin ölçüldüğü İlimiz genelindeki tüm istasyonlarda ise günlük ortalama SO₂ parametresinde sadece 4 gün limit aşımı gözlemlenmiştir.

NO₂ (Azotdioksit) ve CO (karbonmonoksit) ölçüm sonuçlarında ise sınır değerlerin altında veriler bulunmaktadır.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- Marmara Temiz Hava Merkezi Müdürlüğü
- Tekirdağ Temiz Hava Eylem Planı
- Tekirdağ İl Emniyet Müdürlüğü
- Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı
- GAZDAŞ, ÇORDAŞ
- T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- GAZBİR- Türkiye Doğal Gaz Dağıtıcıları Birliği
- Meteoroloji Genel Müdürlüğü Resmi Web Sitesi, <http://dmi.gov.tr>
- <http://www.havaizleme.gov.tr>

B. SU VE SU KAYNAKLARI

B.1. İlin Su Kaynakları ve Potansiyeli

B.1.1. Yüzeysel Sular

B.1.1.1. Akarsular

Tekirdağ İlinin yerüstü su potansiyeli 713.00 hm³/yıldır. İlimiz akarsuları Ergene Nehri, Çorlu Suyu, Hayrabolu Deresi, Beşiktepe Deresi, Hoşköy Deresi, Gazioğlu Deresi, Kayı Deresi, Koca Dere ve Seymen Dere olup, akarsu bilgileri Çizelge B.14’de verilmiştir.

Çizelge B. 14 – Tekirdağ ilinin akarsuları
(DSİ, 2018)

AKARSU İSMİ	Toplam Uzunluğu (km)	İl Sınırları İçindeki Uzunluğu (km)	Debisi (m ³ /sn)	Kolu Olduğu Akarsu	Kullanım Amacı
Ergene Nehri	220,0	85,0	26,49	Meriç	Doğal Akarsu
Hayrabolu Deresi	55,0	55,0	4,37	Ergene Nehri	Karaidemir Barajı
Çorlu Suyu	85,0	85,0	2,67	Ergene Nehri	Doğal Akarsu
Beşiktepe Deresi	92,8	92,8	2,04	Ergene Nehri	Doğal Akarsu
Koca Dere (Çokal)	52,0	44,0	1,43	Koca Dere	Çokal Barajı
Seymen Dere (Karaevli)	16,5	16,5	-	Seymen Dere	Doğal Akarsu
Hoşköy Deresi	14,6	14,6	-	Hoşköy Deresi	Doğal Akarsu
Kayı Deresi	12,9	12,9	-	Kayı Deresi	Doğal Akarsu
Gazioğlu Deresi	13,3	13,3	-	Gazioğlu Deresi	Doğal Akarsu

*Bir önceki yılın verileri kullanılmıştır.

B.1.1.2. Doğal Göller, Göletler ve Rezervuarlar

İlimiz baraj ve gölet bilgileri Çizelge B.15’te verilmiştir.

Çizelge B. 15 - Tekirdağ ilinde mevcut göl, gölet ve rezervuarlar
(DSİ, 2018)

Sıra No	Baraj/Göl et Adı	Göl Hacmi (m³)	Sulama Alanı (Net) (ha)	Çekilen Su Miktarı (m³)*	Kullanım Amacı	Sulama Yöntemleri		Devir Alan Kuruluş
				2017		Yağmur lama (ha)	Damlama (ha)	
1	Karaidemir Barajı	111 600 000	7 720	41 760 000	Sulama+ Taşkın Koruma	982,1	23,3	Sulama Koop.
2	Bıyıklı Göleti	3 589 000	255	811 000	Sulama	120	-	Sulama Koop.
3	Bayramşah Göleti	1 911 000	123	92 000	"	14,5	-	Sulama Koop.
4	Temrezli Göleti	1 036 000	117	419 000	"	19,5	-	Sulama Koop.
5	Ulaş Göleti	290 000	-	-	"	-	-	DSİ
6	Şarköy Göleti	1 206 000	-	1 053 000	İçme Suyu	-	-	Belediye
7	Türkmenli Göleti	15 292 000	345	1 073 000	Sulama+ İçme Suyu	21	120,8	Sulama Koop.+TE SKİ
8	Karacahalil Göleti	888 000	117	727 000	Sulama	20,8	96,2	Sulama Koop.
9	Karacahalil Gazi Göleti	748 000	144	-	"	-	-	DSİ
10	Hanoğlu Göleti	4 630 000	744	-	"	-	-	DSİ
11	Yazır Göleti	5 450 000	340	-	"	-	-	DSİ
12	İnanlı Göleti	612 000	47	257 000	"	47	-	Koni İn. A.Ş. Tarım İşletmesi
13	Naipköy Barajı	21 620 000	-	5 521 000	İçme Suyu	-	-	DSİ
14	Çokal Barajı	612 000	11 736	16 830 000	Sulama+Taşkın Koruma-İçme Suyu	-	-	DSİ
15	İbribey Yamaç Arazileri Sulaması	-	385	1 046 000	Sulama	150,2	-	Sulama Koop.

B.1.2. Yeraltı Suları

B.1.2.1. Yeraltı Su Seviyeleri

Yerleşim birimlerinde, sanayi ve endüstri sulama amacıyla suni olarak açılan çok sayıda kuyu mevcuttur. Son yıllarda özellikle sanayileşmenin bölgedeki gelişim etkisi ile artan su ihtiyacının

karşlanması için kontrolsüz olarak kuyu açılımları gözlenmektedir. Ancak bu durumun önlenmesi için DSİ Bölge Müdürlüğü kuyu açılımlarını kısıtlama yoluna gitmiştir. 1970’li yıllarda 10-30 m olan yer altı suyu tablası seviyesi günümüzde 80-200 metre seviyesine inmiştir.

Bölge genelinde yer altı suları, içme, kullanma ve tarım sulama amacı ile yararlanılmakta olup, su kalitesi açısından WILCOX değerlendirmesine göre çok iyi, iyi, Fransız Sertlik derecesine göre toplam sertlik 10 ila 40 aralığındadır.

20189yılı yeraltı suyu fiili tahsis miktarı, sulama suyu olarak 37,1 hm³/yıl, içme ve kullanma suyu olarak 94,55 hm³/yıl, sanayi kullanımı olarak 114,94 hm³/yıl, toplamda 246,59 hm³/yıl’dır.

Bölgede yıllık olarak sanayi, içme ve kullanma suyu olarak çekilen su miktarı üretilen yer altı su miktarından fazla olduğundan 1973 yılından bu yana yer altı su seviyesinde önemli düşüşlere neden olmuş, bu kapsamda da mevcut yer altı su seviyesini korumak için Ergene 1-1 alt havzası 5 Kasım 2009 tarih ve 27397 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “Ergene ve Meriç Havzaları Yeraltı Suyu İşletme İlanı” ile her türlü yeraltı suyu tahsisine kapatılmıştır. Yeraltı suyu çekimi ön yüklemeli uzaktan kontrollü su sayaçları ile on-line olarak kontrol edilmekte olup, çalışmalar DSİ tarafından takip edilmektedir.

B.2. Su Kaynaklarının Kalitesi

Çizelge B.16 - Tekirdağ ilinde 2019 yılı yüzey ve yeraltı sularında tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği ile ilgili analiz sonuçları

(Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

Su Kaynağı nın Cinsi Yüzey/Yeraltı	Adı	Kullanım Amacı ve Kullanılan Miktar				Analiz Yapılan İstasyonun				
		İçme ve Kullanma Suyu	Enerji Üretimi	Sulama Suyu	Endüstriyel Su Temini	Akım Gözlem İstasyonu Kodu	Yeri (Mahalle, İlçe Mevkii)	Koordinatlar (YAS İçin)		Yıllık Ortalama Nitrat Değeri (mg/l)
								Enlem	Boylam	
Yüzey	Karağdemir Barajı-1			X		59-001	Karağdemir Mh. - Malkara	40,956 697	27,0 101	14.67
Yüzey	Yazır Barajı			X		59-002	Yazır Mh.- Süleymanpaşa	40,918 499	27,4 112	25.50
Yüzey	Anaçay Deresi			X		59-005	Beyazköy Mh. - Saray	41,344 864	27,7 057	41.20
Yüzey	Ergene Nehri			X		59-007	Galata Köprüsü Mevkii - Saray	41,452 007	27,9 103	15.80
Yüzey	Yaylagöne Göleti-1			X		59-012	Yaylagöne Mh. - Malkara	40,896 038	26,7 632	11.33
Yüzey	Yaylagöne Göleti-2			X		59-013	Yaylagöne Mh. - Malkara	40,895 203	26,7 52	14.00
Yüzey	Bıyıklı Göleti			X		59-014	Bıyıklı Mh. - Süleymanpaşa	41,013 325	27,3 918	20.00
Yüzey	Karacakılavuz Göleti			X		59-016	Karacakılavuz Mh.- Süleymanpaşa	41,117 82	27,3 566	11.86
Yüzey	İkizhüyükler Deresi			X		59-018	Kandamış Mh. - Hayrabolu	41,147 573	27,2 128	49.00
Yüzey	Bayramşah Göleti			X		59-019	Bayramşah Mh.- Hayrabolu	41,131 737	27,2 027	16.38
Yüzey	Temrezli Göleti			X		59-020	Temrezli Mh.- Hayrabolu	41,287 449	27,0 829	23.20

Yüzey	Türkmenli Göleti-1			X		59-023	Türkmenli Mh.- M. Ereğlisi	41,024 204	27,8 879	18.90
Yüzey	Nusratlı Göleti			X		59-024	Nusratlı Mh.- Süleymanpaşa	40,968 45	27,4 172	23.33
Yüzey	Müsellim Göleti			X		59-025	Müsellim Mh.- Muratlı	41,112 202	27,5 498	10.56
Yüzey	Soylu Göleti			X		59-026	Soylu Mh.- Hayrabolu	41,017 544	27,0 984	20.50
Yüzey	Müstecep Göleti			X		59-027	Müstecep Mh. - Malkara	40,856 333	27,1 079	42.00
Yüzey	Küçükhdır Göleti			X		59-028	Küçükhdır Mh. - Malkara	40,909 091	27,0 57	40.00
Yüzey	Yeşilsirt Göleti			X		59-029	Yeşilsirt Mh.- Muratlı	41,083 095	27,4 612	21.00
Yüzey	Hanoğlu Göleti			X		59-030	Hanoğlu Mh. - Muratlı	41,191 392	27,3 643	13.57
Yüzey	Arzulu Göleti			X		59-031	Arzulu Mh.- Muratlı	41,203 182	27,4 135	9.75
Yüzey	Çokal Barajı			X		59-039	Emirali Mh. - Malkara	40,775 534	27,0 664	33.57
Yüzey	Şarköy Barajı			X		59-040	Merkez- Şarköy	40,637 004	27,0 978	7.86
Yüzey	Türkmenli Göleti-2			X		59-042	Türkmenli Mh. - M.Ereğlisi	41,030 47	27,8 915	18.20
Yüzey	Kırkkepenekli Göleti			X		59-044	Kırkkepenekli Mh. - Muratlı	41,161 114	27,6 188	17.00
Yüzey	Parmaksız Göleti			X		59-045	Parmaksız Mh. - Hayrabolu	41,083 31	27,1 704	13.67
Yüzey	Çerkezmüsellim Göleti			X		59-046	Çerkezmüsellim Mh. - Hayrabolu	41,255 066	27,0 446	17.50
Yüzey	Soylu Deresi			X		59-054	Soylu Deresi- Soylu/Hayrabolu	40,994 415	27,1 148	51.83
Yüzey	Karaidemir-2 Barajı			X		59-057	Evrenbey Mh. - Malkara	40,959 145	27,0 131	14.80
Yeraltı	<i>Ballıhoca Çeşmesi</i>			X		59-004	Ballıhoca Mh. - Muratlı	41,262 527	27,54 89	127.33
Yeraltı	<i>Karacakılavuz Kuyu</i>			X		59-015	Karacakılavuz Mh.- Süleymanpaşa	41,147 024	27,37 36	271.00
Yeraltı	<i>Husunlu Çeşmesi</i>			X		59-021	Husunlu Mh. - Süleymanpaşa	41,039 039	27,60 69	244.67
Yeraltı	<i>Karaevli Köyü Aşağı Çeşmesi</i>			X		59-022	Karaevli Mh. - Süleymanpaşa	41,045 051	27,66 51	155.67
Yeraltı	<i>Ballı/Aksakal Çeşmesi</i>			X		59-032	Aksakal Mh.- Malkara	40,809 038	27,06 43	65.00
Yeraltı	<i>Karadeniz Mh. Kuyu</i>			X		59-033	Karadeniz Mh. - Süleymanpaşa	41,002 169	27,47 66	273.50
Yeraltı	<i>Soylu Çeşme</i>			X		59-035	Soylu Mh.- Hayrabolu	41,013 023	27,07 72	566.67
Yeraltı	<i>Taşkaya Çeşmesi</i>			X		59-041	Yeniçiftlik Mh.- M. Ereğlisi	41,026 203	27,85 47	162.50
Yeraltı	<i>Osman Sülün Çeşmesi</i>			X		59-043	Sultanköy Mh. - M.Ereğlisi	41,027 653	27,95 41	63.00
Yeraltı	<i>Cafer Ağa Çeşmesi</i>			X		59-047	Kayı Mh.- Süleymanpaşa	41,049 68	27,54 56	16.33
Yeraltı	<i>Galip Arslan Çeşmesi</i>			X		59-048	Yeşilsirt Mh. - Muratlı	41,109 276	27,48 36	120.00
Yeraltı	<i>Nusratlı Çeşmesi</i>			X		59-050	Nusratlı Mh.- Süleymanpaşa	40,948 73	27,45 04	133.67
Yeraltı	<i>Hasan Kurtulmuş Çeşmesi</i>			X		59-051	Mahramlı Mh. - Süleymanpaşa	40,940 225	27,18 8	147.00
Yeraltı	<i>Çakırlar Çeşmesi</i>			X		59-052	Dedecik Mh. - Süleymanpaşa	40,972 187	27,15 99	9.00

Yeraltı	<i>Generli Çeşmesi</i>			X		59-053	<i>Generli Mh. - Süleymanpaşa</i>	40,990 14	27,12 86	320.00
Yeraltı	<i>Yörük Vadi Çeşmesi</i>			X		59-055	<i>Yörük Mh. - Malkara</i>	40,919 34	27,05 96	0.00
Yeraltı	<i>Hüseyin Güner Çeşmesi</i>			X		59-056	<i>Kırıkali Mh. - Malkara</i>	40,950 91	27,04 72	102.50
Yeraltı	<i>Gülsüm Eker Çeşmesi</i>			X		59-058	<i>Kuyucu Mh.- Malkara</i>	40,871 517	27,03 89	0.00
Yeraltı	<i>Hüseyin Güngör Çeşmesi</i>			X		59-059	<i>Kınıklar Mh. - Süleymanpaşa</i>	40,924 03	27,17 8	33.00
Yeraltı	<i>Mürrüvet Çeşmesi</i>			X		59-060	<i>Nusratfakı Mh. - Süleymanpaşa</i>	40,946 644	27,31 95	77.33
Yeraltı	<i>Mustafa Aktan Çeşmesi</i>			X		59-061	<i>Kavakçeşme Mh. - Malkara</i>	40,848 213	27,03 55	86.50
Yeraltı	<i>Kırkkepenekli Çeşmesi</i>			X		59-062	<i>Kırkkepenekli Mh. - Muratlı</i>	41,168 267	27,59 01	131.50

B.3. Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu

B.3.1. Noktasal kaynaklar

B.3.1.1. Endüstriyel Kaynaklar

İlimiz genelinde, arıtılarak alıcı ortama deşarj edilen atıksu miktarı 172.303.936 m³/yıldır. (Atıksu Bilgi Sistemi)

B.3.1.2. Evsel Kaynaklar

Alıcı ortama deşarj edilen evsel atıksu miktarları B.6.1 başlığı altında detaylı olarak verilmiştir.

B.3.2. Yayıllı Kaynaklar

B.3.2.1. Tarımsal Kaynaklar

Tekirdağ İlının Tarım Yapılan arazi varlığı 2019 yılı verileri dikkate alınarak arazinin Niteliklerine ve kullanışlarına göre dağılımı aşağıdaki çizelgede gösterilmiştir. İlimizde işlenen tarım alanları 4.164.540 dekar olup il yüzölçümünün %65,96 'lık oranı ile çok yüksek bir düzeydedir.

Çizelge B.17 - Tekirdağ ilinde işlenen tarım alanlarının dağılımı

(Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

TEKİRDAĞ İLİNİN İŞLENEN TARIM ALANLARININ DAĞILIMI		
Kullanılış Şekli	Alan (da)	Oranı (%)
Tarla Arazisi	4.024.647	96,64
Meyvelik Arazi	114.492	2,75
Sebze Arazisi	24.806	0,595
Süs Bitkileri	99	0,003
Toplam	4.164.540	100,00

İlimizde işlenen Tarım alanlarının 475.027 dekarı sulu tarım arazisidir.

Gübre ve Pestisit Kullanımı:

-2018 yılında il genelindeki Gübre Bayilerinde toplam=157.271.255-kg. kimyevi gübre satışı yapılmıştır.

-2018 yılında il genelindeki Ziraî İlaç Bayilerinde toplam=672.117-kg/lt. Ziraî ilaç (Pestisit) satışı yapılmıştır.

(Kaynak Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2019)

B.3.2.2. Diğer

Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi Vahşi depolama sahalarını kapatarak, Süleymanpaşa ilçe sınırları içerisinde Bıyıklı Mahallesi hudutlarında çöp bertaraf entegre tesislerini faaliyete geçirmiştir. Tüm ilin atıkları bu tesislerde ayrıştırılarak bertaraf edilmektedir. Tesis kontrol altında olup, ilimiz su kaynaklarına herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

(Kaynak Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2019)

B.4. Denizler**B.4.1. Deniz Kıyı Sularının Kirlilik Durumu**

Ulusal deniz izleme programımız ile tüm denizlerimizde meydana gelen kirlilik ve etkileri ile kimyasal ve ekolojik kalite durumunun izlenerek ve insan faaliyetlerinden kaynaklı baskı ve etkiler değerlendirilerek ulusal deniz ve kıyı yönetimi politikalarının ve stratejilerinin belirlenmesi/gözden geçirilmesi ve alınan önlemlerin etkilerinin takibine altlık oluşturulması amaçlanmaktadır. Denizlerde kirlilik ve kalite değerlendirmeleri su yönetimi birimi bazlı yapılmaktadır. Ekolojik kalite durumu ise 3 Biyolojik Kalite Elemanı (fitoplankton, makro alg ve bentik omurgasızlar) ile diğer destekleyici parametrelerin (besin elementleri; toplam fosfor, nitrat+nitrit, seki disk derinliği) ortak değerlendirmesi yapılarak ortaya konulmaktadır.

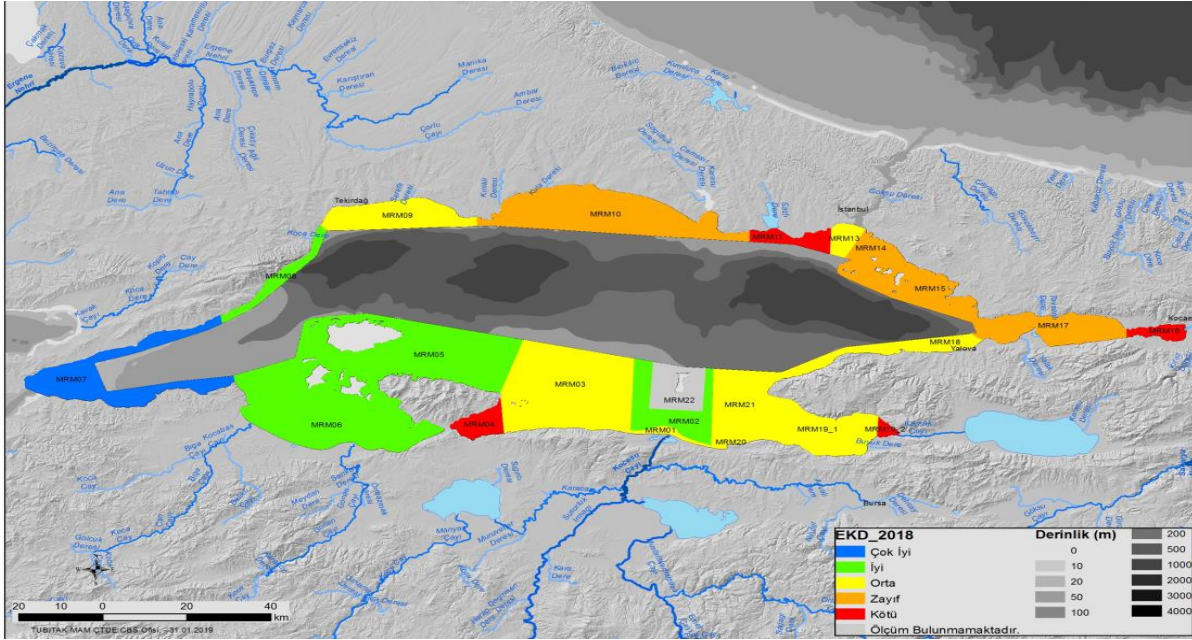
Tekirdağ ekolojik durum değerlendirme: Tekirdağ İli içerisinde 11 adet istasyonun dahil olduğu 4 adet (MRM 07, MRM 08, MRM 09 ve MRM 10) su yönetim birimi bulunmaktadır. 2018 yılında MRM 07 Çanakkale Boğazı güney girişi çok iyi, MRM 08 Tekirdağ Gelibolu yarımadası güneyi iyi, MRM 09 Tekirdağ Önü orta, MRM 10 Küçükçekmece önü zayıf ekolojik kalitede tespit edilmiştir.

Çizelge B.18 – Tekirdağ ili kıyı su kütlelerinin ekolojik kalite değerlendirmesi
(Tekirdağ kıyı su kütlelerinin 2018 yılı ekolojik kalite değerlendirmesi)

	Ekolojik Kalite Durumu				
	2018	2017	2016	2015	2014
MRM 07: D7, D7MA, MD10B					
MRM 08: HOSK, (MD 6A)					
MRM 09: MD86, MD59, MED2					
MRM 10: BC1, MD3, MD54					

Ekolojik Kalite Renk Kodlaması

Çok iyi
İyi
Orta
Zayıf
Kötü

Harita B.5 - Kıyı su kütleleri ekolojik kalite değerlendirmesi (2018)
(Tekirdağ kıyı su kütlelerinin 2018 yılı ekolojik kalite değerlendirmesi)

B.4.2. Plajların Su Kalitesi ve Mavi Bayrak Durumu

İlimiz yüzme suyu alanlarında sezon boyunca Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından yapılan ölçüm sonuçları Çizelge B.19 da verilmiştir. 2019 yılı itibarıyla 7 adet mavi bayraklı plaj bulunmaktadır.

Çizelge B.19 – Tekirdağ ili 2019 yılı Yüzme Sezonu Deniz Suyu Analiz Sonuçları
(Tekirdağ Halk Sağlığı Müdürlüğü, 2019)

2019 YILI YÜZME SUYU TOPLAM KOLİFORM DEĞERLERİ(KOB/100ML)									
SIRA NO	NUMUNE ALMA NOKTALARI	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç	Tarih Sonuç
1	DEREAĞZI HALK PLAJI	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		12	1200	76	340	44	308	40	16
2	KASTRO HALK PLAJI	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	16.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		32	42	10	18	34	24	58	140
3	SULTANKÖY HALK PLAJI	28.05.2019	13.06.2019	27.06.2019	16.07.2019	29.07.2019	19.08.2019	02.09.2019	16.09.2019
		12	84	70	78	50	64	130	24
4	MARMARA EREĞLİSİ HALK PLAJI	28.05.2019	13.06.2019	27.06.2019	16.07.2019	29.07.2019	19.08.2019	02.09.2019	16.09.2019
		5	224	60	152	120	90	620	20
5	DALLAS KAMPI HALK PLAJI	28.05.2019	13.06.2019	27.06.2019	16.07.2019	29.07.2019	19.08.2019	02.09.2019	16.09.2019
		22	138	140	130	180	160	110	108

6	KAPTAN 2 ÖNÜ HALK PLAJI	28.05.2019	13.06.2019	27.06.2019	16.07.2019	29.07.2019	19.08.2019	02.09.2019	16.09.2019
		72	296	200	260	240	410	130	178
7	YENİÇİFTLİK HALK PLAJI	28.05.2019	13.06.2019	27.06.2019	16.07.2019	29.07.2019	19.08.2019	02.09.2019	16.09.2019
		56	252	100	156	160	96	134	50
8	KAYMAKAMLIK EVİ ÖNÜ	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	16.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
		8	54	112	32	46	186	50	8
9	MARMARA EVLERİ ÖNÜ	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
10	ŞARKÖY BELEDİYE PLAJI	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
		10	82	184	38	120	160	72	20
11	SSK EVLERİ (HALI SAHA ÖNÜ)	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
		90	66	104	72	50	160	132	28
12	ERİKLİCE KÖYÜ HALK PLAJI	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
		74	30	144	40	28	166	240	12

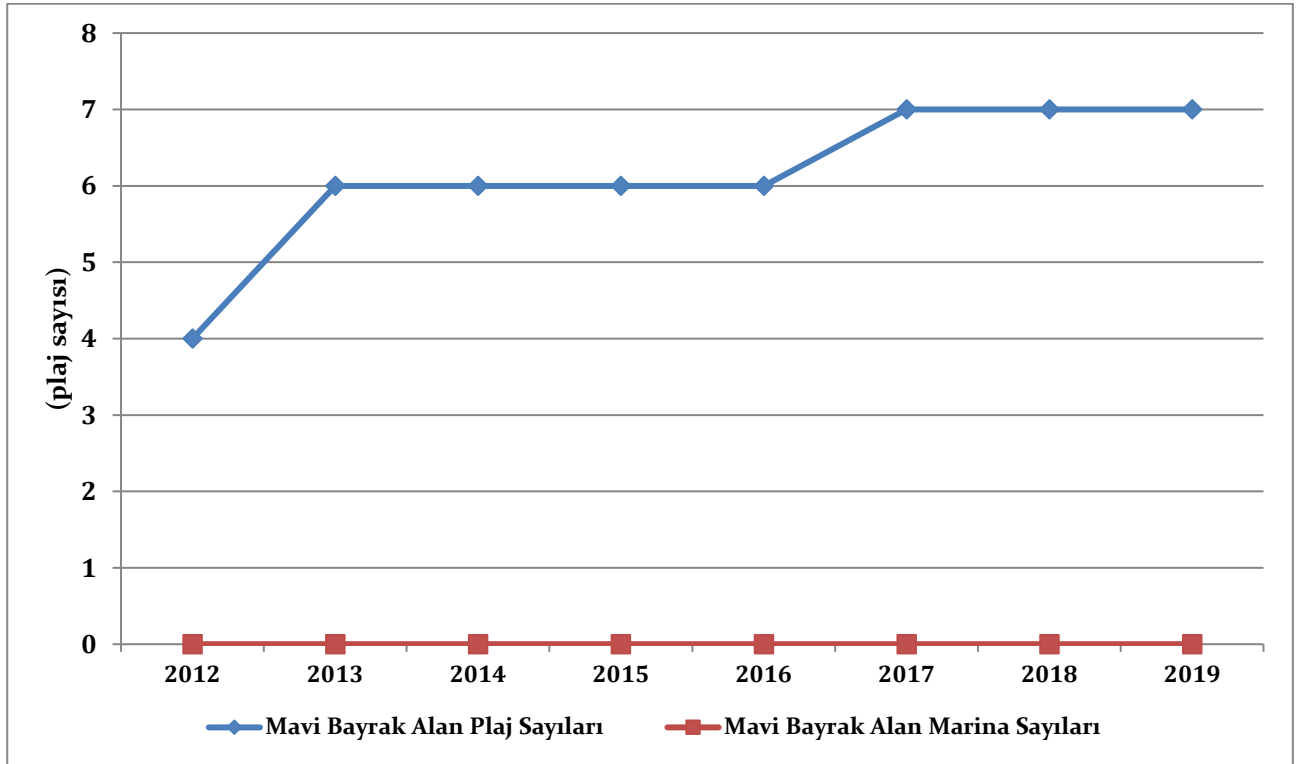
13	HOŞKÖY HALK PLAĞI	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
		24	170	224	40	12	32	100	8
14	MARMARA EVLERİ HALK PLAĞI	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
15	MÜREFTE HALK PLAĞI	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
		24	6	72	40	30	76	100	10
16	SİGORTA TESİSLERİ HALK PLAĞI	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
		62	44	84	30	100	140	160	20
17	ŞARKÖY BELEDİYESİ SOSYAL TESİSLERİ ÖNÜ HALK PLAĞI	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
		6	38	172	6	20	56	40	48
18	UÇMAKDERE HALK PLAĞI	28.05.2019	14.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	20.08.2019	04.09.2019	18.09.2019
		10	24	144	64	220	156	60	112
19	KUMBAĞ BALIKÇI	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019

	BARINAĞI YANI HALK PLAJI	14	20	84	182	140	182	86	32
20	YENİCE MARMARA SAHİL SİTESİ ÖNÜ	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		12	12	84	280	480	70	70	28
21	BARBAROS TOPAĞAÇ HALK PLAJI	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		10	32	172	266	1030	108	70	12
22	KUMBAĞ BELEDİYE PLAJI	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		14	20	72	246	320	238	44	20
23	KUMBAĞ ASKERİ KAMPI PLAJI	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		12	44	72	208	2120	220	108	16
24	BARBAROS GÜNDAL HALK PLAJI	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		24	32	96	232	200	54	174	16
25	SALAT YAĞ FABRİKASI YANI ÇAMLIK PLAJI	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		12	24	124	243	200	82	36	20

26	DEĞİRMENALTI HALK PLAĞI	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		14	14	104	204	1000	266	226	32
27	BEYAZKÖY ŞEKER KAMP HALK PLAĞI	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		12	16	112	224	140	82	120	8
28	ALTINOVA HALK PLAĞI	29.05.2019	12.06.2019	28.06.2019	17.07.2019	31.07.2019	19.08.2019	03.09.2019	18.09.2019
		24	24	90	226	2800	34	122	10

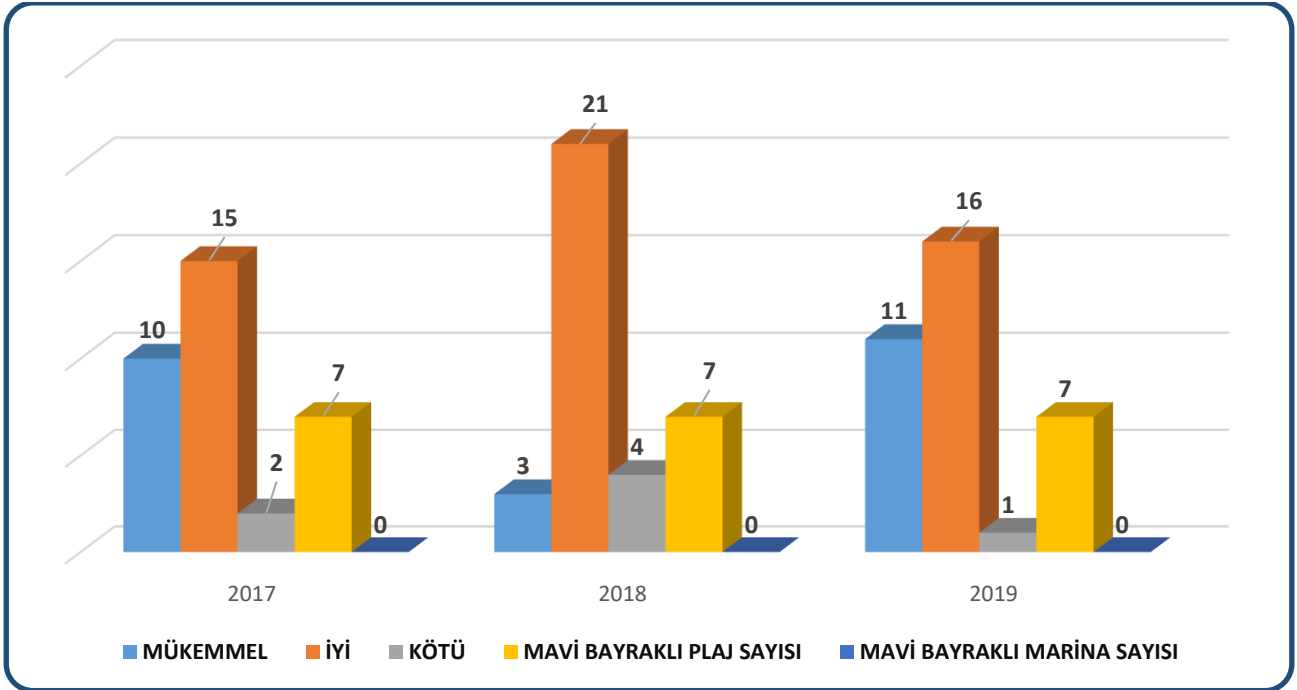
İlimizde 7 adet mavi bayrak alan plaj bulunmaktadır.

- a. Altınova Halk Plajı
- b. Barbaros Gündal Plajı
- c. Şarköy Belediye Plajı
- d. Şarköy Belediye Sosyal Tesisleri Plajı
- e. Şarköy Kaymakamlık Evi Önü Plajı
- f. Şarköy Marmara Evleri Önü Halk Plajı
- g. Şarköy SSK Evleri Önü (Halı Saha) Plajı

Grafik B.30 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı

(mavibayrak.org.tr, 2019)

Grafik B.31 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle plajların durumu, mavi bayrak almış plaj ve marinaların sayısı

(mavibayrak.org.tr, 2019)

B.4.3. Acil Müdahale Planları

İlimizde acil müdahale planı hazırlaması gereken 10 adet kıyı tesisi bulunmakta olup, tamamının acil müdahale planı onaylıdır.

Çizelge B. 20 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle acil müdahale planı hazırlaması gereken ve onaylı plana sahip kıyı tesisi sayısı

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Şehir	Acil Müdahale Planı Hazırlaması Gereken Kıyı Tesis Adedi	Onaylı Plana Sahip Kıyı Tesis Adedi
TEKİRDAĞ	10	10

B.4.4. Atık Kabul Tesisleri ve Atık Alma Gemileri

İlimizde 6 adet atık kabul tesisi ve 1 adet atık alma gemisi bulunmakta olup, bilgileri çizelgede verilmektedir.

Çizelge B.21– Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle atık kabul tesisleri
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

ATIK KABUL TESİSİ ADI	TESİS ADRESİ	KAPASİTE VE ÜNİTE BİLGİSİ
MARMARA DEPOCULUK HİZMETLERİ A.Ş.	Sultanköy Mah. Maltepe Sok. No:66 Marmaraereğlisi/Tekirdağ	Sintine : 35 m ³ Slaç 25 m ³ Slop : 1 adet 602 m ³ tank, 1 adet 599 m ³ tank Pis su: 20 m ³ Atık yağ : 4 m ³ Çöp : 1 m ³ x8 adet plastik konteyner
OPET PETROLCÜLÜK A.Ş. - Marmara Ereğlisi Şubesi	Sultanköy Mah. Ereğli Cad. No:78 Marmaraereğlisi/TEKİRDAĞ	Sintine : 1515 m ³ Slaç : 1515 m ³ Slop : 5700 m ³ Pis su: Atıkyağ : 300 m ³ Çöp : 12,6 m ³
MARTAŞ MARMARA EREĞLİSİ LİMAN TESİSLERİ A.Ş.	Bahçelievler Mah. Limanyolu Cad. No:19/A Marmaraereğlisi/TEKİRDAĞ	Sintine : 145 m ³ Slaç : 90 m ³ Slop : Alınmıyor Pis su: Depolama yapılmadan vidanjör vasıtası ile (15 m ³ mobil tank) alınıp bertarafa veriliyor. Atıkyağ : 30 m ³ Çöp : 2,4 m ³ Zehirli Sıvı Madde: 25 m ³
ASYAPORT LİMAN A.Ş.	Barbaros Mahallesi Denizciler Sokak No:10/12 Süleymanpaşa /TEKİRDAĞ	Sintine: 1 adet 45m ³ lük sintine tankı 1 adet 50 m ³ lük susuzlaştırılmış sintine tankı 1 adet 15m ³ lük sintine dengeleme tankı Slaç: 1 adet 45m ³ +1 adet 45m ³ lük tanklar Slop: 0 Pis su: 1 adet susuzlaştırma işlemi kaynaklı oluşan atıksuyun kimyasal paket arıtma işlemi sonucunda aktarıldığı 12 m ³ lük tank Atık yağ: 1 adet 30 m ³ lük tank Çöp: 4 adet çöp konteyneri
CEYPORT TEKİRDAĞ ULUSLARARASI LİMAN İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.	100. yıl mah. Barbaros Cad. No:9/1 Süleymanpaşa - Tekirdağ	Sintine suyu : 95 m ³ Susuzlaştırılmış Sintine suyu tankı : 10 m ³ Slaç : 50 m ³ Zehirli Sıvı : 83 m ³ Atık yağ : 68 m ³ Çöp : 3,2 m ³
BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş. LNG İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ	Sultanköy Mah. Mimar Sinan Cad. No:1 Marmaraereğlisi/TEKİRDAĞ	Sintine: 15 m ³ Slaç: 10 m ³ Slop: - Pis su: 5 m ³ lük mobil tank ile fosseptiklere aktarımı sağlanmaktadır. Atık yağ: 10 m ³ Çöp: Kategorilerine göre ayrılmış toplamda 9 adet konteynir bulunmaktadır.

Çizelge B.22 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle atık kabul gemisi
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Atık Alma Gemisi adı	Geminin Sahibi ve İşleticisi	Alabileceği Atık türleri
Sultanköy TC 7702	BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMA A.Ş. LNG İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ	MARPOL 73/78 EkI: Sintine Suyu MARPOL 73/78 EkV:Çöp

B.4.5. Denizdeki Balık Çiftlikleri

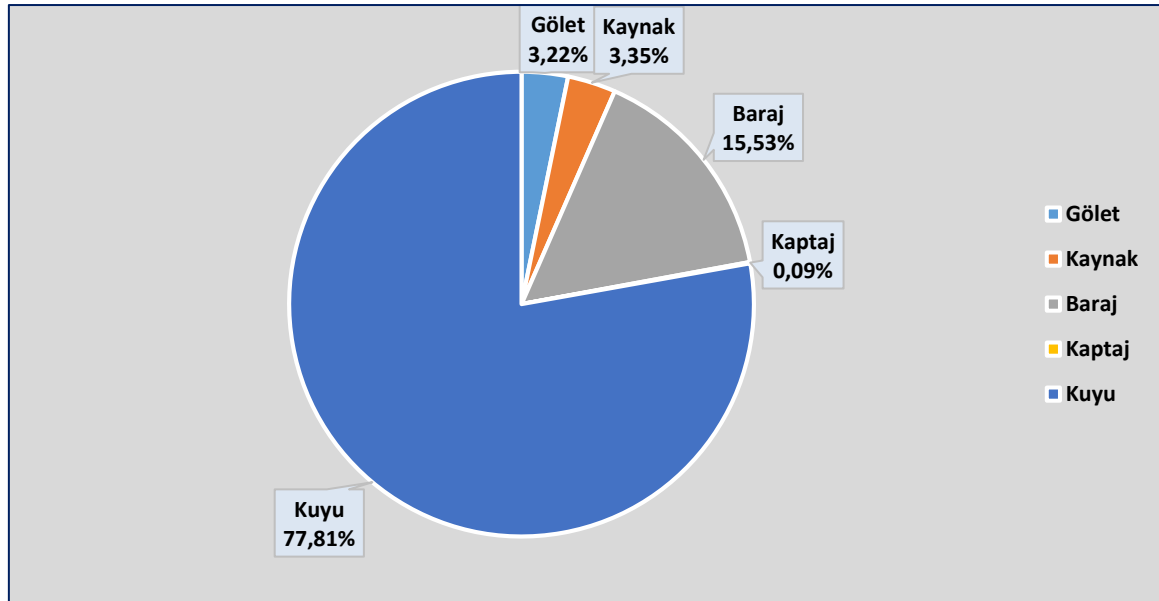
İlimizde balık çiftliği bulunmamaktadır.

B.5. Sektörel Su Kullanımları ve Yapılan Su Tahsisleri

B.5.1. İçme ve Kullanma Suyu

B.5.1.1 Yüzeysel su kaynaklarından kullanılan su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

Tekirdağ ilinde su temini için gölet (%3,22), kaynak (%3,35), baraj (%15,53), kaptaj (%0,09) ve yaklaşık 378 adet kuyudan (%77,81) su çekilmiştir.

Grafik B.32 - Tekirdağ ilinde 2019 yılı TESKİ tarafından içme ve kullanma suyu şebekesi ile dağıtılmak üzere temin edilen su miktarının kaynaklara göre dağılımı
(TESKİ, 2019)

TESKİ Genel Müdürlüğü tarafından İl mülki sınırları içerisindeki 11 ilçe belediyesine içme ve kullanma suyu şebekesi hizmeti verilmektedir.

TESKİ Genel Müdürlüğü olarak 11 ilçe belediyesi kapsamında içme ve kullanma suyu hizmeti verilen nüfus 2019 yılı için 1.055.412 olup, toplam nüfusun ilçe belediyelerine göre dağılımı aşağıdaki çizelgededir.

Çizelge B.23 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı İlçelerimizde Yaşayan Nüfusun İçme ve Kullanma Suyunu Temin Ettiği Sistem ve Bu Sistemden Yararlanan Nüfus Yüzdesi
(TESKİ, 2019)

İLÇE ADI	İçme Suyu Şebekesi İle Su Temini(Nüfus Yüzdesi %)	Kendi İmkânlarıyla Su Temini(Kuyu)(Nüfus Yüzdesi %)	İlçe Nüfusu
Süleymanpaşa	% 100	% 0	204.001
Çorlu	% 100	% 0	270.944
Saray	% 100	% 0	49.605
Malkara	% 100	% 0	52.453
Muratlı	% 100	% 0	29.028
Çerkezköy	% 100	% 0	174.529
Şarköy	% 100	% 0	32.267
Ergene	% 100	% 0	63.821
Hayrabolu	% 100	% 0	32.268
Marmaraereğlisi	% 100	% 0	26.007
Kapaklı	% 100	% 0	120.489
TOPLAM	% 100	% 0	1.055.412

B.5.1.2. Yeraltı su kaynaklarından temin edilen su miktarı ve içme suyu arıtım tesisi mevcudiyeti

2019 yılında Tekirdağ İlinde toplam 10 adet içme ve kullanma suyu arıtma tesisi bulunmaktadır.

Çizelge B.24 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı İçme Suyu Arıtma Tesisleri ve Hizmet Ettikleri Nüfus (TESKİ, 2019)

SIRA NO	İÇME SUYU ARITMA TESİSİ	DEBİ	BİRİM	HİZMET ETTİĞİ NÜFUS(KİŞİ)
1	Marmaraereğlisi İçme Suyu Arıtma Tesis	115,74	l/sn	12941
2	Yeniçiftlik İçme Suyu Arıtma Tesis	17,36	l/sn	9354
3	Barbaros İçme Suyu Arıtma Tesis	72	l/sn	6150
4	Kumbağ İçme Suyu Arıtma Tesis	23,15	l/sn	2309
5	Şarköy İçme Suyu Arıtma Tesis	90	l/sn	20526
6	Sağlamtaş İçme Suyu Arıtma Tesis	17	l/sn	2253
7	Hasköy İçme Suyu Arıtma Tesis	4	l/sn	1164
8	Dambaslar İçme Suyu Arıtma Tesis	3	l/sn	335
9	Pınarca İçme Suyu Arıtma Tesis	15	l/sn	1820
10	Süleymanpaşa Naip İçme Suyu Arıtma Tesis	347	l/sn	155000

- Marmaraereğlisi İlçesi içme suyu arıtma tesisi 115,74 l/sn debi ile 12941 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Türkmenli Göleti ve kuyulardan sağlanmaktadır.
- Marmaraereğlisi İlçesi Yeniçiftlik Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 17,36 l/sn debi ile 9354 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Türkmenli Göletinden sağlanmaktadır.
- Süleymanpaşa İlçesi Barbaros Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 72 l/sn debi ile 6150 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Naip Barajından sağlanmaktadır.
- Süleymanpaşa İlçesi Kumbağ Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 23,15 l/sn debi ile 2309 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Naip Barajından sağlanmaktadır.
- Şarköy İlçesi içme suyu arıtma tesisi 90 l/sn debi ile 20526 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Şarköy Göletinden sağlanmaktadır.

- Malkara İlçesi Sağlamtaş Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 17 l/sn debi ile 2253 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Müstecep Göletinden sağlanmaktadır.
- Hayrabolu İlçesi Hasköy içme suyu arıtma tesisi 4 l/sn debi ile 1173 kişiye hizmet vermektedir. Arsenik giderimi amacı ile yaptırılmıştır. Su temini kuyulardan sağlanmaktadır.
- Hayrabolu İlçesi Dambaslar Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 3 l/sn debi ile 335 kişiye hizmet vermektedir. Su temini kuyudan sağlanmaktadır.
- Kapaklı İlçesi Pınarca Mahallesi içme suyu arıtma tesisi 15 l/sn debi ile 1820 kişiye hizmet vermektedir. Su temini kuyulardan sağlanmaktadır.
- Süleymanpaşa İlçesi Süleymanpaşa Naip içme suyu arıtma tesisi 347 l/sn debi ile 155000 kişiye hizmet vermektedir. Su temini Naip Barajından sağlanmaktadır.

B.5.1.3. İçme Suyu temin edilen kaynağın adı, mevcut durumu, potansiyeli vb.

Çizelge B.25– Tekirdağ ilinde 2019 yılı İçme Suyu Temin Edilen Kaynaklar
(TESKİ, 2019)

KAYNAK TURLERİ	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI YERALTI SUYU(m ³ /yıl)	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI YERÜSTÜ SUYU(m ³ /yıl)	KAYNAKTAN ÇEKİLEN YILLIK SU MİKTARI ORANI (%)	ARITMA DURUMU
Yeraltı Su Kuyuları	58.312.761			ARITILMIYOR
Hasköy, Dambaslar Pınarça Yeraltı Su Kuyuları	352.843			ARITILIYOR
Müstecep-Deliler Göleti		260.520		ARITILIYOR
Şarköy Göleti		253.444		ARITILIYOR
Türkmenli Göleti		1.914.953		ARITILIYOR
Naip Barajı		8.919.488		ARITILIYOR
Kaptaj		65.000		ARITILMIYOR
Çokal Barajı		2.790.969		ARITILIYOR
Kaynak	2.529.241			ARITILMIYOR
TOPLAM	61.194.845	14.204.374		75.399.219

B.5.2. Sulama

Tekirdağ ilinin yüzölçümü 6.313.000-da. olup, 4.164.540-da'ı işlenen tarım alanıdır. İşlenebilir tarım alanlarının 335.630-da'ı sulu Mutlak Tarım Arazisi, 114.492-da'ı sulu meyvelik arazisi, 24.806-da'ı sulu sebze arazisi ve 99-da'ı da sulu süs bitkileri arazisidir. Bu alanlarda sulama imkanı olup, genel olarak damla sulama sistemi uygulanmaktadır. Damla sulama dışında ikinci olarak yağmurlama sulama ve bir miktarda salma sulama yapıldığı görülmektedir. (Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

B.5.2.1. Salma sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

İlimizin yıllık 713 milyon metreküp yerüstü, 186,3 milyon metreküp de yeraltı olmak üzere toplam=899,3 milyon metreküp su potansiyeli mevcuttur. Mevcut depolama tesisleri ile yerüstü sularının sadece % 25'ini depolayabilmekteyiz. Depolanan suyunda yalnızca % 50'sini kullanmaktayız. İlimizde Tarımsal sulamaya tahsis edilen su miktarı yıllık 112.840-hm³ dür. Tarımsal sulamaya tahsis edilen suyun yıllık kullanılan miktarı ise 83,52-hm³ dür.

İlimizde sulamaya ayrılan baraj ve göletlerden 26 adedinde sulama kooperatifi mevcuttur. Sulama yapılan alanlardaki fazla sular ilimiz topoğrafyasının uygun olması nedeniyle kendi cazibesiyle dere yataklarına direne edilmektedir. İlimizde yapay drenaj kanalları mevcut değildir. (Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

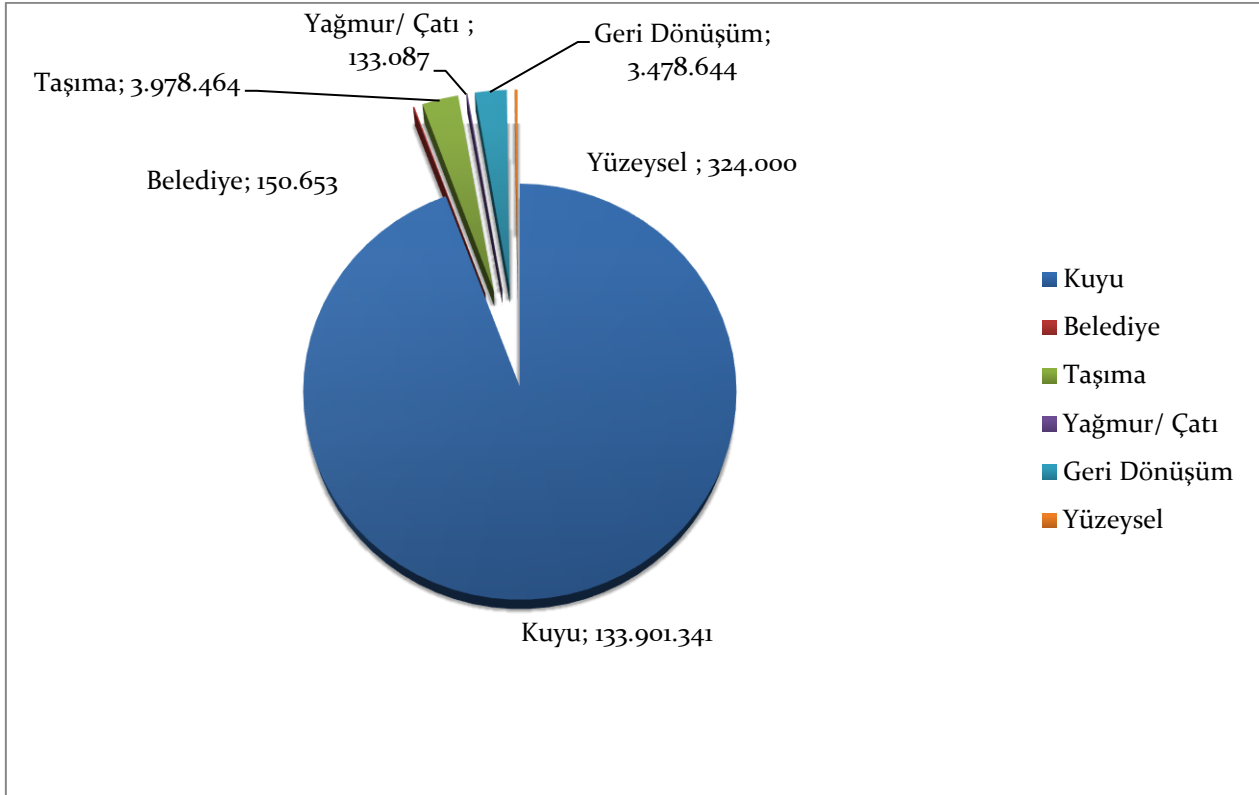
B.5.2.2. Damlama, yağmurlama veya basınçlı sulama yapılan alan ve kullanılan su miktarı

İlimizde genel olarak modern sulama sistemleri uygulanmaktadır. Tarımsal sulamada kullanılan baraj ve göletlere DSİ tarafından basınçlı sulama sistemleri kurulmaya başlanmıştır. Ayrıca Tarım ve Orman Bakanlığının Kırsal Kalkınma destekleri ve üreticilerin kendi imkanları ile kurmuş oldukları tespit edilebilen 2381 adet basınçlı yağmurlama tesisi, 621 adet basınçlı Damla sulama tesisi bulunmaktadır. Bunların dışında küçük ölçekli üreticiler kendi imkanlarıyla seyyar olarak damla sulama ve yağmurlama sulama sistemleri kurarak ürünlerini sulamaktadırlar. Tespit edilebilen 834 adet santrifüj pompa, 310 adet Derinkuyu pompası ve 1915 adette su tankeri mevcuttur.

(Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

B.5.3. Endüstriyel Su Temini

Tekirdağ İlinde bulunan sanayi işletmeleri artezyen ve kuyulardan çektikleri yeraltı suyunu endüstriyel amaçlarla üretimde kullanmaktadır. Bölgede endüstriyel su kullanan sanayi işletmelerinin yoğunlaştığı bölgeler, Ergene, Çorlu, Çerkezköy, Kapaklı ve Muratlı İlçeleridir.

Grafik B.33 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında endüstrinin kullandığı suyun kaynaklara göre dağılımı

(Organize Sanayi Bölgeleri, Avrupa Serbest Bölgesi, 2019)

B.5.4. Enerji Üretimi Amacıyla Su Kullanımı

Tekirdağ ilinde mevcut bulunan akarsulardan enerji üretimi yapılmamakla birlikte, bu akarsuların belli bir kısmından tarımsal sulama amaçlı faydalanılmaktadır.

B.5.5. Rekreatiyonel Su Kullanımı

İl genelinde rekreatiyonel (örneğin: park, bahçe sulaması, havuz suları vb) amaçlı kullanılan su miktarına ilişkin veri bulunmamaktadır.

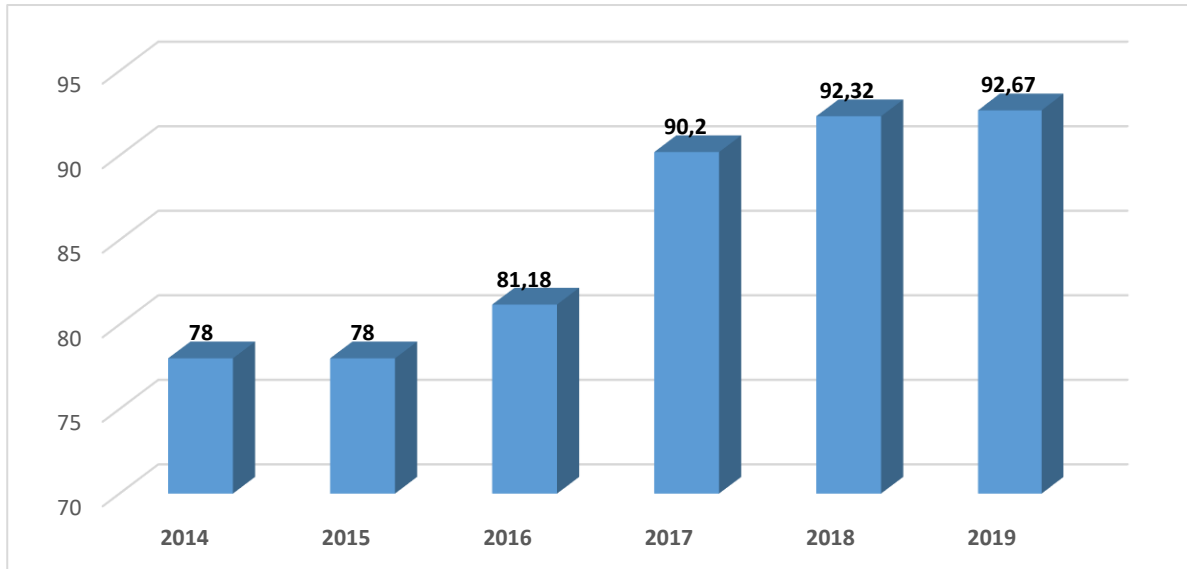
B.6. Çevresel Altyapı

B.6.1. Kentsel Kanalizasyon Sistemi ve Atıksu Arıtma Tesisi Hizmetleri

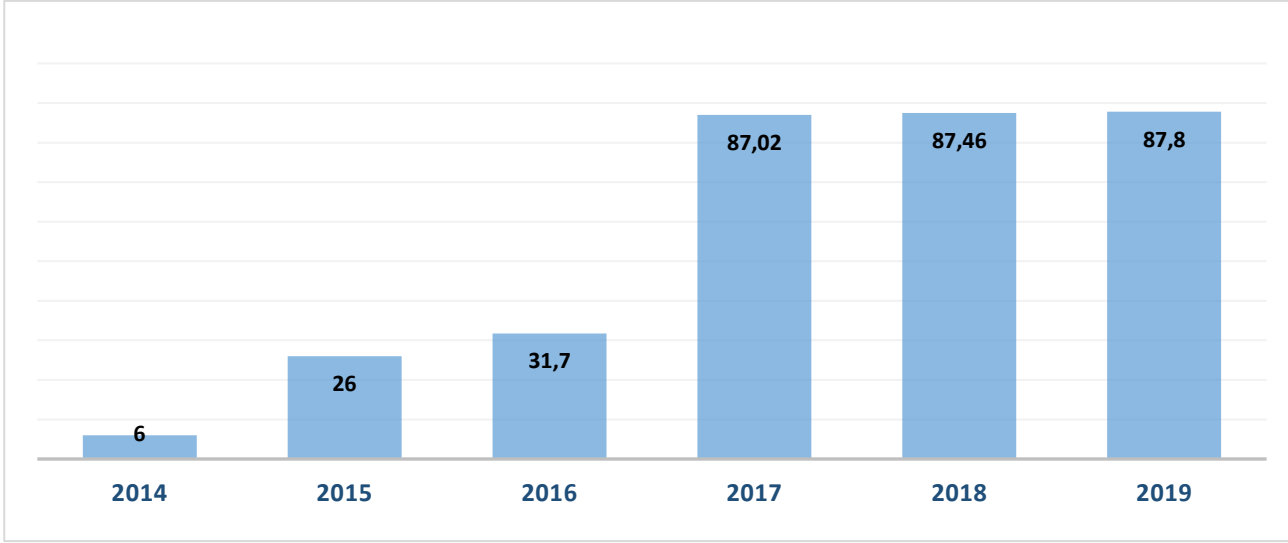
2019 yılında ilimiz sınırları içinde yaşayan yerleşik nüfusun yaklaşık %7,33 ü fosseptik, % 92,67 si kanalizasyon şebekesi hizmetinden yararlanmıştır. Kanalizasyon şebekesi ile hizmet alan nüfus her yıl artmaktadır.

Çizelge B.26 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı Kanalizasyon Şebekesi İle Hizmet Alan Nüfus (TESKİ, 2019)

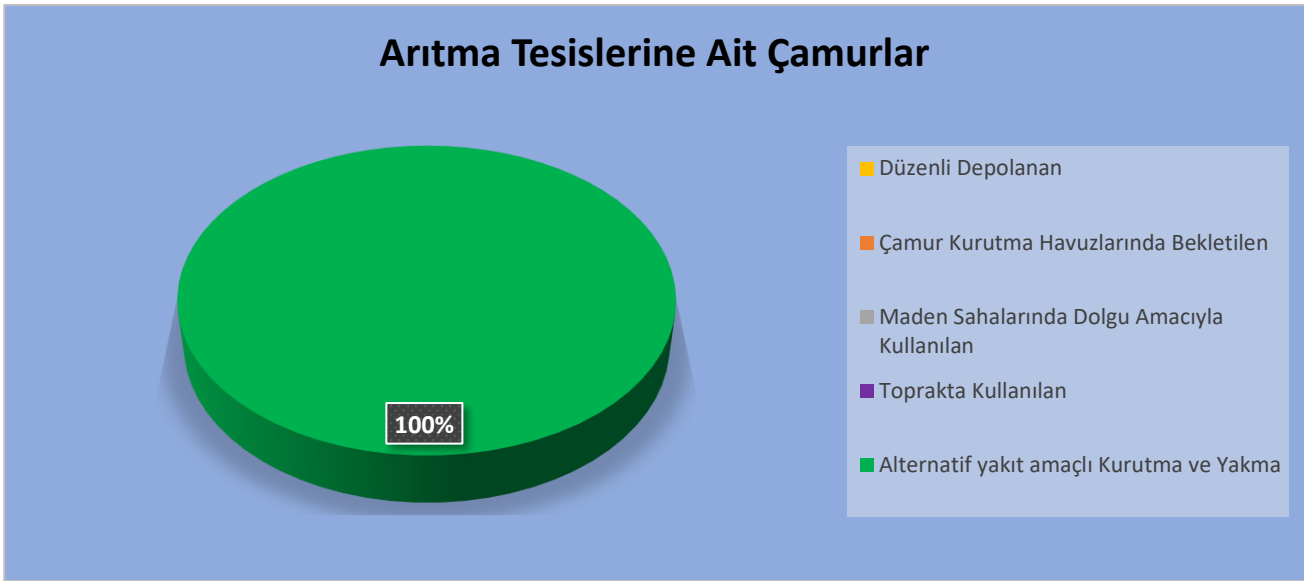
İlçe	Kanalizasyon şebekesinden faydalanan nüfus yüzdesi %	Fosseptik Nüfus Yüzdesi %	İlçe Nüfusu
Süleymanpaşa	%91	%9	204.001
Çorlu	%97	%3	270.944
Saray	%91	%9	49.605
Malkara	%98	%2	52.453
Muratlı	%92	%8	29.028
Çerkezköy	%99	%1	174.529
Şarköy	%83	%17	32.267
Ergene	%99	% 1	63.821
Hayrabolu	%88	%12	32.268
Marmaraereğlisi	%35	%65	26.007
Kapaklı	%88	%12	120.489
TOPLAM	%92,67	%7,33	1.055.412

Grafik B.34– 2019 yılında Tekirdağ ilinde kanalizasyon hizmeti verilen nüfusun belediye nüfusuna oranı (TESKİ, 2019)

Grafik B.35 – 2019 yılında Tekirdağ ilinde atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı (%)
(TESKİ, 2019)

Grafik B.36 – 2019 yılında Tekirdağ ilinde Arıtma Tesislerine Ait Çamurların oranı
(TESKİ, 2019)

2019 yılında tesislerimizden kaynaklanan arıtma çamurlarının tamamı (16.148 ton/yıl) lisanslı firma tarafından taşınarak alternatif yakıt amaçlı Kurutma ve Yakma yoluyla bertaraf edilmiştir.

Arıtma çamurlarının toprakta kullanımı ile ilgili Kurumumuz bünyesinde bir çalışma yapılmamıştır.

Çizelge B.27– Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle kentsel atıksu arıtma tesislerinin durumu
(Büyükşehir Belediye Başkanlığı, 2019)

Yerleşim Yerinin Adı	Belediye Atıksu Arıtma Tesisi/ Deniz Deşarjı Olup Olmadığı?			Belediye Atıksu Arıtma Tesisi Türü			Mevcut Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	Arıtılan /Deşarj Edilen Atıksu Miktarı (m³/sn)	Deşarj Noktası Koordinatları	Deniz Deşarjı	Hizmet Verdiği Nüfus (2019)	Oluşan AAT Çamur Miktarı (ton/gün)
	Var	İnşa/plan aşamasında	Yok	Fiziksel	Biyolojik	İleri							
İlçeler	Marmaraeğlisi	Sultanköy Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	720	YOK	0,0043	K: 41° 01' 14,24" D: 27° 58' 42,99"		2.403	
	Marmaraeğlisi	Marmaraeğlisi Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	3840	YOK	0,014	K: 40° 57' 52,09" D: 27° 56' 11,69"	Var	12814	
	Marmaraeğlisi	Yeniçiftlik İ.B.A.A.T.			+	+	3000	YOK	0,013	K: 40° 59' 50,43" D: 27° 49' 22,71"		9648	0,28
	Çorlu	Yenice Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	3000	YOK	0,010	K: 41° 00' 58,94" D: 27° 43' 52,34"		1635	0,35
	Çorlu	Çorlu - Ergene İ.B.A.A.T.			+	+	60000	VAR	0,149	K: 41° 04' 39,00" D: 27° 46' 80,00"		298738	5,10
	Ergene	Yeşiltepe, Sağlık , Cumhuriyet ve Marmaracık Mahalleleri	NOT: Oluşan atıksular Çorlu İ.B.A.A.T.ne gönderilecektir.										
	Süleymanpaşa	Toki Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	800	YOK	0,001	K: 40° 59' 22,42" D: 27° 35' 47,19"		1000	
	Süleymanpaşa	Barbaros Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	200	YOK	0,002	K: 40° 54' 09,82" D: 27° 28' 03,67"		5028	
	Süleymanpaşa	Kumbağ			+	+	1200	YOK				2281	
	Süleymanpaşa	Batı İ.B.A.A.T.			+	+	40440	VAR	0,401	K: 40° 39' 34,63" D: 27° 14' 12,69"		172701	28,05
	Süleymanpaşa		Doğu İ.B.A.A.T.		+	+	3960	YOK	-				
	Şarköy	Müreffe Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	1000	YOK	0,010	K: 40° 39' 34,63" D: 27° 14' 12,69"	Var	2450	0,34
	Şarköy	Şarköy Derin deniz Deşarj Tesisi			+		54950	VAR	0,07	K: 40° 59' 02,00" D: 27° 29' 04,00"	Var	20374	
	Hayrabolu	Çerkezmüsellim Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	600	YOK	0,006	K: 41° 16' 41,53" D: 27° 00' 56,48"		2435	
	Hayrabolu	Şalgamlı Atıksu Arıtma Tesisi			+	+	300	YOK	0,003	K: 41° 02' 58,97" D: 27° 00' 22,63"		1349	
	Hayrabolu	Hayrabolu İ.B.A.A.T.			+	+	5339	YOK	0,04	K: 41° 13' 49,12" D: 27° 06' 34,82"		18385	1,30
	Malkara	Malkara İ.B.A.A.T.			+	+	7320	YOK	0,057	K: 40° 53' 56,10" D: 26° 55' 21,96"		30109	1,52

	Malkara	Kozyörük Doğal Arıtma Tesisi			+			466	YOK	0,004	K: 41° 00' 44,02" D: 26° 57' 26,30"		1273	
	Murathı	Murathı İ.B.A.A.T.			+	+	+	5236	YOK	0,04	K: 41° 10' 46,49" D: 27° 28' 33,01"		23584	1,12
	Saray	Saray İ.B.A.A.T.			+	+	+	7166	YOK	0,049	K: 41° 25' 28,24" D: 27° 54' 43,32"		27204	1,21
	Saray	Beyazköy Doğal Arıtma Tesisi			+			95	YOK	0,0005	K: 41° 20' 24,51" D: 27° 54' 43,32"		1171	
	Saray	Çukuryurt Doğal Arıtma Tesisi			+			457	YOK	0,004	K:41°25'27.10" D: 27°53'12.21"		1715	
	Çerkezköy	Çerkezköy - Kapaklı İ.B.A.A.T.			+	+	+	52800	VAR	0,198	K: 41° 15' 54,00" D: 27° 55' 58,00"		290380	4,93

*22.03.2015 tarih ve 29303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği” kapsamında ülke genelinde kurulu kapasitesi 10.000 m³/gün ve üzerinde olan atıksu arıtma tesisinin çıkış sularında debi, pH, İletkenlik, Çözünmüş Oksijen, Sıcaklık ve KOİ (Kimyasal Oksijen İhtiyacı) ile AKM (Askıda Katı Madde) parametreleri 7/24 online izlenmektedir. Bu sayede tesislerin atıksularını arıtmadan su kaynaklarımıza deşarj etmeleri engellenmektedir.

B.6.2. Organize Sanayi Bölgeleri ve Münferit Sanayiler Atıksu Altyapı Tesisleri

Meriç-Ergene Havzasında bulunan Ergene Nehri ve kollarında yaşanan kirliliği önlemek üzere 06.05.2011 tarihinde başlatılan Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamına ilimizde bulunan sanayi tesislerinin çoğunluğu Organize Sanayi Bölgeleri kapsamına alınarak, Merkezi Atıksu Arıtma Tesisleri kurulmaya başlanılmıştır.

Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında 5 adet müşterek atık su arıtma tesisi inşa edilmiştir. Bu arıtma tesisleri mevcut en iyi teknoloji kullanılarak ileri arıtma tesisleri olarak inşa edilmiştir. Bunlardan Muratlı OSB arıtma tesisi devreye alınmış, Ergene 1 ve Çorlu 1 OSB arıtma tesisleri Ağustos ayında, Ergene 2 OSB arıtma tesisi 2020 sonunda ve Velimeşe OSB arıtma tesisi ise 2021 yılının sonunda devreye alınacaktır. Tesislerin tamamı devreye alındığında 1000'den fazla sanayi tesisine ait 350'den fazla münferit atıksu arıtma tesisi devre dışı kalmış olacaktır. Bu şekilde arıtma işi daha profesyonel ve sağlıklı işletilmiş olacaktır. Bununla birlikte asıl işi üretim yapmak olan sanayici arıtma tesisi işletmenin iş yükünden kurtulmuş olacak ve sadece üretimine odaklanabilecektir.

Mevcut durumda sanayi ve evsel arıtma tesislerinden çıkan atık sular, Ergene Nehrini dolaşarak Meriç ile birleşip Saroz körfezinden denize yüzeyden dökülmektedir. Yapılan derin deşarj sistemi tamamlanıp devreye alındıktan sonra, bütün havzayı dolaşıp, sınırı aşan ve nihayetinde denize yüzeyden boşalan sanayi atık suyu tamamen kapalı borular ile bir damla bile toprağa değmeden, arıtma tesislerine taşınacak. Burada ileri arıtmadan geçirildikten sonra yine tünel ve karaboru marifetiyle yükleme odasına gelecek, yükleme odasından online olarak sürekli izlenecek olan arıtılmış su kıyından 4,5 km açıkta denize deşarj edilecektir. Bu deşarjın denize oluşturması muhtemel etkiler ile alakalı Bakanlık ve İTÜ başta olmak üzere birçok kurum araştırma, inceleme ve modelleme yapmış, neticede deşarjın Marmara'ya etkisinin %1 ile sınırlı kalacağı neticesi elde edilmiştir.

Derin Deniz Deşarj projesinde Karaboru kısmı (46 km) % 97, Deniz Kısmı (4,5 km) % 99 ve Türkiye'nin ilk yerli tünel açma makinesinin kullanıldığı tünel kısmı (20 km) %93 tamamlanmıştır. Ağustos ayının başında hattın doğu kısmı olan Çerkezköy ve Çorlu Deri OSB'lerin atık sularını taşıyacak olan hat devreye alınacaktır.

Türkiye ve Avrupa'nın mevcut çaplarda en büyük derin deşarj projesi olan bu çalışma nihayete erdiğinde, Türkiye'nin ilk havza koruma projesi tamamlanmış olacak ve diğer havzalarda da uygulanabilmesi açısından örnek teşkil edecektir.

Malkara OSB'ye ait 200 m³/gün kapasiteli evsel nitelikli biyolojik arıtma tesisi mevcut olup, 5000 m³/gün kapasiteli endüstriyel AAT projesi onaylanmış ancak, proje inşaatı başlamamıştır. Yine Hayrabolu OSB'ye ait 5000 m³/gün kapasiteli endüstriyel AAT projesi onaylanmış ancak, proje inşaatı başlamamıştır.

"Sürekli Atıksu İzleme Sistemleri (SAİS) Tebliği" kapsamında atıksu debisi 10.000 m³/gün ve üzerinde olan 7 adet soğutma suyu/endüstriyel nitelikli atıksu arıtma tesisi ve 4 adet evsel nitelikli atıksu arıtma tesisi deşarjı sürekli atıksu izleme sistemi ile donatılmış olup, kirlilik parametreleri online olarak izlenmekte ve kirlilik durumunda anında müdahale edilmektedir.

Çizelge B.28 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı OSB, Serbest Bölgeler ve Sanayi Sitelerinde atıksu arıtma tesislerinin (AAT) durumu
(Atıksu Bilgi Sistemi, 2019)

OSB Adı	Mevcut Durumu	Kapasitesi (ton/gün)	SAİS Kabini Durumu (var/yok)	AAT Türü	AAT Çamuru Miktarı (ton/gün)	Deşarj Ortamı
Çerkezköy	Faal	80.000	Var	İleri Biyolojik	46	Çorlu Deresi
Muratlı	Faal	25.000	Var	Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal	13	Ergene Nehri
Velimeşe	İnşaat	150.000	Yok	Fiziksel, Kimyasal, İleri Biyolojik	----	Derin Deniz Deşajı
Ergene -1	İnşaat	60.000	Yok	Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal	----	Derin Deniz Deşajı
Ergene - 2	İnşaat tamamlandı	60.000	Var	Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal	----	Derin Deniz Deşajı
Çorlu - 1	İnşaat tamamlandı	30.500	Var	Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal	----	Derin Deniz Deşajı
Avrupa Serbest Bölgesi	Faal	2.500	Yok	Fiziksel, Biyolojik	0,54	Ergene Nehri
Malkara	Faal	200	Yok	Paket Biyolojik	0,04	Pire Deresi
Hayrabolu	Yok	---	----	----	----	---
Çorlu İhtisas Karma	Faal	36.000	Var	Fiziksel, Biyolojik, Kimyasal	42,73	Ergene Deresi

B.6.3. Katı Atık (Düzenli) Depolama Tesisleri Atıksuları İçin Önlemler

İlimizde, Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na ait 1 (bir) adet II. sınıf katı atık düzenli depolama tesisi mevcut olup (Demirli Katı Atık Düzenli Depolama Sahası), toplamda 9.6 hektarlık alana kurulmuştur. Tesiste sızıntı suyu toplama havuzu mevcut olup, sızıntı suyu arıtma tesisi projesi henüz onaylanmamıştır. Sızıntı suları vidanjör ile çektilerilerek TESKİ' ye ait Kentsel Atıksu Arıtma Tesislerine götürülmektedir.

B.6.4. Atıksuların Geri Kazanılması ve Tekrar Kullanılması

İlimizde özellikle hazır beton üretim tesislerinde atıksuyun proseste tekrar kullanımı şeklinde geri kazanım uygulamaları yaygın bir şekilde yürütülmektedir. Bunun yanı sıra tekstil sanayisinde de atıksuyun ve kirlilik yükünün azaltımı ile atıksuyun geri kazanılmasına yönelik çalışmalar yapılmakta ve Atıksu Bilgi sisteminde kayıt altına alınmaktadır.

B.7. Toprak Kirliliği ve Kontrolü

B.7.1. Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalar

Ergene Havzası toplam alanı 12.438,2 km² olup, nehrin uzunluğu 283 km.'dir. Toplam su potansiyeli yılda 1,71 milyar m³'dür. Bunun %78'i yerüstüsuyu, %22'si yeraltısuyudur (ergene.ormansu.gov.tr.). İçerisindeki idari bölünmeye göre dört ilimizin toprakları bulunmaktadır. Bunun içerisinde Tekirdağ İlinin payı %37,3 ile (400.577 hektar) en fazladır. Havzada yer alan İlçelerin nüfus yoğunluğu dağılımına bakıldığında ise Tekirdağ İlinin onbir İlçesinden yedisi (Saray, Çorlu, Çerkezköy, Muratlı, Malkara, Ergene, Kapaklı) Ergene havzasında yer almaktadır. Ergene Nehrinin bölgede gelişen sanayileşme sonrası kirliliğinin gündeme gelmesinden bu yana geçen süreçte farklı kurum ve kuruluşlarca (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, D.S.İ.) kirlilik ölçümleri yapılmaktadır. Bunlardan edinilen bilgilere göre ise Ergene Nehri besleyen en büyük kol olan Çorlu Deresi ve yan kolları Çerkezköy ve Çorlu'daki yoğun sanayileşme sonrası kirlenmeye maruz kalmaktadır. Ergene Havzası Koruma Eylem Planı Çalışmaları kapsamında su kalitesinin iyileştirilmesi için ortak arıtma tesislerinin faaliyete geçmesi ile su kalitesinin iyileşmesine yönelik incelemeler sürdürülecektir.

Tekirdağ ilinin toplam alanı 631.300 ha'dır. 2018 yılında Tekirdağ ilinin toplam tarım alanı 416.454 ha'dır. İlin tarım alanlarının Tekirdağ ili tüm arazi varlığına oranı %66 olarak belirlenmiştir. 2018 yılında Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü'nün izni ile 78.014,3 ha tarım alanı tarım dışı alana çıkarılmıştır. Tarım dışına çıkarılan alanın ilin tüm arazi varlığı içindeki oranı %12'dir. Tekirdağ İlinde hafif derecede ve orta derecede erozyon sorunu vardır. 2018 yılı itibarıyla Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü tarafından toprak kalitesi ve toplam erozyon alanı ile il içindeki erozyona maruz kalan alanların tüm araziye oranına ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamıştır. 2018 yılında Tekirdağ İli toplam tarım alanlarında kullanılan ilaç miktarı 672.117 tondur. Toprak kirliliğinin önlenmesi, kirlenmenin mevcut olduğu veya olması muhtemel sahaların ve sektörlerin tespiti, kayıt altına alınması, kirlenmiş toprakların ve sahaların temizlenmesi ve izlenmesi ile ilgili olarak; 08.06.2010 tarihli ve 27605 sayılı R.G.'de yayımlanarak Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik yürürlüğe girmiş olup; bu kapsamda ilimizde **934** adet Faaliyet Ön Bilgi Formu onaylanmıştır.

Çizelge B.29 - Tekirdağ ilinde 2019 yılı için tespit edilen noktasal kaynaklı toprak kirliliğine ilişkin veriler

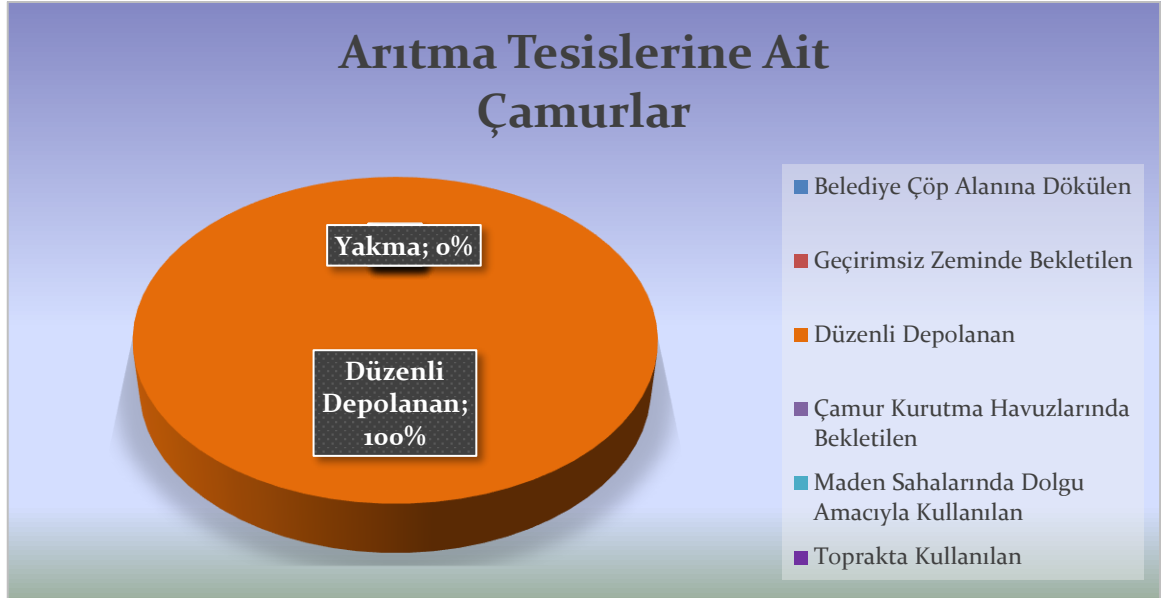
(Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ECBS/2019)

Tespit Edilmiş Kirlenmiş Sahanın Yeri	Tespit Edilmiş Kirlenmenin Nedeni	Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışma var mı?		Kirlenmiş sahaların temizlenmesi ile ilgili çalışmalarda kullanılan temizleme faaliyetleri ve yöntemleri
		Var	Yok	
1.Kapaklı	Kaza/Sanayi	X		Yerinde (In-Situ) Arıtma Yöntemi
2.Süleymanpaşa	Evsel	X		Takip saha durum ve risk değerlendirme sonucu takip gerektirmeyen saha olarak belirlendi.
3.Ergene	Kaza/Sanayi	X		Saha örnekleme ve analiz kısmı onaylandı
4.Saray	Evsel	X		Saha örnekleme ve analiz kısmı onaylandı
5.M.Ereğlisi	Evsel	X		Saha durum ve risk değerlendirme ön raporuna revize istendi

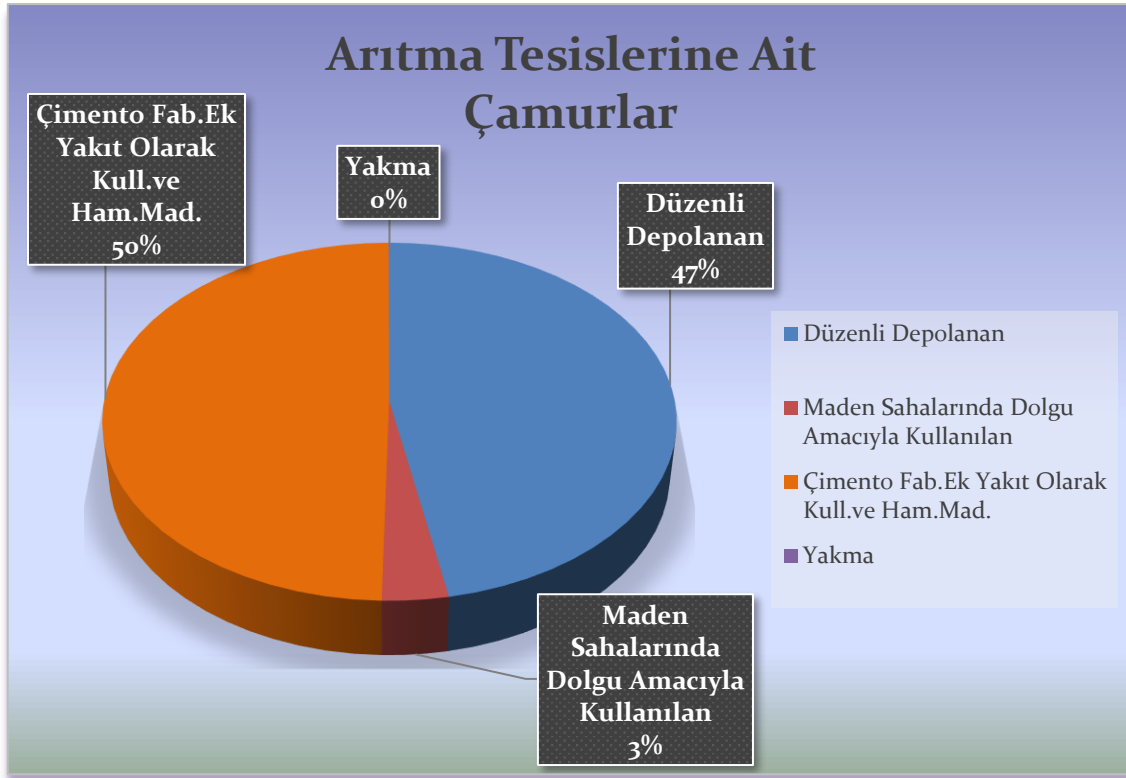
B.7.2. Arıtma Çamurlarının Bertaraf Yöntemi

Arıtma Çamurlarının toprakta kullanılması ile ilgili olarak Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından, belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi ve sanayiden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimi tespit çalışmaları, Tarım Orman Bakanlığı tarafından yayınlanan “İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği (Tebliğ No: 2016/46)” gereğince hassas bölgeler eylem planı yayımlandıktan sonra başlayacaktır.

Arıtma çamurlarının toprakta kullanımında gerekli tedbirlerin alınması esaslarını sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde belirlemeyi amaçlayan “Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik” (EKAÇTKDY) gereğince İlimiz Belediyelerden kaynaklanan (TESKİ) arıtma çamurunun yönetimi ile ilgili olarak arıtma çamurlarının toprakta kullanımı ile ilgili TESKİ bünyesinde bir çalışma yapılmadığı arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurlarının tamamının (%100) düzenli depolama faaliyetinde bulunan firmalara gönderilerek bertarafı sağlandığı ifade edilmektedir. Belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimine dair Grafik B.9 aşağıda verilmiştir.

Grafik B.37 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi (TESKİ, 2019)

Grafik B.38 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında sanayiden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

B.7.3. Madencilik faaliyetleri ile bozulan arazilerin doğaya yeniden kazandırılmasına ilişkin yapılan çalışmalar

“Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Doğaya Yeniden Kazandırma Planı, Madencilik faaliyetleri, malzeme ve toprak temini için arazide yapılan kazılar, dökümler ve doğaya bırakılan atıklarla bozulan sahaların geriye düzenlenme, duyarlılığı sağlama, düzeltme, üst toprağı serme, tohum ekme, fidan dikme, arazi yapısı uygun yerlerde rekreasyon alanları oluşturulması, bitkilendirme ve ağaçlandırma işlemlerinin tümünü içeren süreci tanımlayan plandır.

Madencilik Faaliyetleri sonucu Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarih olan 23.01.2010 itibari ile Müdürlüğümüze yaklaşık **70** adet doğaya yeniden kazandırma planı sunulmuştur.

Madencilik faaliyetleri sonucu hafriyat, katı atıklar, sıvı atıklar, toz ve gürültü gibi çevresel etkiler oluşmaktadır. Oluşacak olası çevresel etkilere karşı 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklere uyularak tedbirler alınmaktadır. Madencilik faaliyetleri sonucunda açık ocak işletmeciliği sırasında ortaya çıkan ve arazide depolanan üst tabaka bitkisel topraklar arazinin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için işletme sahasına serilmektedir.

Yapılan madencilik faaliyetleri sonucunda açık ocak işletmeciliği sırasında ortaya çıkan ve arazide depolanan üst tabaka bitkisel topraklar arazinin tarım alanı olarak kullanılabilmesi için işletme sahasına serilmekte, çalışılan alan orman alanı ise yeniden ağaçlandırılması

için gerekli önlemler alınmaktadır. Yer altı işletmeciliğinin açık ocak işletmeciliğinde olduğu gibi çevreye olumsuz etkileri yoktur.

B.7.4. Tarımsal Faaliyetler İle Oluşan Toprak Kirliliği

Çizelge B.30 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında kullanılan ticari gübre tüketiminin bitki besin maddesi bazında ve yıllık tüketim miktarları

(Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

Bitki Besin Maddesi (N, P, K olarak)	Bitki Besin Maddesi Bazında Kullanılan Miktar (ton)	İlde Ticari Gübre Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
Azot	45.547	416.454
Fosfor	11.723	
Potas	2.599	
TOPLAM	59.869	416.454

Çizelge B.31 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında tarımda kullanılan girdilerden gübreler haricindeki diğer kimyasal maddeleri (tarımsal ilaçlar vb)

(Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

Kimyasal Maddenin Adı	Kullanım Amacı	Miktarı (ton)	İlde Tarımsal İlaç Kullanılarak Tarım Yapılan Toplam Alan (ha)
İnsekdisitler	Böcekler	44.251	416.454
Herbisitler	Yabancı Otlar	339.520	
Fungisitler	Fungal Hastalıklar	277.968	
Rodentisitler	Rodenler	1.633	
Akarisitler	Akarlar	7.340	
Diğer	(Nematodlar, Kabuklu Bitler Vb.)	1.405	
TOPLAM		672.117	416.454

Çizelge B.32 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında topraktaki pestisit vb tarım ilacı birikimini tespit etmek amacıyla yapılmış analizin sonuçları
(Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, 2019)

Analizi Yapan Kurum/Kuruluş	Analiz Yapılan Yer (İlçe, Köy, Mevkii, Koordinatları)	Analiz Tarihi	Analiz Edilen Madde	Tespit Edilen Birikim Miktarı (µg/kg- fırın kuru toprak)
-	-	-	-	-

Not: Müdürlüğümüz tarafından toprakta pestisit birikimini tespit etmek amacıyla yürütülen bir çalışma yoktur.

B.8. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ ilinde su kaynakları evsel, sanayi ve tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirlilik faktörlerinin etkisi altında kalmaktadır. Yoğun gübreleme ve pestisit kullanımı tarımsal alanlardaki dere, akarsu ve gölleri etkilemektedir. Ergene Havzasına günlük yaklaşık endüstriden kaynaklanan ve deşarj edilen atıksu miktarı 150.115.375m³/yıl (kayıtlı olan) dır. 2018 yılında ilimiz sınırları içinde yaşayan yerleşik nüfusun yaklaşık %9,80 i foseptik, % 90,20 si kanalizasyon şebekesi hizmetinden yararlanmıştır. 2018 yılında arıtma tesislerinde oluşan 2.762,9 ton çamur Ekolojik Enerji A.Ş.'ye ait düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilmiştir.

Meriç-Ergene Havzasında bulunan Ergene Nehri ve kollarında yaşanan kirliliği önlemek üzere başlatılan Ergene Havzası Koruma Eylem Planı kapsamına İlimizde bulunan sanayi tesislerinin çoğunluğu Organize Sanayi Bölgeleri kapsamına alınarak, Merkezi Atıksu Arıtma Tesisleri kurulmaya başlanılmıştır. 2019 yılı içerisinde tamamlanacak olan Organize Sanayi Bölgelerine ait 5 adet Merkezi Atıksu Arıtma Tesisinden 4 adedi (Velimeşe OSB, Çorlu 1 OSB, Ergene 1 OSB ve Ergene 2 OSB) ile kurulu ve faal halde bulunan Çerkezköy OSB, Çorlu Deri ve Karma OSB'ye ait 6 adet Atıksu Arıtma Tesislerine ait arıtılmış atıksular "Ergene Havzası Organize Sanayi Bölgeleri Müşterek Atıksu Arıtma Tesislerinde Arıtılan Atıksuların Marmara Denizi'ne Deşarjını Sağlayacak Toplama ve Derin Deniz Deşarjı Sistemi" ile yaklaşık 460.000 m³/gün'lük sanayi atıksuyunun ileri seviyede arıtılarak, yaklaşık 80 km'lik kollektör hattıyla taşınarak Ergene Nehri'ne deşarj edilmeden, Marmara Denizi'ne derin deniz deşarjı yapılacaktır.

Sanayi kirliliğine bağlı olarak Ergene nehri ve kollarına bağlı derelerde su kalitesi IV.sınıf su kalitesi seviyesinde olup, su kalitesi iyileştirme çalışmaları Ergene Havzası Eylem Planı çalışmaları kapsamında sürdürülmektedir. Bakanlığımızın Ölçüm İzleme Daire Başkanlığınca; Evsel ve Endüstriyel Kirlilik İzleme Programı kapsamında Ergene Havzası su kalitesi ilkbahar ve sonbahar aylarını kapsayacak şekilde Ergene Nehri üzerinde 13 noktadan yapılmaktadır.

Bu noktalardan 6 nokta Tekirdağ, 4 nokta Kırklareli, 3 nokta Edirne illerinde yer almaktadır. Bakanlığımızca Ergene Nehri'nin, Genel Şartlar, (A) Oksijenlendirme Parametreleri ve (B) Nutrient (Besin Elementleri) Parametrelerinde IV. sınıf, (C) İz Elementler (Metaller)'de ve (D) Bakteriyolojik Parametrelerde ise III. Sınıf su kalitesinde olduğu tespit edilmiştir. Marmara Derin Deniz Deşarjının gerçekleştirilmesine müteakip, dere ve nehirlere atıksu deşarjı önlenerek derelerdeki debi oranının azalması ve ileriki yıllarda su kalitesinde iyileşmeler görülebilecektir.

Kaynaklar

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Tekirdağ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- DSI
- Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı 2014-2016 yılı Marmara Denizi Özet Raporu
- TESKİ
- Atıksu Bilgi Sistemi
- ÇOSB, Çorlu Deri İht. Ve Karma OSB

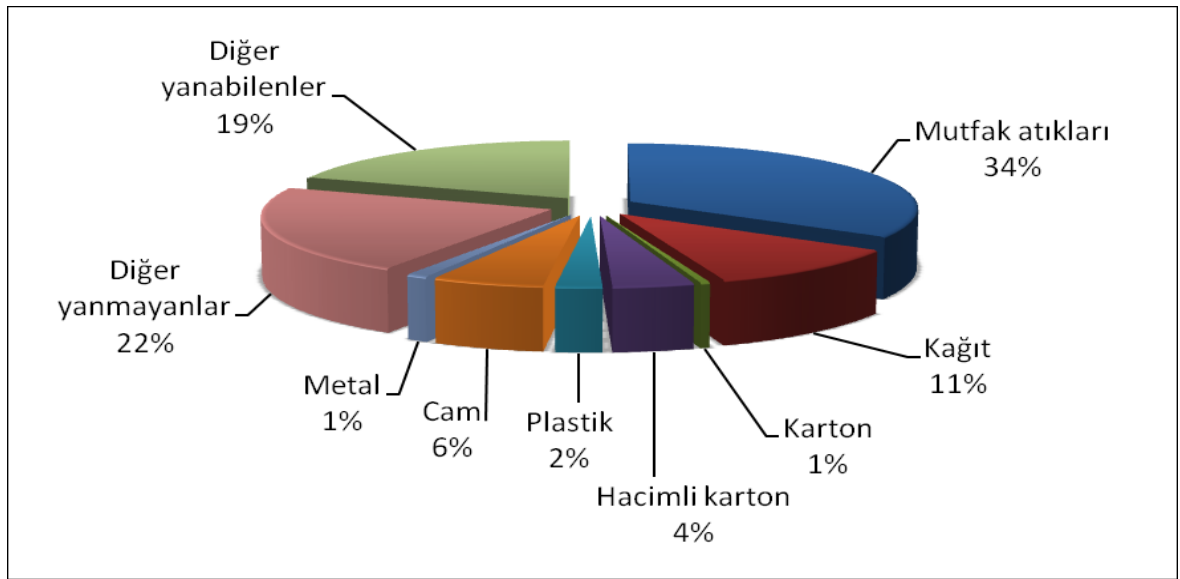
C. ATIK

Bu bölümde raporun kapsamında olan yılın verisi yoksa mevcut en son yılın verisi verilmelidir.

C.1. Belediye Atıkları (Katı Atık Bertaraf Tesisleri)

İlde, üretilen belediye atık miktarı ve toplanan atık miktarına değinilmelidir. İldeki katı atık düzenli depolama tesislerinin yerleri ve suların kirlenmemesi için alınmış önlemler belirtilmelidir. Eğer ilde vahşi depolama da mevcut ise bu konuya da değinilmelidir.

Eğer ilde katı atık kompozisyonu ile ilgili bilgi mevcut ise Grafik C.11 oluşturulmalıdır.

Grafik C.39 - Tekirdağ ilinde 2019 yılı itibariyle katı atık kompozisyonu
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

Çizelge C.33 - Tekirdağ ilinde 2019 yılı için il/ilçe belediyelerince toplanan ve yerel yönetimlerce (büyükşehir belediyesi/ belediye/ birliklerce) yönetilen belediye atığı miktarı ve toplanma, taşınma ve bertaraf yöntemleri
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

Büyükşehir/İl/İlçe Belediye veya Birliğin Adı	Büyükşehir Belediyesi/ Birlik ise birliğe üye olan belediyeler	Nüfus		Toplanan Ortalama Katı Atık Miktarı (ton/gün)		Kişi Başına Üretilen Ortalama Katı Atık Miktarı (kg/gün)		Transfer İstasyonu Varsa Sayısı	Atık Yönetimi Hizmetleri ni Kim Yürütüyor ?	Mevcut Belediye Atığı Yönetim Tesisi			
		Yaz	Kış	Yaz	Kış	Yaz	Kış			Düzenli Depolama	Ön İşlem (Mekanik Ayırma/ Biyokurutma/ Kompost/ Biyometanizasyon)	Yakma	Düzensiz Depolama
Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	Büyükşehir	-	1.030.000	1.177,66	1.665,8	-	-	5	Çevre Yönetim Birimi	x	-	-	-
İl Geneli													

Tekirdağ İlinde evsel nitelikli katı atıklar Tekirdağ Büyükşehir Belediye Başkanlığına ait Demirli Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinde depolanmaktadır. Fakat ambalaj atıkları ayrı toplama çalışmaları İl genelinde her ilçede ambalaj atıkları yönetim planı çerçevesinde devam etmektedir. Tıbbi atıklar, Süleymanpaşa İlçesinde kurulan sterilizasyon tesisi aracılığıyla diğer atıklardan ayrı olarak toplanmaktadır.

Atıkların Bertaraf Yöntemleri

Ülkemiz genelinde mevcut durum itibarıyla uygulanmakta olan atık toplama ve bertaraf işlemleri, Tekirdağ bölgesinde de aynı durum içerisinde sürdürülmekte olduğunun ifadesi yerinde olacaktır. Konunun büyük önem taşımasına karşın, Türkiye genelinde sosyal, kültürel ve ekonomik kavramların, konuyla ilgili düşünce ve yaptırımlarının planlı olarak toplum lehine uygulamaya alınmasında büyük etken olacağının gerçeğidir. Bu itibarla, toplum sağlığı ve doğa dengesinin korunması açısından yerel yönetimlerin, konuya daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

İlimizde oluşan ambalaj atıklarının evsel atıklardan ayrı toplanmasına yönelik çalışmalar hızlı bir şekilde sürdürülmekte olup; il genelinde tüm ilçelerde ambalaj atıkları yönetim planları çerçevesinde toplama yapılmaktadır.

Katı Atıkların Depolanması

İlimiz 30 Mart 2014 yerel seçimlerinden sonra Büyükşehir Belediyesi statüsü kazandığından, katı atıklar (evsel nitelikli) ilçe belediyeleri tarafından toplanarak Büyükşehir Belediyesi'ne ait Demirli Düzenli Depolama Tesisine getirilmekte olup, İlimiz, Çorlu, M. Ereğlisi, Şarköy, Malkara, Saray İlçelerinde 5 adet aktarma istasyonu kurulmuş olup, İlimiz genelinden kaynaklanan katı atıklar Demirli Düzenli Depolama Tesisine getirilmektedir.

C.2. Hafriyat Toprağı, İnşaat Ve Yıkıntı Atıkları

Hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları için Büyükşehir Belediye Başkanlığınca izinler verilmektedir. İlimizde 23 adet özel firmaya 2 adet Büyükşehir Belediyesine ait olmak üzere toplamda 25 adet hafriyat döküm sahası bulunmaktadır.

İlimizde oluşan hafriyat toprağı, yıkıntı ve inşaat atıklarının büyük kısmı özellikle Belediyelerin çöp depolama alanlarında örtü malzemesi ve rehabilitasyon amaçlı olarak kullanılmaktadır. Ayrıca hafriyat ve bitkisel toprak çevre düzenlenmesinde ve şahıslara ait arazilerin ıslahında kullanılmaktadır. Böylece şahıslara ait kullanılmaz durumda olan araziler tekrardan tarıma kazandırılmaktadır.

C.3. Sıfır Atık Yönetimi

2019 yılı içerisinde sıfır atık bilgi sisteminin aktif hale gelmesiyle birlikte tüm muhatapların Entegre Çevre Bilgi Sistemine kayıt çalışmaları yapılmış olup, sıfır atık bilgi sistemini aktif olarak kullanmaları sağlanmıştır. Ayrıca 2019 yılı içerisinde Sıfır Atık Yönetmeliği'nin de yürürlüğe girmesiyle birlikte Sıfır Atık kapsamında İlimiz genelinde yerel yönetimlere, öğrencilere, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile ilgili kişilere eğitimler

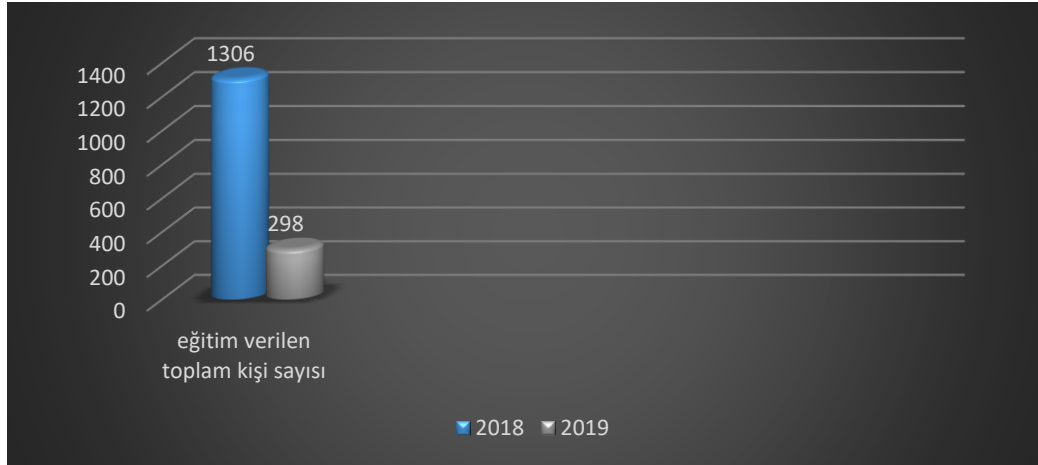
düzenlenerek veri girişlerinin sıfır atık bilgi sistemi üzerinden yapılması konusunda bilgilendirmeler yapılmıştır.

Sıfır Atık Projesi kapsamında etkin bir sıfır atık yönetim sisteminin kurulabilmesi için Atık Getirme Merkezi Tebliği kapsamında ilimizde bulunan 11 adet ilçe belediyesi tarafından Atık Getirme Merkezleri kurularak Müdürlüğümüzden onay almış ve faaliyetlerine devam etmektedir.

C.3.1. Eğitimler

Çizelge C.34 – 2019 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimler
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

Hedef Kitle	Düzenlenen Eğitim Sayısı	Eğitim Verilen Kişi Sayısı
Kurum Temsilcileri	20	1.306
Yerel yönetimler, öğrenciler, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri	12	298

Grafik C.40 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında verilen eğitimlere katılan kişi sayısı

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

C.3.2. Atık Getirme Merkezleri

Çizelge C.35 – 2019 yılı itibariyle Atık Getirme Merkezleri

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

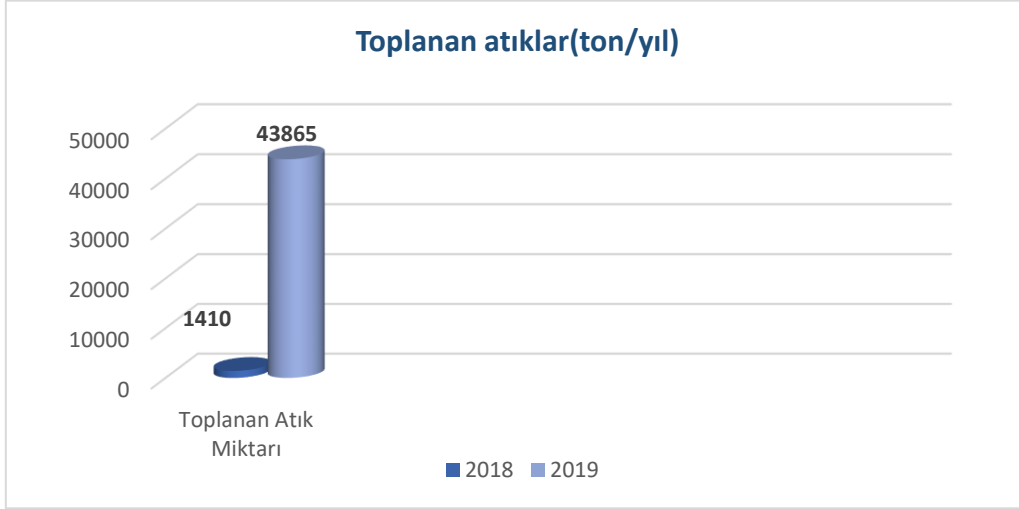
Atık Getirme Merkezi (AGM)	Belediye/AVM/OSB/Üniversite/Site/havaalanı	İlçesi	Toplanan Atık Türü Sayısı	Toplanan Atık Grupları
1.Sınıf AGM	Süleymanpaşa Belediyesi	Süleymanpaşa	3	İlk 13 Grup
1.Sınıf AGM	Çorlu Belediyesi	Çorlu	3	14 Grup
1.Sınıf AGM	Çerkezköy Belediyesi	Çerkezköy	3	İlk 13 Grup
1.Sınıf AGM	Ergene Belediyesi	Ergene	3	14 Grup
1.Sınıf AGM	Hayrabolu Belediyesi	Hayrabolu	3	14 Grup
1.Sınıf AGM	Kapaklı Belediyesi	Kapaklı	3	İlk 13 Grup
1.Sınıf AGM	Malkara Belediyesi	Malkara	3	14 Grup
1.Sınıf AGM	Muratlı Belediyesi	Muratlı	3	14 Grup
1.Sınıf AGM	Saray Belediyesi	Saray	3	İlk 13 Grup
1.Sınıf AGM	Şarköy Belediyesi	Şarköy	3	İlk 13 Grup
1.Sınıf AGM	M.Ereğlisi Belediyesi	M.Ereğlisi	3	İlk 13 Grup
2. Sınıf AGM	 AVM	-	-	-
3. Sınıf AGM	OSB, Üniversite, Site, havaalanı	-	-	-
Mobil Atık Getirme Merkezi	Belediye	-	-	-

C.3.3. Atık Miktarları

Çizelge C.36 – 2019 yılında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

	İlçe	Toplanan Atık Miktarı(Kg)
Kağıt, karton (15 01 01, 15 01 05, 20 01 01,)	Tüm İlçeler	7.673.390
Plastik (15 01 02, 15 01 05, 17 02 03, 20 01 39)	Tüm İlçeler	30.511.669
Metal (15 01 04, 17 04 07, 20 01 40)	Tüm İlçeler	300.859
Cam (15 01 07, 17 02 02, 20 01 02)	Tüm İlçeler	4.009.094
Ahşap ve Hacimli atıklar (15 01 03, 17 02 01, 20 01 38, 20 03 07)	Tüm İlçeler	35.078
Tekstil (15 01 09, 20 01 10, 20 01 11)	Tüm İlçeler	5.009
Atık Pil ve Akü (16 06 01*, 16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05, 20 01 33*, 20 01 34)	Tüm İlçeler	11.734
Toner-Kartuş (08 03 17*, 20 01 27*)	Tüm İlçeler	269
Aydınlatma (20 01 21, 20 01 36, 16 02 14)	Tüm İlçeler	242
Elektrikli ve Elektronik Eşyalar (20 01 23*, 20 01 35*, 16 02 13*, 09 01 10, 09 01 11, 09 01 12)	Tüm İlçeler	7.343
İlaçlar (20 01 31*, 18 01 08*, 18 01 09, 18 02 07*, 20 01 32)	Tüm İlçeler	-
Bitkisel atık yağ (20 01 25, 20 01 26*)	Tüm İlçeler	15.324
Araç bakım/onarım(16 01 03, 16 01 07*)	Tüm İlçeler	-
Tehlikeli atık (15 01 10, 15 02 02, 17 02 04, 17 04 09, 20 01 13*, 20 01 14*, 20 01 15*, 20 01 17*, 20 01 19*, 20 01 27*, 20 01 29*, 20 01 37*)	Tüm İlçeler	24.733
Organik atık	Tüm İlçeler	528
Karışık (plastik, kağıt, cam, metal)	Tüm İlçeler	1.270.134
TOPLAM		43.865.406

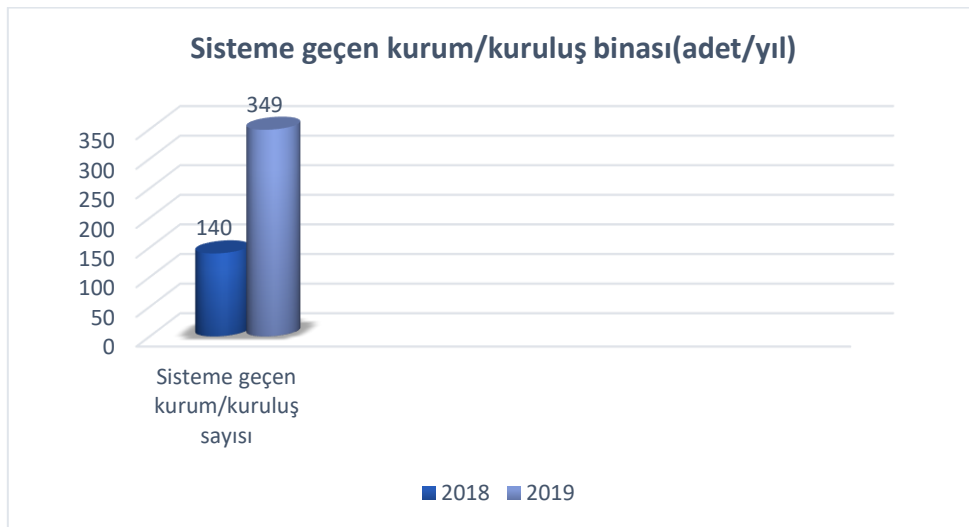

Grafik C.41 – Yıllar bazında sıfır atık yönetimi kapsamında toplanan atık miktarı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

C.3.4. Sisteme Geçen Kuruluş Sayısı

Çizelge C.37 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık sistemini uygulayan kurum/kuruluş sayısı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Hedef Kitle	Toplam Kurum Sayı	Sisteme Geçen Kurum
Belediye	12	12
Eğitim Kurumu	559	559
Kurum/kuruluş	450	349
AVM	7	1
Sağlık Kuruluşları	279	26
Organize Sanayi Bölgesi	13	13
Diğer		

Grafik C.42 – Yıllar itibariyle sıfır atık sistemine geçen kurum/kuruluş binası sayısı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

C.3.5. Ekipman

Çizelge C.38 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamındaki ekipmanlar
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Kurumlardaki Kumbara Sayısı	Kurumlardaki Konteyner Sayısı	Belediye Genelindeki Konteyner Sayısı
2.481	140	2.591

C.3.6. Kompost

Çizelge C.39 – 2019 yılı itibariyle sıfır atık yönetimi kapsamında kompost üretimi bilgileri

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

	Kompost Tesisi Sayısı	Toplam Kapasitesi	Yıllık Üretilen Kompost Miktarı (kg)
Belediye Geneli	-	-	-
Kurum/Kuruluşlar	-	-	-

C.4. Ambalaj Atıkları

“Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında ilimizde 68 adet Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi, 86 adet Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisi faaliyet göstermektedir.

Çizelge C.40 - Tekirdağ ilinde 2018 yılı ambalaj ve ambalaj atıkları istatistik sonuçları*
(Ambalaj Bilgi Sistemi; 2019)

Ambalaj Cinsi	Üretilen Ambalaj Miktarı (kg)	Piyasaya Sürülen Ambalaj Miktarı (kg)	Tedarik Edilen Ambalaj Miktarı (kg)	Toplanan Ambalaj Miktarı (kg)	Geri Kazanılan Miktar (kg)
Plastik	58.272.745	19.696.830	8.072.233	13.821.296	19.559.331
Metal	2.923.219	724.949	2.738.812	150.376	198.348
Kompozit	13.807.142	652.061	689.227	17.146	8.650
Kağıt Karton	269.172.839	51.930.002	8.893.852	50.559.246	1.214.191.400
Cam	36.415.995	2.243.326	140.143	23.087	0
Ahşap	41.682.816	24.076.019	5.285.469	25.590.670	27.377.411
Toplam	422.274.756	99.323.187	25.819.736	90.161.821	1.261.335.140

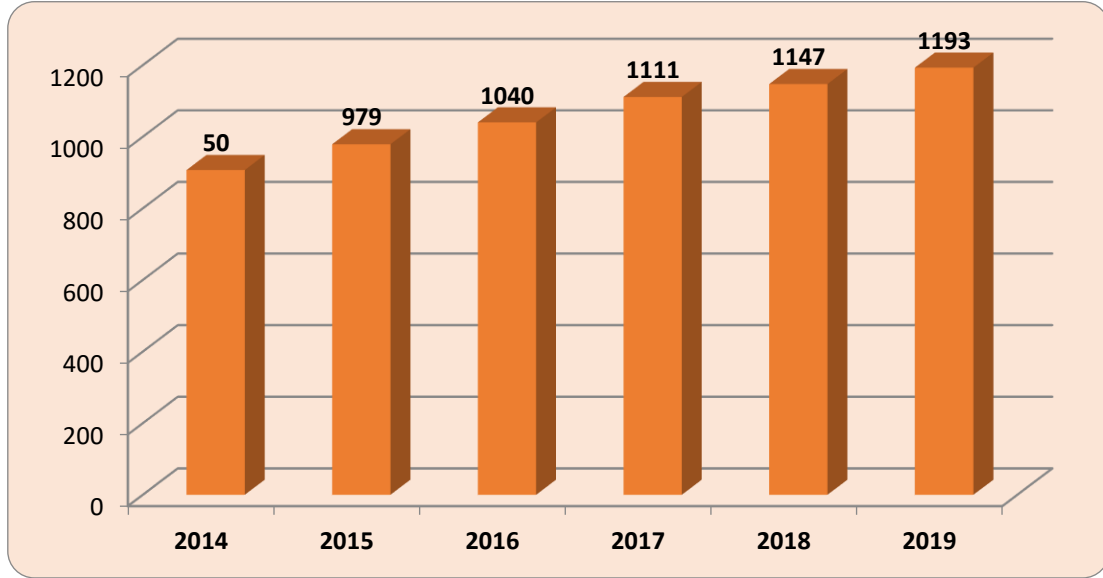
Ambalaj Bilgi Sisteminde 2019 yılı istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018'i içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında Ambalaj Bülteninden ulaşılabilir.

İlimizde 2019 yılı sonu itibarıyla 104 adet ambalaj üreticisi, 996 adet piyasaya süren ve 93 adet tedarikçi işletme sayısı bulunmaktadır.

İlimizde 11 adet Onaylı Ambalaj Atık Yönetim Planı bulunmaktadır.

Çizelge C.41 - 2019 yılında Tekirdağ ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi; 2020)

Piyasaya Süren İşletme Sayısı	996
Ambalaj Üreticisi Sayısı	104
Tedarikçi Sayısı	93

Grafik C.43 – Yıl bazında Tekirdağ ilinde kayıtlı ekonomik işletme sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2019)

Çizelge C.42 - 2019 yılında Tekirdağ ilinde kayıtlı ambalaj atığı toplama ayırma tesisi sayısı

(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2019)

Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisleri (TAT) Sayısı Toplam	1. Tip TAT Sayısı	2. Tip TAT Sayısı	3. Tip TAT Sayısı
68	7	9	52

Çizelge C.43 - 2019 yılında Tekirdağ ilinde ambalaj atığı geri kazanım tesisi sayısı
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2019)

Ambalaj Atığı Geri Kazanım Tesisleri (GKT) Sayısı Toplam	Plastik Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kağıt- Karton Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Cam Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Metal Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Ahşap Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Kompozit Ambalaj Atığı GKT Sayısı	Tekstil Ambalaj Atığı GKT Sayısı
86	52	27	25	27	30	24	23

Çizelge C.44 – 2019 yılında Tekirdağ ilinde Belediyelerin Ambalaj Atık Yönetim Planı (AAYP) durumu
(Ambalaj Bilgi Sistemi, 2019)

Belediye Adı	Nüfusu	AAYP Durumu (Var-Yok)	AAYP Onay Tarihi	AAYP'ye Dahil Olan TAT Firmaları	AAYP'ye Dahil Olan Yetkilendirilmiş Kuruluşlar
Süleymanpaşa Belediyesi	182.522	VAR	25.03.2020	Muratlı Geri Dönüşüm Nak. San. Tic. Ltd. Şti. Oluşum Geri Dönüşüm ve Tem. San. Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO PAGÇEV
Çorlu Belediyesi	235.624	VAR	06.08.2019	Kahraman Hurda Metal ve Nak. Tic. Ltd. Şti. Özköse Ticaret HALİL KÖSE Yeniyurt Geri Dön. Ulus. Nak. Tur. ve Tic. Ltd. Şti. Yurt Ticaret-DAVUT YENİYURT Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO AGED
Çerkezköy Belediyesi	123.110	VAR	13.03.2017	Yuni Tekstil Geri Dön. Kim. Madde San. ve Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO AGED
Ergene Belediyesi	57.608	VAR	14.02.2019	Kahraman Hurda Metal ve Nak. Tic. Ltd. Şti. Özköse Ticaret HALİL KÖSE Yeniyurt Geri Dön. Ulus. Nak. Tur. ve Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO AGED
Hayrabolu Belediyesi	33.487	VAR	11.03.2020	Muratlı Geri Dönüşüm Nak. San. Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO
Kapaklı Belediyesi	91.997	VAR	05.08.2016	BABAOĞUL GERİ DÖNÜŞÜM TEKSTİL İNŞAAT OTOMOTİV NAKLİYE İŞLETMECİLİK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO
Malkara Belediyesi	53.014	VAR	19.12.2019	MALKARA BELEDİYESİ	ÇEVKO

				AMBALAJ ATIĞI TOPLAMA VE AYIRMA TESİSİ Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	
Muratlı Belediyesi	26.812	VAR	22.02.2019	Muratlı Geri Dönüşüm Nak. San. Tic. Ltd. Şti. Oluşum Geri Dönüşüm ve Tem. San. Tic. Ltd. Şti. Kaykısız Ticaret-Musa Kaykısız Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO PAGÇEV
Marmaraereğlisi Belediyesi	23.476	VAR	24.05.2017	Oluşum Geri Dönüşüm ve Tem. San. Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO PAGÇEV
Saray Belediyesi	47.522	VAR	16.04.2019	Muratlı Geri Dönüşüm Nak. San. Tic. Ltd. Şti. Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO PAGÇEV
Şarköy Belediyesi	31.524	VAR	11.01.2019	SONER ACAR ACAR GERİ DÖNÜŞÜM VE NAKLİYAT ŞARKÖY ŞUBESİ Cam Kırığı Hurda Nak. İnş. Gıda Turz. San. ve Tic. Ltd. Şti.	ÇEVKO

Atık Getirme Merkezi tebliği kapsamında Büyükşehirlerde İlçe Belediye Başkanlıklarınca atık getirme merkezi kurularak onay alınması zorunludur. İlimizde 11 adet ilçe belediyesi bulunmakta olup; tüm ilçe belediye başkanlıklarınca 1. sınıf atık getirme merkezi kurulmuş ve Müdürlüğümüzden onay almıştır. İlçe Belediye Başkanlıklarından Süleymanpaşa Belediye Başkanlığı tarafından Muratlı Geri Dönüşüm Nak. San. Tic. Ltd. Şti. firmasına atık getirme merkezi kurdurulmuş olup; söz konusu firma tarafında işletilmektedir. Diğer Belediye Başkanlıkları atık getirme merkezlerini kendileri kurup işletmektedirler.

Çizelge C.45 - 2019 yılında Tekirdağ ilinde Atık Getirme Merkezleri ile ilgili durum
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü; 2019)

Atık Getirme Merkezi (AGM)	Sahibi	Kurucu Türü (Belediye-AVM-OSB-Havalimanı-Satış Noktası vd.)	Adresi	İzin/Onay tarihi	Atık Grupları
1. Sınıf AGM	Süleymanpaşa Belediyesi	Belediye	Karadeniz Mah. Şehit Çağrı Kurt Cad. No:811 Süleymanpaşa/TEKİRDAĞ	13.10.2017	İlk On Üç Grup
1. Sınıf AGM	Çorlu Belediyesi	Belediye	Zafer Mah. Midilli 2. Sok. No:2/A Çorlu/TEKİRDAĞ	08.05.2017	Tüm Gruplar
1. Sınıf AGM	Çerkezköy Belediyesi	Belediye	Fevzipaşa Mah. Küçük Oto Sanayi Sitesi No:7 Çerkezköy/TEKİRDAĞ	21.07.2017	İlk On Üç Grup
1. Sınıf AGM	Ergene Belediyesi	Belediye	Sağlık Mah. Edirne 6. Cad. Meltem Sok. 809 Ada, 11 Parsel Ergene/TEKİRDAĞ	07.03.2017	Tüm Gruplar
1. Sınıf AGM	Hayrabolu Belediyesi	Belediye	İlyas Mah. Kerpiçlik Mevkii 591 Ada 2 Parsel Hayrabolu/TEKİRDAĞ	02.06.2017	Tüm Gruplar
1. Sınıf AGM	Kapaklı Belediyesi	Belediye	İnönü Mah. Küçük Sanayi 3. Sok. No:2 Kapaklı/TEKİRDAĞ	02.06.2017	İlk On Üç Grup
1. Sınıf AGM	Malkara Belediyesi	Belediye	Yeni Mah. Gerçem Mevkii Şehit Selim Vural Cad. No:124 Malkara/TEKİRDAĞ	17.02.2017	Tüm Gruplar
1. Sınıf AGM	Muratlı Belediyesi	Belediye	Muradiye Mah. Orhan Gazi Cad. No:11 Muratlı/TEKİRDAĞ	10.03.2017	Tüm Gruplar
1. Sınıf AGM	Saray Belediyesi	Belediye	Pazarcık Mah. Sefaalan Yolu Üzeri Garaj Amirliği Binası No:152 Saray/TEKİRDAĞ	30.05.2017	İlk On Üç Grup
1. Sınıf AGM	Şarköy Belediyesi	Belediye	İstiklal Mah. Kozlar Çeşme Mevkii 189 Ada 34 Parsel Şarköy/TEKİRDAĞ	07.03.2017	İlk On Üç Grup
1. Sınıf AGM	Marmaraereğlisi Belediyesi	Belediye	Yeniçiftlik Mah. 9594 Parsel Marmaraereğlisi/TEKİRDAĞ	03.10.2017	İlk On Üç Grup

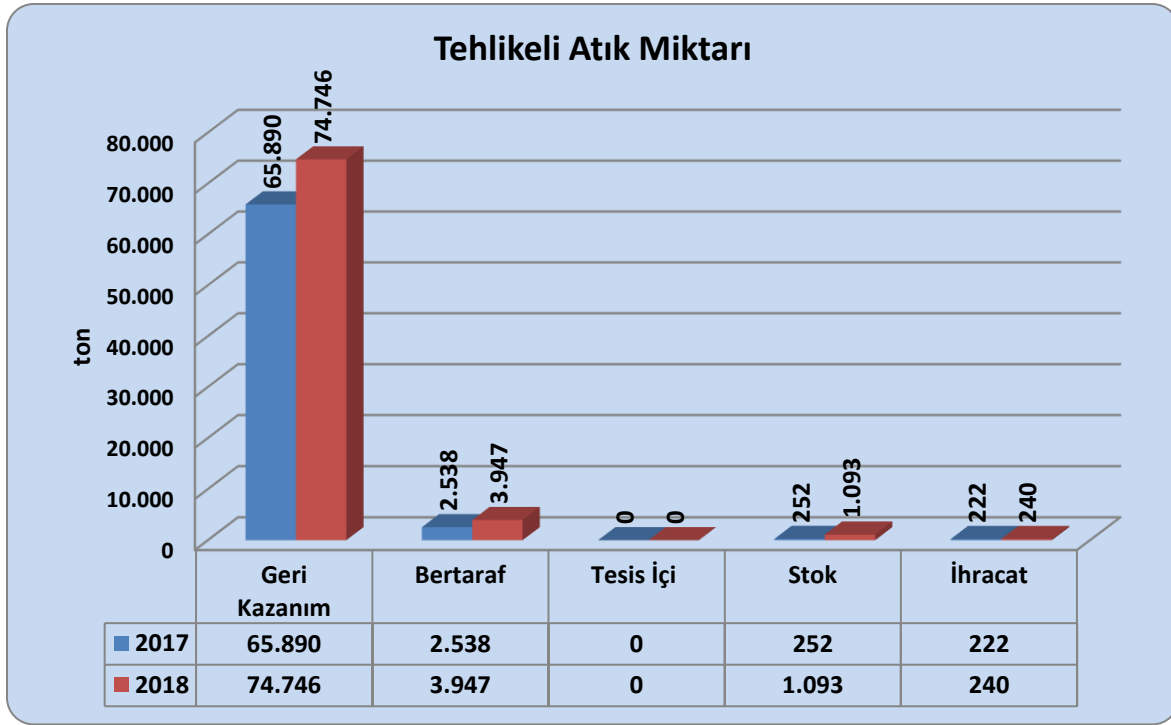
C.5. Tehlikeli Atıklar

İlimizde oluşan tehlikeli atıkların bertarafı lisans almış toplama ve geri kazanım yapan firmalar tarafından sağlanmaktadır.

İlimizde oluşan ve endüstriden kaynaklanan 2018 yılı tehlikeli atık miktarı 80.026,411 ton'dur.

İlimizde 16 adet tehlikeli atık geri kazanım tesisi bulunmaktadır.

"Atık Yönetimi Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018 yılını içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir."

Grafik C.44 – Atık yönetim uygulaması verilerine göre ilimizdeki tehlikeli atık yönetimi*

(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

Çizelge C. 46- Tekirdağ ilinde 2018 yılında atık işleme ve miktarı*

(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

ATIK İŞLEME YÖNTEMİ KODU (R/D)	ATIK İŞLEME YÖNTEMİ ADI	MİKTAR (kg)
R1	Enerji üretimi amacıyla başlıca yakıt olarak veya başka şekillerde kullanma	4.343.511
R2	Solvent (çözücü) ıslahı/yeniden üretim	748.158
R3	Solvent olarak kullanılmayan organik maddelerin ıslahı/ geri dönüşümü (kompost ve diğer biyolojik dönüşüm süreçleri dahil)	0
R4	Metallerin ve metal bileşiklerinin ıslahı/geri dönüşümü	26.833.154
R5	Diğer anorganik maddelerin ıslahı/geri dönüşümü	92.720
R6	Asitlerin veya bazların yeniden üretimi	449.180
R7	Kirliliğin azaltılması için kullanılan parçaların(bileşenlerin) geri kazanımı	0
R8	Katalizör parçalarının (bileşenlerinin) geri kazanımı	0
R9	Kullanılmış yağların yeniden rafine edilmesi veya diğer tekrar kullanımları	1.941.231
R10	Ekolojik iyileştirme veya tarımcılık yararına sonuç verecek arazi ıslahı	0
R11	R1 ile R10 arasındaki işlemlerden elde edilecek atıkların kullanımı	0
R12	Atıkların R1 ile R11 arasındaki işlemlerden herhangi birine tabi tutulmak üzere değişimi	32.973.174
R13	R1 ile R12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atıkların stoklanması (atığın üretildiği alan içinde geçici depolama, toplama hariç)	7.338.843
D1	Toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (örn: düzenli depolama vs.)	0

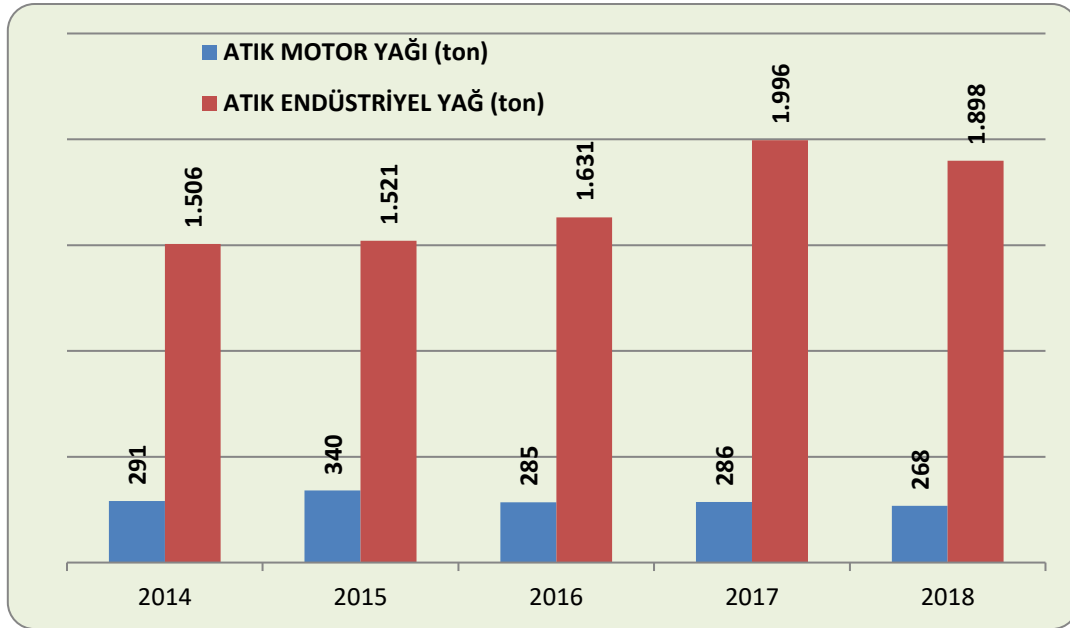
D2	Arazi ıslahı (örn: sıvı veya çamur atıkların toprakta biyolojik bozulmaya uğraması vs.)	0
D3	Derine enjeksiyon (örn: pompalanabilir atıkların kuyulara, tuz kayalarına veya doğal olarak bulunan boşluklara enjeksiyonu ve benzeri)	0
D4	Yüzey doldurma (örn: Sıvı yada çamur atıkların kovuklara, havuzlara ve lagünlere doldurulması ve benzeri)	0
D5	Özel mühendislik gerektiren toprağın altında veya üstünde düzenli depolama (çevreden ve her biri ayrı olarak izole edilmiş ve örtülmüş hücreli depolama ve benzeri)	1.900.843
D6	Deniz/okyanus hariç bir su kütesine boşaltım	0
D7	Deniz yatakları dahil deniz/okyanuslara boşaltım	0
D8	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen biyolojik işlemler	0
D9	D1 ile D12 arasında verilen işlemlerden herhangi biri ile bertaraf edilen nihai bileşiklere veya karışımlara uygulanan ve bu ekin başka bir yerinde ifade edilmeyen fiziksel-kimyasal işlemler (örn: buharlaştırma, kurutma, kalsinasyon ve benzeri)	913.650
D10	Yakma (karada)	1.132.740
D11	Yakma (deniz üstünde)	0
D12	Sürekli depolama (bir madende konteynırların yerleştirilmesi ve benzeri)	0
D13	D1 ile D12 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutulmadan önce harmanlama veya karıştırma	0
D14	D1 ile D13 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutulmadan önce yeniden ambalajlama	0
D15	D1 ile D14 arasında belirtilen işlemlerden herhangi birine tabi tutuluncaya kadar atığın üretildiği alan içinde geçici depolama (ara depolama tesisleri ve toplama işlemi hariç)	15

C.6. Atık Madeni Yağlar

İlimizde oluşan atık yağların “Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliğine” uygun bertarafının sağlanması için çalışmalar yapılmakta; atık yağ üreten resmi ve özel tüm kuruluşlar bu konuda bilinçlendirilmektedir. İl genelinde atık yağların tesis sahalarında gelişigüzel depolanmasına izin verilmemektedir. Ancak; atıklarının kendi sahasında depolamak isteyen tesislere gerekli fiziki şartları sağlaması durumunda geçici atık depolama izni verilmektedir.

"Atık Yönetimi Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018 yılını içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir."

İlimizde oluşan 2019 yılı atık yağ miktarı 2.165,7 tondur.

Grafik C.45 – Yıllar itibariyle Tekirdağ ilinde atık madeni yağ toplama miktarları &*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

& Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilmektedir.

Atık motor yağı kodları : 13 02 04*, 13 02 05*, 13 02 06*, 13 02 07*, 13 02 08*
Atık endüstriyel yağ kodları : 12 01 06*, 12 01 07*, 12 01 10*, 12 01 12*, 13 01 01*, 13 01 04*, 13 01 05*, 13 01 09*, 13 01 10*, 13 01 11*, 13 01 12*, 13 01 13*, 13 03 01*, 13 03 06*, 13 03 07*, 13 03 08*, 13 03 09*, 13 03 10*, 13 05 06*, 19 02 07*

Çizelge C.47 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı için atık madeni yağ geri kazanım ve bertaraf miktarları*

(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

Geri kazanım* (ton)	Nihai bertaraf (ton)	İhracat (ton)	Stok (ton)	Atık Minimizasyonu (Tesis İçi) (ton)
1.876,5	1,4	240	47,6	0

&& Ek yakıt olarak kullanım dahildir.

C.7. Atık Pil ve Akümülatörler

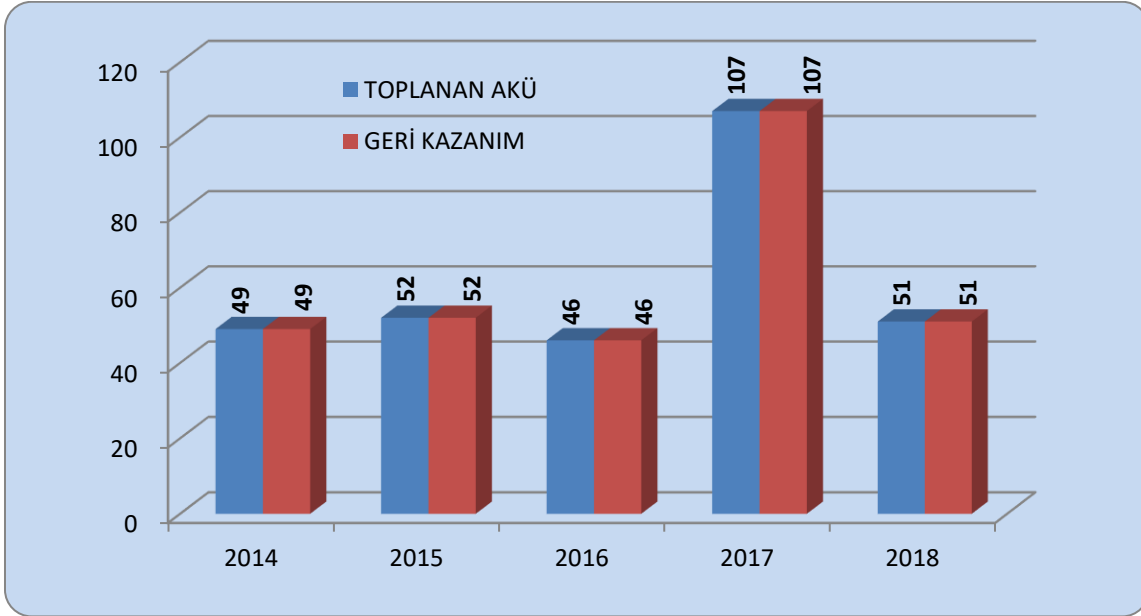
İlimizde atık pil ve akümülatörler Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği gereğince lisanslı tesisler tarafından toplanmaktadır.

"Atık Yönetimi Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018 yılını içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir."

Çizelge C.48– Tekirdağ ilinde 2018 yılında toplanan akümülatörlerle ilgili veriler*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

ATIK AKÜMÜLATÖRLER					
Atık Akümülatör Geçici Depolama İzni Verilen Depo Sayısı	Toplanan Atık Akümülatör Miktarı (ton)	İldeki Atık Akümülatör Geri Kazanım Tesisleri Sayı	Geri kazanım Tesislerinde İşlenen Atık Akümülatör Miktarı		
			Miktarı (ton)	%	
1	51	-	-	-	-

16 06 01*: Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu

Grafik C.46 – Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle atık akü toplama ve geri kazanım miktarı (kg)*

(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

Çizelge C.49 – Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık akü miktarı (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

2014	2015	2016	2017	2018
48.636	52.015	45.914	106.601	50.822

Kurşunlu Akümülatörler için kullanılan atık kodu 16 06 01*

Çizelge C.50 - Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle toplanan atık pil miktarı (kg)*
(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

2014	2015	2016	2017	2018
181	82	403	225	280

Atık piller için kullanılan atık kodları: 16 06 02*, 16 06 03*, 16 06 04, 16 06 05

C.8. Bitkisel Atık Yağlar

İlimizde oluşan bitkisel atık yağlar Bakanlığımızdan lisans almış geri kazanım tesislerine verilerek bertaraf edilmektedir.

"Atık Yönetimi Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018 yılını içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir."

Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği” kapsamında ilimizde 2 adet bitkisel atık yağ ara depolama tesisi bulunmakta olup, bitkisel atık yağ geri kazanım tesisi bulunmamaktadır.

Çizelge C.51 – Tekirdağ ilinde 2018 yılı için atık bitkisel yağlarla ilgili veriler

(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Lisansı Verilen Tesis ¹ Sayısı	Toplanan Bitkisel Atık Yağ Miktarı (ton) ²		Lisans Alan Geri Kazanım Tesisi Sayısı
	Kullanılmış Kızartmalık Yağ (20 01 26*)	Kullanım Ömrü Dolmuş Yağlar (20 01 25)	
2	143,749	0,080	-

¹ Bitkisel atık yağlar için 6.6.2015 tarihinden önce verilen Bitkisel Atık Yağ Geçici Depolama İzinleri dahil

² Atık Yönetim Uygulamasında beyan edilen atık miktarı stok ve tesis içi hariç olarak değerlendirilmektedir.

C.9. Ömrünü Tamamlamış Lastikler

İlimizde oluşan ömrünü tamamlamış lastikler “Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği” hükümleri doğrultusunda işlem görmektedir.

Çizelge C.52 – Tekirdağ ilinde 2018 yılında oluşan ömrünü tamamlamış lastikler ile ilgili veriler*

(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLER (ÖTL)					
ÖTL Geçici Depolama Alanı Sayısı	Geçici Depolama Alanlarındaki ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Geri Kazanım Tesisi Sayısı	Geri Kazanılan ÖTL Miktarı (ton)	ÖTL Bertaraf Tesisi Sayısı	Bertaraf Edilen ÖTL Miktarı (ton)
1			284,74		

Çizelge C.53 – Yıllar itibariyle Tekirdağ ilinde geri kazanım tesislerine ve Atık Yakma Tesislerine gönderilen toplam ÖTL miktarları (ton/yıl)

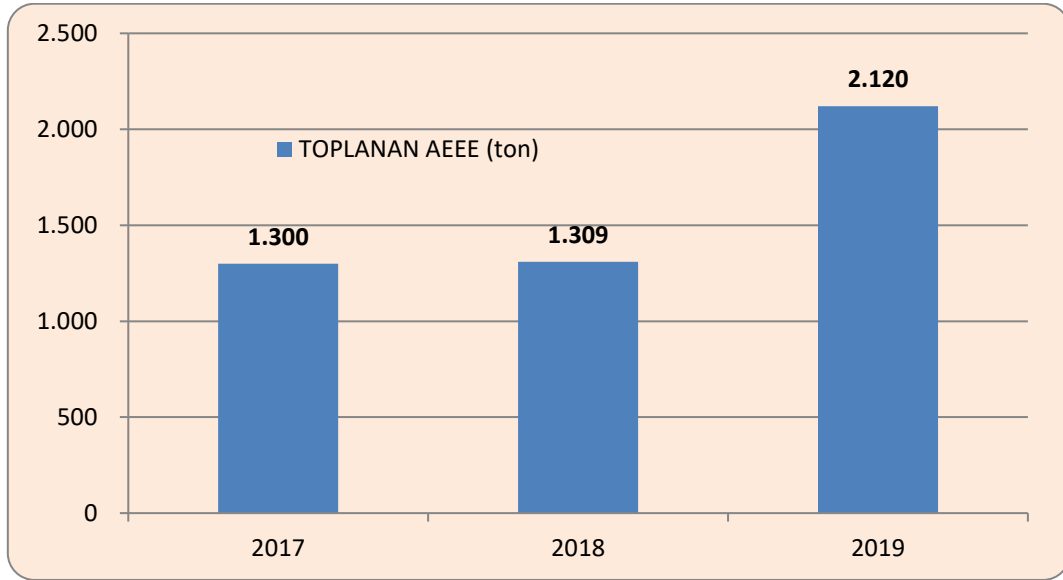
(Tekirdağ ÇŞİM, 2020)

	2014	2015	2016	2017	2018
Geri Kazanım Tesisi (ton/yıl)	124.19	57.52	54.73	109.46	202.3
AYT Tesisi (ton/yıl)	1.16	29.72	75.6	89.37	82.44

Atık Yönetimi Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018 yılını içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistikleri veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

C.10. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyalar

İlimizde atık elektrikli ve elektronik eşyaların toplanması vatandaşların belediyelere müracaatının sonrasında belediye yetkilerince alınan söz konusu atıklar lisanslı tesislere teslim edilmektedir. İlimizde 1 adet Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme tesisi bulunmaktadır. Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların toplanmasının yönetim planı kapsamında yapılması için çalışmalar devam etmektedir.

Grafik C.47 - Tekirdağ ilinde yıllar itibariyle atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları (ton)

(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

Çizelge C.54 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı AEEE toplanan ve işlenen miktarlar

(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

Belediyeler Tarafından Oluşturulan AEEE Getirme Merkezleri Sayısı	AEEE'lerin Toplanması Amacıyla Oluşturulan Aktarma Merkezleri Sayısı	Getirme Merkezlerinde ve Aktarma Merkezlerinde Biriken AEEE Miktarı (ton)	AEEE İşleme Tesisi		İşlenen AEEE Miktarı (ton)
			Sayısı	Kapasitesi (ton/yıl)	
-	-	-	1	28.992	44,5

C.11. Ömrünü Tamamlamış Araçlar

“Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik” kapsamında İlimizde 2 (iki) adet uygunluk almış ÖTA teslim yeri bulunmaktadır.

Çizelge C.55 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı hurdaya ayrılan araç sayısı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

Oluşturulan ÖTA Teslim Yerleri Sayısı	ÖTA Geçici Depolama Alanı Sayısı	ÖTA İşleme Tesisi Sayısı	İşlenen ÖTA Miktarı (ton)
2	-	-	-

C.12. Tehlikesiz Atıklar

İlimizde toplamda 153 adet tehlikesiz atık toplama-ayırma belgesi almış tesis bulunmakta olup, 98 adet tehlikesiz atık geri kazanım tesisi mevcuttur.

İlimizde 2018 yılında 931.238,5 ton tehlikesiz atık oluşmuş olup; 682.173,2 ton tehlikesiz atık geri kazanılmış, 249.065,3 ton tehlikesiz atık ise bertaraf edilmiştir.

Çizelge C.56 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı için sanayi tesislerinde oluşan tehlikesiz atıkların toplanma ve bertaraf edilmesi ile ilgili verileri
(Atık Yönetim Uygulaması, 2019)

Bulunduğu İl	Atık İşleme Yöntemi Kodu	İşlemin Yapıldığı Yer	Toplam
TEKİRDAĞ	D1	Tesis Dışı	178.625.762
TEKİRDAĞ	D10	Tesis Dışı	28.445.874
TEKİRDAĞ	D15	Tesis Dışı	18.400
TEKİRDAĞ	D5	Tesis Dışı	36.138.482
TEKİRDAĞ	R_AHM	Tesis Dışı	66.422.910
TEKİRDAĞ	R1	Tesis Dışı	241.935.396
TEKİRDAĞ	R12	Tesis Dışı	260.882.838
TEKİRDAĞ	R13	Tesis Dışı	915.848
TEKİRDAĞ	R3	Tesis Dışı	32.762.098
TEKİRDAĞ	R4	Tesis Dışı	55.551.330
TEKİRDAĞ	R5	Tesis Dışı	23.824.391
TEKİRDAĞ	R7	Tesis Dışı	1.275
TEKİRDAĞ	R9	Tesis Dışı	337.515

Atık Yönetimi Uygulamasında 2019 yılı atık istatistikleri henüz değerlendirme ve inceleme süreci devam eden ham veriyi içerdiğinden, çizelge ve grafikler son veri olarak 2018 yılını içermektedir. Söz konusu süreç sona erdiğinde, doğrulanmış istatistiki veriye ÇED, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü internet sayfasında Resmi İstatistikler - Atık İstatistikleri bölümünden ulaşılabilir.

C.12.1 Demir ve Çelik Sektörü ve Cüruf Atıkları

Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar, 05 Temmuz 2008 tarih ve 26927 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin

Yönetmelik”in Atık Listesinde; 10 02 koduyla, “**Demir ve Çelik Endüstrisinden Kaynaklanan Atıklar**” olarak belirtilen başlık altında yer almaktadır.

Çizelge C.57– Tekirdağ ilinde 2019 yılı için ildeki demir ve çelik üreticileri, cüruf ve bertaraf yöntemi

(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

Tesis Adı	Kullanılan Hammadd e Miktarı (ton/yıl)	Atık Kodu	Cüruf Miktarı (ton/yıl)	Geri Kazanım Yöntemi
KAPTAN DEMİR ÇELİK END. VE TİC. A.Ş. (M.EREĞLİSİ ŞUBE)	-	100202	64.637	R_AHM

C.12.2 Kömürle Çalışan Termik Santraller ve Kül

İlimizde kömürle çalışan termik santral mevcut değildir.

C.12.3 Atıksu Arıtma Tesisi Çamurları

İlde sanayi kuruluşları ve belediyenin sanayi/evsel/ kentsel atıksu arıtma tesislerinden kaynaklanan arıtma çamurları lisanslı tesisler tarafından bertaraf edilmektedir.

Belediyelerden kaynaklanan arıtma çamurunun yönetimi ve endüstriden kaynaklanan arıtma çamurlarının yönetimi ile ilgili bilgiler bölüm B.6.2’de daha ayrıntılı olarak verilmiştir.

C.13. Tıbbi Atıklar

İlimizde tıbbi atıklar, Tekirdağ İli, Süleymanpaşa İlçesi adresinde faaliyet gösteren Çevre Lisanslı sterilizasyon tesisi tarafından toplanarak sterilizasyon işlemine tabi tutulmaktadır. Sterilizasyon işleminden sonra atıklar konteynırlara konularak yine Süleymanpaşa İlçesinde bulunan düzenli depolama sahasına götürülerek bertarafı sağlanmaktadır.

İlimizdeki bütün sağlık kuruluşlarından kaynaklanan atıkların söz konusu tesis aracılığıyla toplanması sağlanmaktadır. Bu konuda müdürlüğümüz denetimleri yapılmakta tıbbi atıkların uygunsuz şekilde bertarafı ve toplanması önlenmektedir.

Sağlık kuruluşları ve tıbbi atık üreten diğer yerler söz konusu atıkları geçici süreyle tesislerinde uygun yerdeki geçici depolama alanlarında veya konteynırlarda depolamaktadırlar.

Çizelge C.58 – 2019 yılında Tekirdağ ili sınırları içinde oluşan yıllık tıbbi atık miktarı
(Atık Yönetim Uygulaması, 2020)

İl/ilçe Belediyesinin Adı	Tıbbi Atık Yönetim Planı		Tıbbi Atıkların Taşınması		Toplanan tıbbi atık miktarı ton/yl	Bertaraf Yöntemi		Bertaraf Tesisi Sterilizasyon/ Yakma		
	Var	Yok	Özel	Kamu		Yakma	Sterilizasyon	Belediyenin	Yetkili Firmanın	Tesisin Bulunduğu İl
Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi	X		X		944,5		X		X	

Çizelge C.59 - Tekirdağ ilinde yıllara göre tıbbi atık miktarı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tıbbi Atık Miktarı (ton)	506,9	682,5	805,5	932,53	913,64	944,5

C.14. Maden Atıkları

İlimizde madencilik faaliyetleri sonucunda oluşan atıklar (bitkisel toprak, hafriyat toprağı, pasa v.b. atıklar) maden sahalarının doldurularak tekrardan tarım amaçlı kullanımı için kullanılmaktadır. Doğaya yeniden kazandırma planı çerçevesinde söz konusu atıklar madencilik faaliyetleri boyunca uygun alanlarda depolanmaktadır. Söz konusu atıkların çevreye zarar vermeden depolanması ve maden sahaların tarım amaçlı kullanımına uygun hale getirilmesi amacıyla kullanımı Müdürlüğümüz denetimlerinde incelenmektedir. İlimizde 10 adet firmanın Maden Atık Yönetim Planı uygun bulunmuş olup, mayep.csb.gov.tr adresinde yer alan uygulamaya kayıt edilmiştir. Ayrıca 6 adet firmaya inert maden atıkları depolama izin belgesi düzenlenmiştir.

C.15. Sonuç ve Değerlendirme

Ülkemiz genelinde mevcut durum itibarıyla uygulanmakta olan atık toplama ve bertaraf işlemleri, Tekirdağ bölgesinde de aynı durum içerisinde sürdürülmekte olduğunun ifadesi yerinde olacaktır. Konunun büyük önem taşımaya karşın, Türkiye genelinde sosyal, kültürel ve ekonomik kavramların, konuyla ilgili düşünce ve yaptırımlarının planlı olarak toplum lehine uygulamaya alınmasında büyük etken olacağının gerçeğidir. Bu itibarla, toplum sağlığı ve doğa dengesinin korunması açısından yerel yönetimlerin, konuya daha duyarlı olmaları gerekmektedir.

Çizelge C.60– 2019 yılı itibariyle Tekirdağ ilinde bulunan atık işleme tesisi sayısı

(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Katı Atık Bertaraf Tesisi Sayısı (Belediye)	1
Lisanslı Ambalaj Atığı Toplama Ayırma Tesisi ve Geri Kazanım Tesisi Sayısı	154
Tehlikeli Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	16
Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	2
Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Tesisi Sayısı	2
Bitkisel Atık Yağ Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Atık Pil ve Akümülatör Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Ömrünü Tamamlamış Lastik Geri Kazanım Tesisi Sayısı	0
Tıbbi Atık Sterilizasyon Tesisi Sayısı	1
Tehlikesiz Atık Geri Kazanım Tesisi Sayısı	98
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşya İşleme Tesisi Sayısı	1

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019
- Atık Yönetim Uygulaması, 2019

Ç. BÜYÜK ENDÜSTRİYEL KAZALARIN ÖNLENMESİ ÇALIŞMALARI

Ç.1. Büyük Endüstriyel Kazalar

Meydana gelen felaketler ve ülkemizde de yaşanan benzer kazalar sonucunda, ülkemizde de "Tehlikeli Maddeleri İçeren Büyük Kaza Risklerinin Kontrolüne İlişkin AB Konsey Direktifi/Seveso II Direktifi"ni Türkiye mevzuatına uyumlaştıran "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" 30 Aralık 2013 tarihli ve 28867 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, tehlikeli maddeler bulunduran kuruluşlarda büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve muhtemel kazaların insanlara ve çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi amacıyla, yüksek seviyede, etkili ve sürekli korumayı sağlamak için alınması gereken önlemler ile ilgili usul ve esasları belirlemeyi amaçlamaktadır. "Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik" hükümleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile müştereken yürütülmektedir. Bildirim maddesi, Yönetmeliğin yayımı tarihinde yürürlüğe girmiş olup, diğer hükümleri 1/1/2016 tarihinde yürürlüğe girecektir. Tehlikeli madde içeren kuruluşlar, öncelikle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Bilgi Sistemi altında kurulmuş olan Seveso (BEKRA) Bildirim Sistemi'ne bildirim yapmakla yükümlüdür. Bu bildirimler neticesinde kapsamdaki kuruluşlar ve bunların, alt seviyeli ve üst seviyeli olmak üzere kategorileri belirlenmektedir.

Çizelge Ç.61 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında BEKRA kuruluşlarının sayısı
(BEKRA Bildirim Sistemi; 2019)

KURULUŞ	SAYISI
Alt Seviye	16
Üst Seviye	17
TOPLAM	33

Ç.2. Sonuç ve Değerlendirme

BEKRA Bildirim Sistemine 900 adet tesis bildirim yapmış olup; bunlardan 17 adedi üst seviye, 16 adedi alt seviye kuruluş olduğu görülmüştür. 867 adet tesis ise kapsam dışı kalmıştır.

Kaynaklar

BEKRA Bildirim Sistemi

D. DOĞA KORUMA VE BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK

Tekirdağ İli'nin Karasal Biyolojik Çeşitlilik ve İç Su Ekosistemleri Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme çalışmaları ihale ile verilen Sevgi ALTUN-Lesmanat Danışmanlık tarafından gerçekleştirilmesi sonucu; 730 arazi 361 literatürden olmak üzere 1091 bitki, 20 memeli, 218 kuş, 22 iç su balık, 16 sürüngen, 9 amfibi, 1032 omurgasız ve 263 tohumuz bitki türü olmak üzere toplam 2671 tür tespit edilmiştir. Ayrıca biyolojik çeşitliliğin diğer basamakları olan ekosistem çeşitliliği ile ilgili 7 temel makro ekosistem ve 33 farklı EUNIS habitat tipi kaydedilmiştir.

D.1. Flora

Çizelge Ç.62 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında tespit edilen endemik flora türleri

Türü	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Endemik	CR Kategorisinde (IUCN)
Bitki	Su Papatyası	Tripleurospermum hyrgophyllum	X	
	Ağca Kavağı	Taraxacum turcicum	X	
	Zarif Kangal	Cirsium baytopae	X	
	Kulindor	Centaurea hermanni	X	
	Kum Belumotu	Asperula littoralis	X	
	Ümraniye Çiğdemi	Crocus pestalozzae	X	
	Kumul Nakili	Silene sangaria	X	
	Kilyos düğmesi	Centaurea kilaea	X	
	Ebülmülük	Achillea multifida	X	
	Kedi Kışnişi	Ferulago macrosciadia	X	
	Kıl Kuyruk	Ferulago humilis	X	

Resim D.1 - Kumul Nakili-Silene sangaria

Resim D.2 Kilyos Düğmesi-Centaurea kilaea

D.2. Fauna

Çizelge D.63 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında tespit edilen fauna türleri

Türü	Türkçe Adı	Bilimsel Adı	Endemik	CR Kategorisinde (IUCN)
Kuş	Anadolu sıvacısı	Sitta krueperi	X	
Balık	Yılan Balığı	Aguilla anguilla		X

D.3. Ormanlar ve Milli Parklar

D.3.1. Ormanlar

İldeki toplam 109.812,5 Ha. Orman alanının 93.045,00 Ha'ı verimli, 16.767,5 Ha.'ı verimsiz ormanlardır. Verimli orman alanları, toplam orman alanının % 85 'ini oluşturmaktadır.

İlin kuzey bölümünde yer alan ormanlar daha çok yapraklı ağaçlardan oluşmakta olup, Meşe, Kayın asli türleri hakimdir. İlin güney bölümünde ise meşe, gürgen, ıhlamur, akçaağaç vb yapraklı ağaçlar ile kızılçam, karaçam, fıstıkçamı ağaçlarından oluşan ibrelili türler bulunmaktadır. 2014 yılında amenajman planlarının yenilenmesi neticesinde İlin orman alanı %5 artış göstermiştir. Ağaçlandırma ve rehabilitasyon çalışmalarının sonucu olarak ta verimli orman alanları %35 artmıştır. 2019 yılında Şarköy ilçesinde 40 hektar endüstriyel ağaçlandırma, Süleymanpaşa ilçesinde 20 hektar bozuk orman ağaçlandırması yapılmıştır. Bu sahalarda toplam 604.000 adet fidan dikilmiştir.

Çizelge D.64 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında tespit edilen orman alanları

İLİ	İLÇESİ	ORMAN ALANI (Ha.)	ORMAN DIŞI ALANI (Ha.)	İLİN ORMAN %'Sİ
TEKİRDAĞ	Malkara	22.560	93.914	19
	Hayrabolu	4.020,9	100.748,7	4
	Şarköy	26.261,7	22.110,8	54
	Süleymanpaşa	18.749,4	88.133,1	21
	Muratlı	1.009	41.691	2,5
	Çerkezköy	2.832,5	8.629	25
	Kapaklı	5.123	13.077	28
	Çorlu	2.426	42.984,6	5
	Ergene	0	41.800	0
	Marmara Ereğlisi	0	17.500	0
	Saray	26.830	47.263	36
İL TOPLAMI		109.812,5	517.851,2	17

Resim D.3- Şarköy ilçesi Kızılcaterzi mahallesindeki Endüstriyel ağaçlandırma çalışması

Resim D.4- Süleymanpaşa ilçesi Yeniköy mahallesi bozuk orman ağaçlandırma çalışmaları

D.3.2. Milli Parklar

İlimizde Milli park bulunmamaktadır.

D.3.3. Tabiat Parkları

İlimiz Saray İlçesi, Kastro Mevkii'nde Çamlıkoy Tabiat Parkı ve İlimiz Şarköy (Uçmakdere Mahallesi) ile Süleymanpaşa (Yeniköy Mahallesi) hudutlarında Kartaltepe Tabiat Parkı olmak üzere toplam iki adet Tabiat Parkımız bulunmaktadır.

Saray İlçesinde yer alan 45,1 ha saha 11.07.2011 tarihinde Tabiat Parkı ilan edilmiştir. Sahanın gelişme planı tamamlanıp onaylanmıştır.

Çamlıkoy Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florası, Bölgede ağaç ve çalılardan; Karaçam, Macar Meşesi, Saçlı Meşe, Doğu Gürgeni, Kara Gürgen, Dışbudak, Kayın, Akçaağaç, Ihlamur, Kızılağaç, Menengiç, Ardiç, Kocayemiş, Funda, Alıç, Yabani Muşmula, Ahlat, Kuşburnu, Böğürtlen, otsu türlerden; Orman Sarmaşığı, Papatya, Hindiba, Uyuz Otu, Sütleglen, Ayrık Otu, Çiğdem, Sinir Otu, Sığır Kuyruğu, Yapışkan Otu, Çuha Çiçeği, Menekşe vs. bulunmaktadır. Alanda bulunan kumul, zengin bitki çeşitliliğine sahiptir. Kasatura kumulları olarak bilinen bu kumullarda; Asperulla littoralis,, Centaurea kilea, İsatis arenaria, Linum tauricum ssp., Bosphori, Silena sangaria gibi endemik kumul bitkileri bulunmaktadır. (Kaynak: Türkiye'nin Kuzey Kumullarının Korunmasına Dair Rapor)

Süleymanpaşa ve Şarköy ilçe sınırlarında yer alan 253,70 ha saha, 06.02.2014 tarihinde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir. Gelişme Planı mevcuttur.

Kartaltepe Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florasında, orman vejetasyonu bulunmaktadır. Bu vejetasyonda kayın, meşe, gürgen, dişbudak, akçahılamur, kocayemiş, süpürge çalısı, eğrelti, orman sarmaşığı, katır tırnağı, böğürtlen, ardıç, yemişgen, çayır otları bulunmaktadır.

D.4. Çayır ve Mera

İldeki çayır ve mera alanı 325.782 da.'dır. Toplam arazi varlığı içindeki payı %5,16'dır. IV.sınıf araziler, bitki seçimini çok daraltan ve ancak çok yoğun koruyucu önlemler altında işlemeli tarımda kullanılabilen topraklardan dik eğim, şiddetli erozyon, sığ profil gelişimi, tuzluluk, alkalilik, düşük su tutma kapasitesi gibi sorunlardan birine veya birkaçına sahiptir. Bu araziler birkaç sene otlağa bırakılmadıktan sonra bir iki yıl için tahıllar ile ekim nöbetine alınabilir. Genellikle bu topraklar mer'a arazisi olmaya uygundur ve uzun zaman işlenmemelidir; bazı özel durumlarda işlendiği zaman çok dikkatli olunması gerekir. Bu sınıfın bazı toprakları meyva ağaçları, çalı, ağaç veya süs bitkileri yetiştirmeye elverişli olabilir. Bu durum bile, bu arazilerin yetenek sınıflarının değişmesine neden olamaz.

V.sınıf araziler, eğimsiz yerlerde ve dolaylı olarak erozyon sorununa sahip olmayan; buna karşın drenaj sorununun yoğun olduğu, sık sık sel baskınına uğrayabilen, taşlı veya kayalık nedeniyle işlemeli tarıma uygun olmayan topraklardan kuruludur. Nehir yataklarında görülen bu topraklar daha ziyade çayır arazisi olarak değerlendirilir. Bazı özel durumlarda ağaç yetiştirilebilir.

VI.sınıf araziler, işlemeli tarımda kullanılmayan ve dik eğim, şiddetli erozyon, sığlık, drenaj, taşlılık veya çoraklık gibi faktörlerin etkilediği toprakları içerir. Çayır, orman ve av hayvanlarının barındığı araziler olarak kullanılabilir. Orman yetiştiriciliği, arazinin şartlarına ve iklimine bağlıdır.

Tekirdağ Süleymanpaşa İlçesi, Şarköy İlçesi sınırlarında (Uçmakdere, Yeniköy) yer alan Kartaltepe Tabiat Parkı bitki örtüsü ve florasında, orman vejetasyonu bulunmaktadır. Bu vejetasyonda kayın, meşe, gürgen, dişbudak, akçahılamur, kocayemiş, süpürge çalısı, eğrelti, orman sarmaşığı, katır tırnağı, böğürtlen, ardıç, yemişgen, çayır otları bulunmaktadır.

D.5. Sulak Alanlar

İlimizde "Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği" kapsamında, tescilli sulak alan bulunmamaktadır.

D.6. Tabiat Varlıklarını Koruma Çalışmaları

D.6.1. Tabiat Anıtları

İlimizde tabiat anıtı bulunmamaktadır.

D.6.2. Tabiatı Koruma Alanları

17.08.2011 tarihli ve 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığının görevlerine ilave olarak doğal sit alanları ve tabiat varlıklarını yönetmek amacı ile doğal değerlerin sürdürülebilirlik anlayışıyla yönetilmesi, sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşanması amacıyla Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Özellikleri ve güzellikleri bakımından korunması gerekli, yer üstünde, yeraltında veya su altında bulunan değerler olup, anıt ağaç ve mağaralar tabiat varlığı olarak koruma altına alınmaktadır. Doğal Sit Alanları da korunlar alanlar statüsünde

644 Sayılı ve 29/6/2011 tarihli “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” de Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü’nün görevleri şu şekilde açıklanmıştır:

a) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların tescil, onay ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tescil etmek.

b) Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerinin tespit, tescil, onay, değişiklik ve ilanına dair usul ve esasları belirlemek ve bu alanların sınırlarını tespit ve tescil etmek, yönetmek ve yönetilmesini sağlamak.

c) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgeleri ve benzeri koruma statüsü bulunan diğer alanların kullanma ve yapılaşmaya yönelik ilke kararlarını belirlemek ve her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak, değiştirmek, onaylamak, uygulamak veya uygulanmasını sağlamak.(1)

ç) Tabiat varlıkları, doğal, tarihi, arkeolojik ve kentsel sitler ile koruma statüsü bulunan diğer alanların çakıştığı yerlerde koruma ve kullanma esaslarını ilgili bakanlıkların görüşünü alarak belirlemek ve bu alanların kısmen veya tamamen hangi idarelerce yönetileceğine karar vermek, her tür ve ölçekteki çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını yapmak, yaptırmak ve onaylamak.

d) Orman alanları dışında yer alan korunması gerekli taşınmaz tabiat varlıkları, koruma alanları ve doğal sit alanlarının Bakanlıkça belirlenen ilke kararlarına, onaylanan planlara uygun olarak kullanılmak üzere tahsisini gerçekleştirmek, uygulamaların tahsis şartlarına uygun olarak gerçekleşmesini izlemek ve denetlemek.

Ayrıca; 11/10/2011 tarihli ve 662 sayılı KHK’nın 14 üncü maddesi ile bu bentte yer alan “değiştirmek,” ibaresinden sonra gelmek üzere “onaylamak,” ibaresi eklenmiştir.

e) Tabiat varlıkları ve doğal sit alanları ile özel çevre koruma bölgelerine ilişkin olarak; hâlihazır haritaları aldirmek, gerekli görülen projeleri yapmak, yaptırmak ve onaylamak, her türlü araştırma ve inceleme yapmak, yaptırmak, izlemek, eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yürütmek, kullanım yasağı getirilen alanların kamulaştırma veya benzer yollarla kamunun eline geçirilmesini sağlamak, kontrol ve denetim yapmak, gerekli görülen alanların korunması ve kirliliğin önlenmesi amacıyla yatırım yapmak veya ilgili idarelerin yatırım projelerini desteklemek, bu alan ve bölgelerde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlere ilişkin her

türlü tasarrufta bulunmak, işletmek, işletmek ve kullanım izinlerini vermek, korunan alanlara ilişkin insan ve finansman kaynağı sağlamak.

Orman ve orman rejimine tabi olmayan yerlerde Orman ve Su İşleri Bakanlığınca tespit edilen veya ettirilen tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve benzeri diğer koruma alanları ile Bakanlıkça tespit edilen doğal sit alanları, tabiat varlıkları ve bunların koruma alanlarının tescil ve ilanı Bakanın onayı ile yapılır. Ancak Bakanlıkça yapı yasağı önerilen tabiat varlıkları ve doğal sit alanları dahil orman rejimine tabi olmayan bütün koruma alanları Bakanlar Kurulu kararı ile tescil ve ilan edilir. Uygulama imar planı kararı ile yapı yasağı getirilen özel mülkiyete konu alanlara ilişkin arazi ve arsa düzenlemesi, trampa veya kamulaştırma işlemleri, bu alanların yönetimi ve işletmesini üstlenen kuruluşlarca veya Bakanlıkça gerçekleştirilir.

D.6.3. Anıt Ağaçlar

Yaş, çap ve boy itibarıyla kendi türünün alışılmış ölçüleri üzerinde boyutlara sahip olan, yöre folkloründe, kültür ve tarihinde özel yeri bulunan, doğal ve uzun ömre sahip olan ağaç olması itibarıyla koruma altına alınmaktadır. İlimizde tescilli 31 adet anıt ağaç bulunmaktadır.

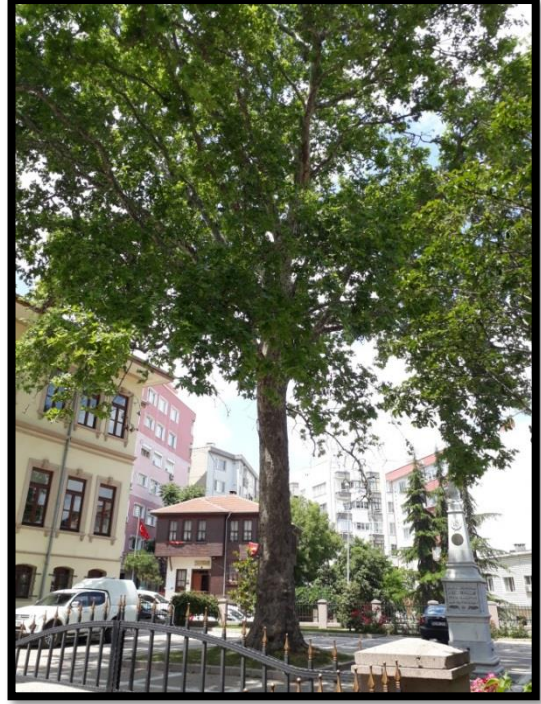
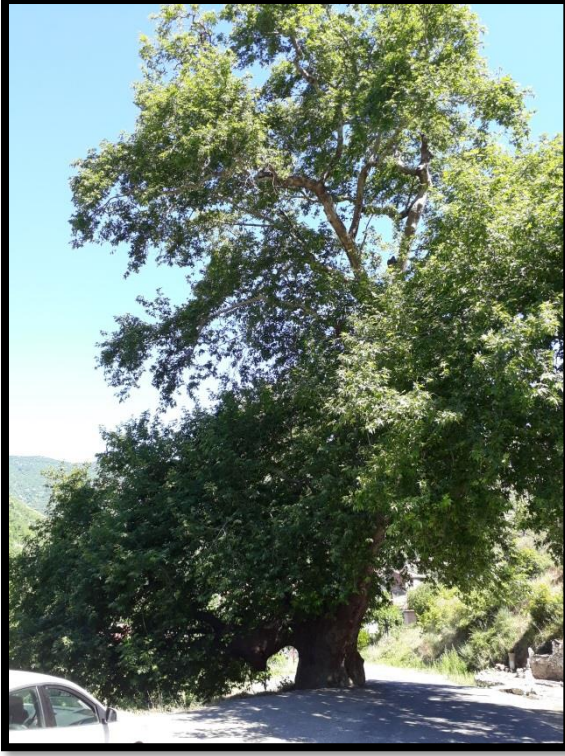
Çizelge D.65 - Tekirdağ İli Tescilli Anıt Ağaçlar
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

NO	İLÇESİ	ADRES/MEVKİİ	ANIT AĞAÇ TÜRÜ	ANIT AĞAÇ TESCİL TARİH NO	YAŞI
1	Süleymanpaşa	Gündoğdu Mahallesi Yahya Kemal Anaokulu Bahçesi 151 Ada 5 Nolu Parsel İçinde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	15.01.1992/1044	499
2	Süleymanpaşa	Ortacami Mahallesi Namık Kemal Caddesi 98 Ada	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	06.05.1992/1110	184
3	Süleymanpaşa	Kumbağ Mah. Sütluce Manastırı Mevkii	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	24.02.1993/1344	719
4	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Girişi Muhtarın Kahvesi Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	234
5	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Güney Girişi Dere yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	244
6	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Köprü Üstü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	129
7	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Kasap Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	149
8	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Köy Meydanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	229
9	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Çoşkun Market Üst Kahve Önü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	184
10	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Kurtkan Kahve Önü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	214
11	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi 4no'lu Kahve Yanı Köşe	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	159
12	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Bayram Kasap Önü	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	194
13	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Bakkal Önü Camii Karşısı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	325
14	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Cami Önü Çeşme Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	149

TEKİRDAĞ 2019 ÇEVRE DURU RAPORU

15	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Cami Arkası Kuzey Dere Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	274
16	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Kasap Bayram Sokağı 1.ağaç	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	179
17	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Su Kuyusu Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	144
18	Süleymanpaşa	Naip Mahallesi Köy İçi Çeşme Yanı	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	30.06.1993/1429	219
19	Süleymanpaşa	Barbaros 2538 Nolu Parsel İçinde Kocaçeşme Önünde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	02.03.2001/6721	169
20	Süleymanpaşa	Yavuz Mahallesi 390 Ada 103 Nolu Parsel Önünde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	12.05.2006/867	209
21	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 365 Ada 3 Nolu Parsel İçinde (Harf Devrim Heykeli Yanı)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	09.06.2006/917	94
22	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 365 Ada 3 Nolu Parsel İçinde (Harf Devrim Heykeli Yanı)	Çitlembik (Celtis australis)	09.06.2006/917	69
23	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 366 Ada 2 Nolu Parselde (Rüstem Paşa Cami Avlusu)	Çitlembik (Celtis australis)	09.06.2006/917	229
24	Süleymanpaşa	Ertuğrul Mahallesi 279 Ada 16 Nolu Parsel İçinde (Eski Cami Avlusunda)	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	09.06.2006/917	434
25	Süleymanpaşa	Ortacami Mahallesi 99 Ada 1 Nolu Parsel İçinde	Doğu Çınarı (Platanus orientalis)	09.06.2006/917	159
26	Şarköy	Mürefte (Hamam Önünde)	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	19.09.1991/114	280
27	Şarköy	Mürefte (Sağlık Ocağı Yanı)	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	19.09.1991/114	240
28	Şarköy	Uçmakdere girişi	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	30.06.1993/1429	520
29	Şarköy	Güzelköy Köy Kahvesi Önünde	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	20.10.1993/1579	230
30	Şarköy	Güzelköy Köy Camii Önünde	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	30.06.1993/1429	215
31	Şarköy	Uçmakdere Şarap Fabrikasının Yanı	(Platanus orientalis) Doğu Çınarı	09.06.2006/917	180

Resim D.5 - Tescilli Anıt Ağaçlar Doğu Çınarı (*Platanus orientalis*) / Süleymanpaşa İlçesi
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

D.6.5. Doğal Sit Alanları

TEKİRDAĞ İLİNDE BULUNAN KORUNAN ALANLAR

1. Doğal Sit Alanları

Jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında ve veya su altında bulunan korunması gerekli alan olarak ilimizde tescilli 8 tane doğal sit alanı vardır.

Çizelge D.66 - Tekirdağ İli Doğal Sit Alanları
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

SIRA NO	İLÇESİ	(MEVKİİ)	NEV'İ	TESCİL	
				TARİH	NO
1	S. PAŞA	İSMAİL YAZICI MAHALLESİ 131 ADA 137 NOLU PARSEL	1. DERECE DOĞAL SİT	10.05.1996	3110
2	S. PAŞA	KUMBAĞ DUT LİMANI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.02.1993	1344

3	S. PAŞA	KUMBAĞ SÜTLÜCE MANASTIRI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.02.1993	1344
4	ÇERKEZKÖY / ERGENE	VELİKÖY DEĞİRMEN DERE ANTİK SU KAYNAKLARI	1. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	12.07.1996	3261
5	ŞARKÖY	UÇMAK DERE ŞARAP FABRİKASI YANI ÇINARLIK ALAN	1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	30.06.1993	1429
6	ŞARKÖY	KIZILCATERZİ-KOCAALİ-ŞENKÖY	1. DERECE DOĞAL SİT ALANI	09.07.1998	4777
7	SARAY	GÜNEŞKAYA ERGENE VADİSİ GÜNGÖRMEZ MAĞARALARI	1. DERECE DOĞALARKEOLOJİK SİT ALANI	24.10.1991	994
8	SARAY	GÜNEŞKAYA ERGENE VADİSİ GÜNEŞKAYA MAĞARALARI	II. DERECE DOĞAL VE ARKEOLOJİK SİT ALANI	24.10.1991	994

İçinde mağara ekosistemini oluşturan ve belirgin özellikleri ile kendini belli eden şekil ve yapılar, birbiriyle yaşam bağı olan canlı toplulukları, herhangi bir müdahalede gelişim döngüsü bozulacak hassas bir yaşam alanı bulunan mağaralar tabiat varlığı olarak koruma altına alınmaktadır.

Çizelge D.67 - Tekirdağ İli Mağaralar
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

Sıra No	Mağaranın Adı	Mağaranın Bulunduğu			Mağaranın Tescil Durumu	Koordinatlar (Projeksiyon-Datum)		Açıklama
		İlçe	Köy/ Mahalle	Mevkii		X:	Y:	
1	Güneşkaya 1 Mağarası	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	4596419,11	576585,85	Edirne Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 24.10.1991 tarih ve 116 nolu Kararı ile II. Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.
2	Güneşkaya 2 Mağarası	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	4596438,57	576634,21	
3	Güneşkaya 3 Mağarası	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	4596409,90	576676,79	
4	Güneşkaya 4 Mağarası	Saray	Kavacık	Ergene Vadisi	2.Derece	4595559,48	575534,89	

5	Güngörmez Mağaraları	Saray	Güngörmez	Galata Deresi	1.Derece	4594071,76	580587,74	I. Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı olarak tescil edilmiştir.
6	Ceneviz Mağarası	Saray	Bahçeköy		YOK	4604300	586400	Tescil Edilmemiştir.
7	Horataşı Mağarası	Saray	Ayvacık		YOK	4594575	576600	
8	Koca II Mağarası	Saray	Kavacık		YOK	4593700	575500	
9	Küçük Kalashı Mağarası	Saray	Ayvacık		YOK	4594575	576350	
10	Saklısu Mağarası	Saray	Bahçeköy		YOK	4604350	586125	

Resim D.6 - Güngörmez Mağaraları/ Saray/Tekirdağ

(II.Derece Doğal ve Arkeolojik Sit Alanı) (Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019)

İl genelinde doğal sit ve tabiat varlıklarının korunmasına, tescil, onay ve izin işlemlerine yönelik yapılan müracaatlar yerinde incelenerek korunan alanlarda kalması durumunda, Edirne Bölge Komisyonu'nda değerlendirilmek üzere intikali ve sekretarya işlemleri yürütülmektedir.

Korunan alanların dışında kaldığı tespit edilen başvurulara yazılı olarak görüş verilmekte olup; Kamu Kurum ve Kuruluşlar ile şahıs ve özel kuruluşlar tarafından yapılan müracaatlara 2017 yılı itibarı ile verilen görüş sayısı 66'dır. Ayrıca 11 müracaata istinaden tespit ve keşifler yapılarak Ön İnceleme Raporları hazırlanarak, Edirne Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonuna sunulmuştur.

Ayrıca; İlimizde tescilli doğal sit alanları ile anıt ağaçlar izlenmekte ve üç ayda bir fotoğraf andırılarak Bakanlığa rapor edilmektedir

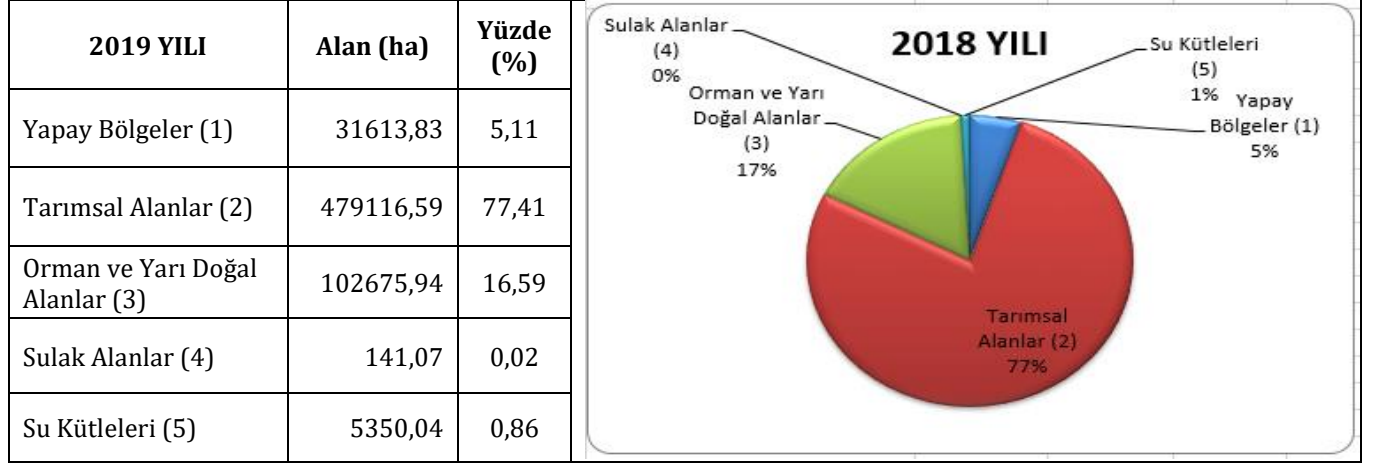
D.7. Sonuç ve Değerlendirme

Kaynaklar

<http://www.milliparklar.gov.tr/korunan-alanlar/milli-parklar>
<http://www.turkiyesulakalanlari.com/>
<http://www.milliparklar.gov.tr/korunan-alanlar/ta>
<http://www.milliparklar.gov.tr/korunan-alanlar/tabi-parklari>
<http://www.milliparklar.gov.tr/korunan-alanlar/tp>
<http://www.milliparklar.gov.tr/korunan-alanlar/tp3>
<http://www.milliparklar.gov.tr/korunan-alanlar/tp4>
<http://www.milliparklar.gov.tr/resmiistatistikler>

E. ARAZİ KULLANIMI

E.1. Arazi Kullanım Verileri

Grafik E.48 – Tekirdağ ilinde 2019 yılı arazi kullanım durumuna göre arazi sınıflandırması

(<https://corinecbbs.tarimorman.gov.tr>, 2019)

Çizelge E.68 – Tekirdağ ilinde arazi kullanım sınıflandırması

(https://corinecbs.tarimorman.gov.tr, Corine, 2020)

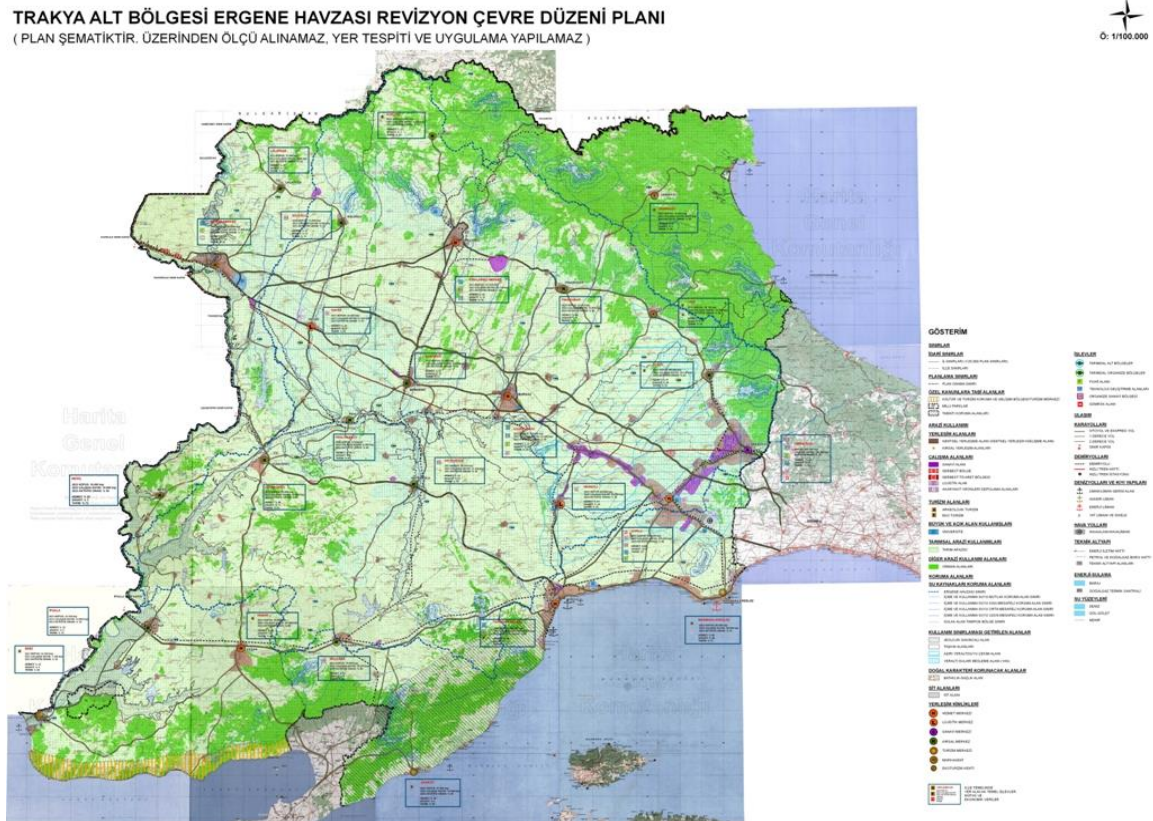
	ALAN BÜYÜKLÜĞÜ									
	1990		2000		2006		2012		2019	
Arazi Sınıfı	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1) Yapay Alanlar	15809,11	2,55	25384,19	4,10	28389,38	4,59	30093,74	4,86	31.613,83	5,11
2) Tarımsal Alanlar	493629,88	79,76	483887,82	78,19	478745,19	77,35	480780,68	77,68	479.116,59	77,41
3) Orman ve Yarı Doğal Alanlar	107052,42	17,30	106951,95	17,28	108814,57	17,58	103198,76	16,67	102.675,94	16,59
4) Sulak Alanlar	125,38	0,02	110,42	0,02	134,16	0,02	141,07	0,02	141,07	0,02
5) Su Yapıları	2280,67	0,37	2563,07	0,41	2814,14	0,45	4683,21	0,76	5.350,04	0,86
TOPLAM										

E.2. Mekânsal Planlama

E.2.1. Çevre Düzeni Planı

Planlı ve çevreye duyarlı kalkınma ilkeleri doğrultusunda İlimiz sınırlarını da kapsayacak şekilde hazırlanmış olan 1/100.000 ölçekli Trakya alt Bölgesi Ergene Havzası Revizyon Çevre Düzeni Planı tamamlanarak Bakanlığımızca 24.08.2009 tarihinde onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı ile birlikte, İlimiz içinde planlı dönem başlamış olup, Çevre Düzeni Planı ile gerek kentsel, gerek tarımsal arazinin kullanımında koşullar, sınırlar ve olanaklar tariflenmiştir. Bu doğrultuda, İlimizde kapsayan 1/25.000 ölçekli Tekirdağ İli Çevre Düzeni Planı 22.08.2011 tarihinde onaylanmıştır.

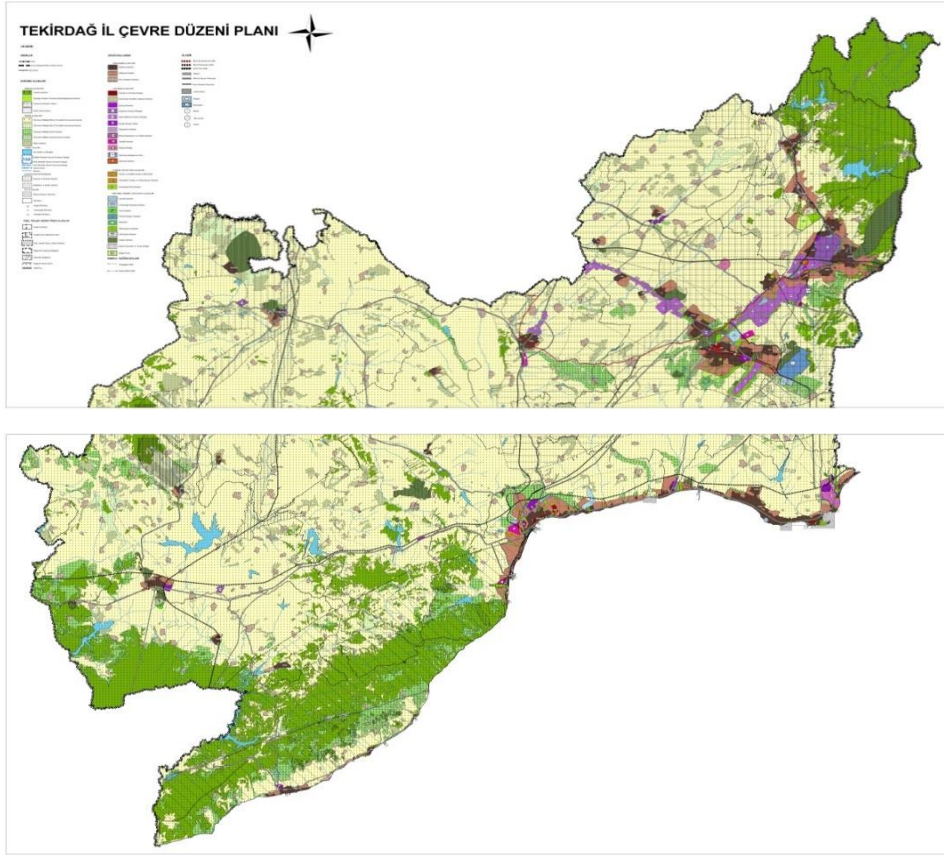

**Harita E.6 – Tekirdağ ilinin 1/100.000 ölçekli Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası
Revizyon Çevre Düzeni Planı**

Revizyon Çevre Düzeni Planı ile özellikle yeni sanayileşmeye belli kısıtlamalar getirilmiş olup OSB dışında kalan alanlarda 18 adet sektör artık Trakya Bölgesinde yapılması yasaklanmıştır.

- Metal sertleştirme (tuz ile),
- Metal kaplama,
- Yüzey temizleme (asit ile),
- Tekstil boyama-yıkama ve emprime baskı,
- Madenin işlenmesine yönelik ağır sanayiler,
- Lifli yıkama-yağlamacılar,

- Selüloz ve/veya saman kullanarak Kâğıt üretimi,
- Asit imal ve dolumu,
- Pil, batarya-akü imal yerleri,
- Ham deri işleme
- Kömüre dayalı termik santral,
- İlaç sentez fabrikaları,
- Gres yağ fabrikaları (petrol türevi),
- Demir-çelik üretimi,
- Ağır metal tuzu üretimi,
- Petrokimya,
- Klor-alkali,
- Rafineri

Harita E.7 - 1/25.000 Ölçekli Tekirdağ İli Çevre Düzeni Planı
(Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

E.3. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ İli Büyükşehir ve ilçe sınırları dahilinde yerleşim alanı içerisinde mevcut durum itibarıyla 11 İlçe ve bunlara bağlı mahalleleri ile yerleşim deseni temel yapısını oluşturmaktadır. Kırsal alanlardaki yerleşim yoğunluğu, yörenin tarıma dayalı toprak yapısı ile, yörede yer alan sanayi kuruluşlarının etkisi altında farklı yoğunluklar göstermektedir. Bu itibarla, bölge içerisindeki kırsal yerleşim alanlarında tarım topraklarının büyüklüğü içerisinde sırasıyla yer alan Malkara, Hayrabolu, Saray İlçeleri büyük yoğunluk göstermekte olup,

Şarköy, Muratlı ve Marmara Ereğlisi İlçeleri sıralamayı takip etmektedir. Sanayi alanları Çorlu, Çerkezköy, Muratlı, Kapaklı, Ergene ilçelerinde yoğunlaşmıştır.

Kaynaklar

Tarım ve Orman Bakanlığı (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/>)

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019

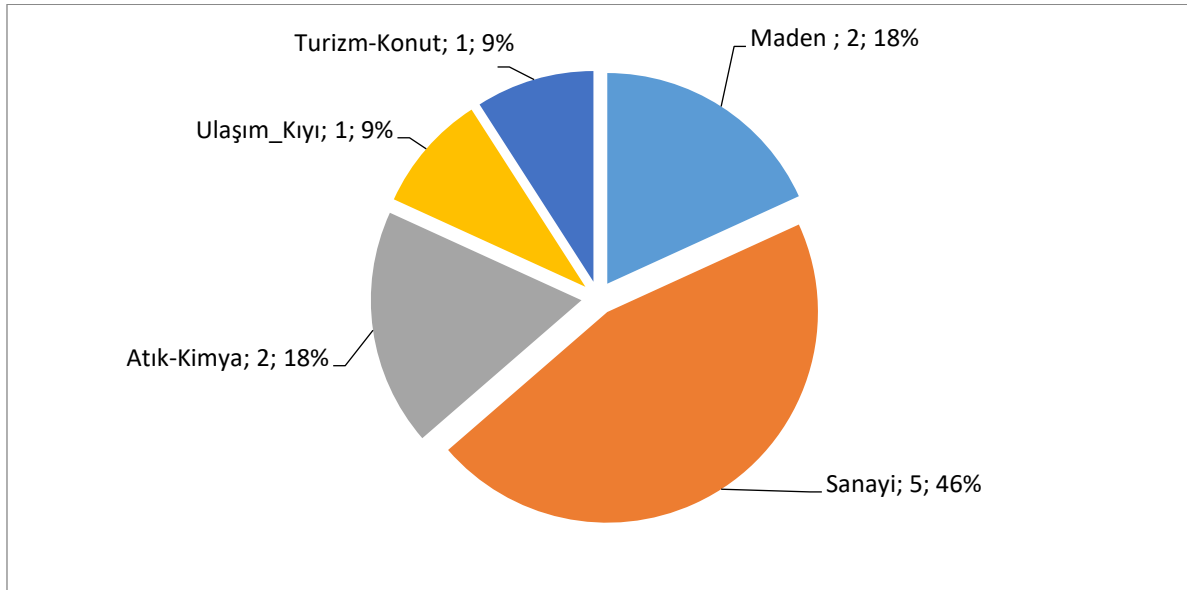
Tekirdağ Valiliği Resmi web Sitesi, 2019

F. ÇED, ÇEVRE İZİN VE LİSANS İŞLEMLERİ

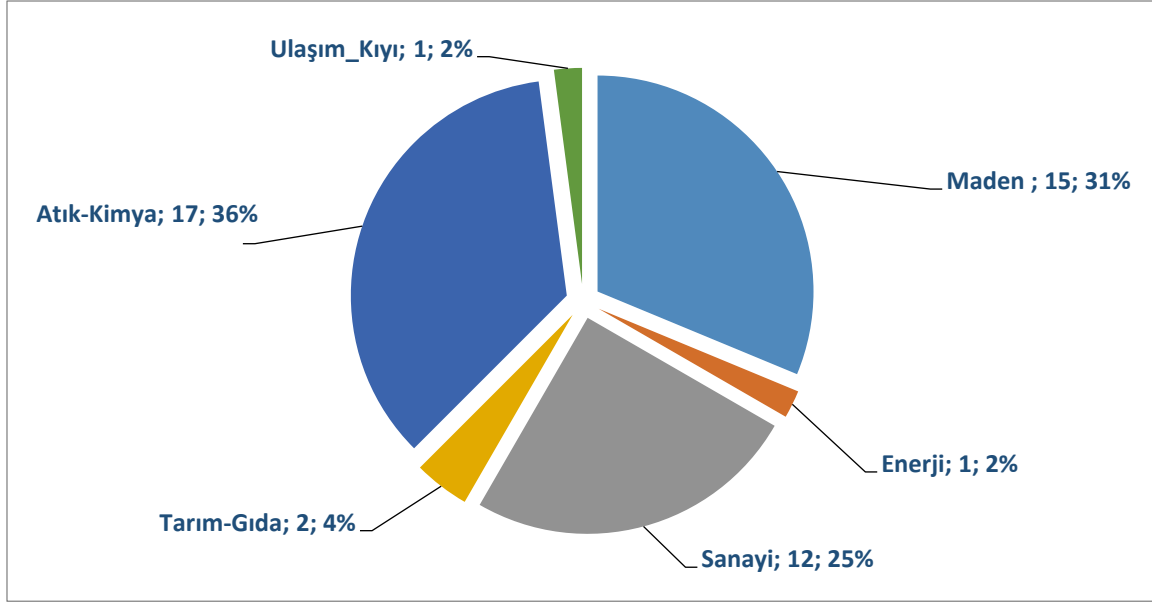
F.1. Çevresel Etki Değerlendirmesi İşlemleri

Çizelge F.69 – Tekirdağ İlinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2019 yılı içerisinde alınan ÇED Olumlu ve ÇED Gerekli Değildir Kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, 2020)

Karar	Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
ÇED Gerekli Değildir	15	1	12	2	17	1	0	48
ÇED Gereklidir	1							1
ÇED Olumlu Kararı	2		5		2	1	1	11
ÇED Olumsuz Kararı								0

Grafik F.49 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇED Olumlu Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, 2020)

Grafik F.50 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇED Gerekli Değildir Kararı alınan projelerin sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı, 2020)

Çizelge F.70 – Tekirdağ ilinde Bakanlık merkez ve ÇŞİM tarafından 2014-2019 yılları arasında verilen muafiyet kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; 2014-2019)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
10	109	1.025	118	628	24	71	1.985

Çizelge F.71 – Tekirdağ ilinde 2014-2019 yılları arasında verilen iade/iptal kararlarının sektörel dağılımı
(e-ÇED Yazılımı; 2014-2019)

Maden	Enerji	Sanayi	Tarım-Gıda	Atık-Kimya	Ulaşım-Kıyı	Turizm-Konut	TOPLAM
46	8	29	1	17	22	1	124

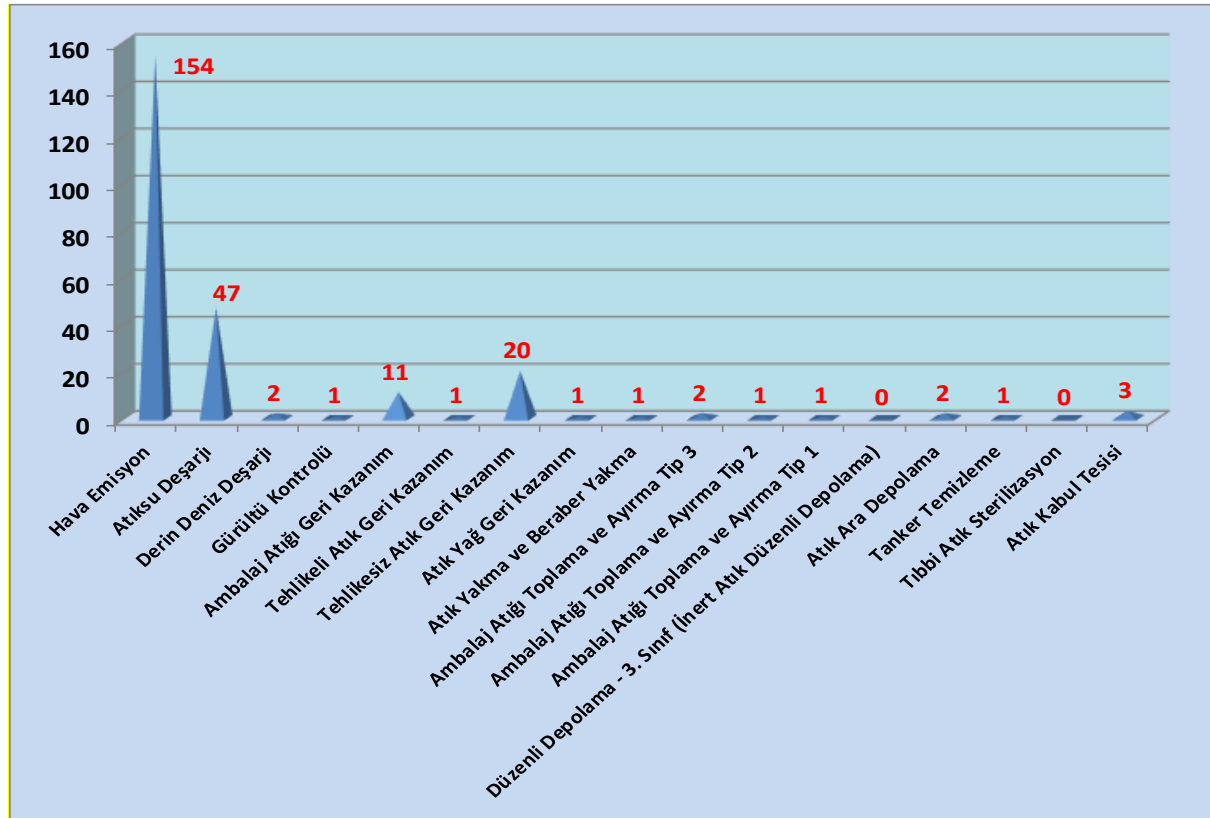
F.2. Çevre İzin ve Lisans İşlemleri

2019 yılında Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında 112 geçici faaliyet belgesi ve 212 Çevre İzin ve Lisans Belgesi verilmiştir.

Çizelge F.72 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında Bakanlık Merkez teşkilatı ve ÇŞİM tarafından verilen Geçici Faaliyet Belgesi ve Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi sayıları

(e-İzin Yazılımı, 2020)

	EK-1	EK-2	TOPLAM
Geçici Faaliyet Belgesi	20	92	112
Çevre İzin/Çevre İzin ve Lisans Belgesi	57	155	212
TOPLAM	77	247	32

Grafik F.51 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında verilen Çevre İzin/ Çevre İzin ve Lisans Belgelerinin konularına göre dağılımı

(e-izin yazılımı, 2020)

F.3. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce 2019 yılında 48 projeye ÇED Gerekli Değildir Kararı, 1 projeye ÇED Gereklidir Kararı, Bakanlık tarafından 11 projeye ÇED Olumlu Kararı verilmiştir. Ayrıca, Müdürlüğümüz ve Bakanlığımız tarafından 112 işletmeye Geçici Faaliyet Belgesi, 212 işletmeye Çevre İzni/Çevre İzni ve Lisansı Belgesi verilmiştir.

Kaynaklar

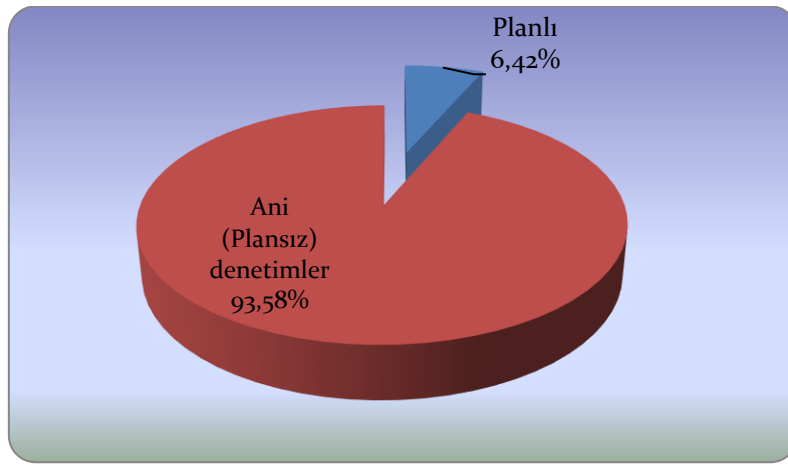
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
e-ÇED Yazılımı
e-İzin Yazılımı

G. ÇEVRE DENETİMLERİ VE İDARİ YAPTIRIM UYGULAMALARI

G.1. Çevre Denetimleri

Çizelge G.73 - Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından gerçekleştirilen denetimlerin sayısı
(e-denetim yazılımı, 2020)

Denetimler	Toplam
Planlı denetimler	105
Plansız (ani+şikayet) denetimler	1.530
Genel toplam	1.635

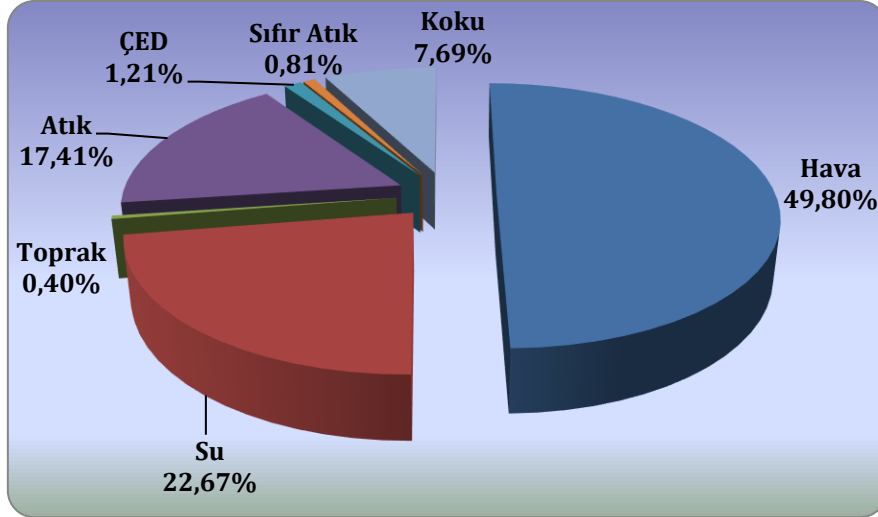

Grafik G.52 – Tekirdağ ilinde ÇŞİM tarafından 2019 yılında gerçekleştirilen planlı ve ani çevre denetimlerinin dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2020)

G.2. Şikâyetlerin Değerlendirilmesi

Çizelge G.74 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇŞİM’e gelen tüm şikâyetler ve bunların değerlendirilme durumları
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

Şikâyetler	Hava	Su	Toprak	Atık	ÇED	Sıfır Atık/Poşet	Koku	TOPLAM
Şikâyet sayısı	123	56	1	43	3	2	19	247
Denetimle sonuçlanan şikâyet sayısı	51	44	1	19	1	2	8	126
Şikâyetleri denetimle sonuçlanma (%)	41,4	78,6	100	44,2	33,3	100	42,1	51,0

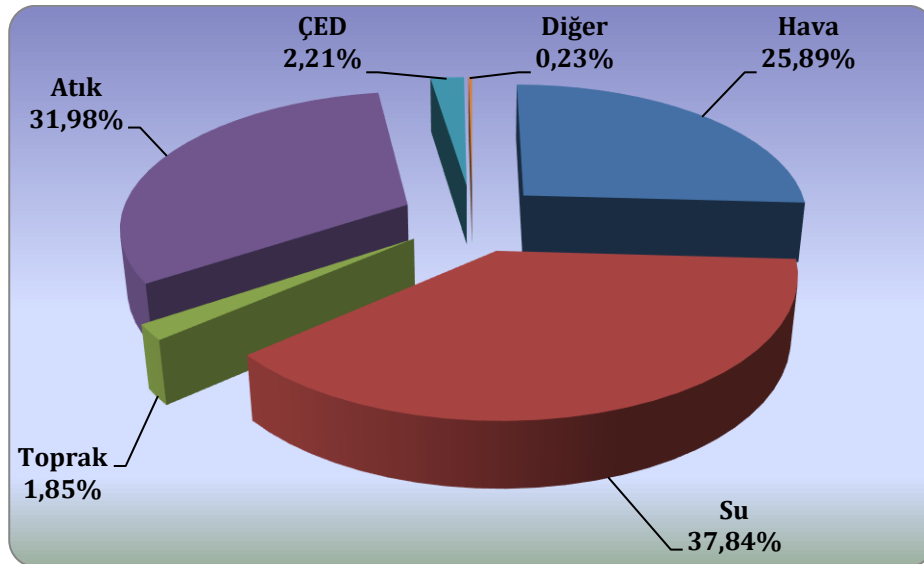

Grafik G.53 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇŞİM gelen şikâyetlerin konulara göre dağılımı
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2020)

G.3. İdari Yaptırımlar

Çizelge G.75 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan ceza miktarları ve sayısı
(e-denetim yazılımı, 2020)

	Hava	Su	Toprak	Atık	ÇED	Diğer	TOPLAM
Ceza Miktarı (TL)	2.021.526	2.955.228	144.394	2.497.585	172.723,25	18.037	7.809.493,25
Uygulanan Ceza Sayısı	28	35	2	29	11	1	106

Grafik G.54 – Tekirdağ ilinde 2019 yılında ÇŞİM tarafından uygulanan idari para cezaları miktarının konulara göre dağılımı
(e-denetim yazılımı, 2020)

G.4. Çevre Kanunu Uyarınca Durdurma Cezası Uygulamaları

2019 yılı içerisinde Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 14 tane işletmeye 11.08.1983 tarihli ve 18132 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun 15. Maddesi ve 10.09.2014 tarihli ve 29115 resmi gazete sayılı Çevre İzin Lisans Yönetmeliği kapsamında faaliyet durdurma kararı alınmıştır.

8 işletmeye ise; 25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'ne aykırılık gerekçesiyle faaliyet durdurma/kapatma kararı verilmiştir.

G.5. Sonuç ve Değerlendirme

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 2019 yılı içerisinde yapılan denetimlerde; çevrenin kalkınma ile birlikte sürdürülebilirlik ilkesi bütününde gelecek nesillere bırakılması, bu kapsamda denetlenen kişi, kurum ve kuruluşlarda Çevre Mevzuatı bilincinin oluşturması hedeflenmektedir.

Bu çerçevede; 2019 yılı içerisinde Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen 1.635 adet denetim neticesinde; 106 işletmeye 2872 Sayılı Çevre Kanunu kapsamında 7.809.493,25 TL idari para cezası verilmiştir.

Kaynaklar

- Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü
- e-Denetim Yazılımı

H. ÇEVRE EĞİTİMLERİ

2019 yılında da diğer yıllarda olduğu gibi Müdürlüğümüzce Çevre Mevzuatı kapsamında eğitimler verilmeye devam edilmiştir.

24.01.2019 tarihinde İlimizdeki belediye personeline sıfır atık bilgi sistemi kapsamında bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

07.02.2019 tarihinde İlimizde bulunan Özel İhsan İlkokulu öğrencilerine sıfır atık kapsamında eğitim düzenlenmiştir.

13.02.2019 tarihinde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü personeline sıfır atık bilgi sistemi kapsamında bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

20.02.2019 tarihinde İlimizde bulunan Atık İşleme Tesisleri personeli ve çevre görevlilerine çevre mevzuatı kapsamında eğitim düzenlenmiştir.

11.06.2019 tarihinde İlimizde bulunan Vedat ÇELİKER Anaokulu öğrencilerine sıfır atık kapsamında eğitim düzenlenmiştir.

06.07.2019 tarihinde İlimizde faaliyet gösteren Sivil Toplum Kuruluşu Kadın ve Demokrasi Derneği Tekirdağ Temsilciliğine sıfır atık kapsamında eğitim düzenlenmiştir.

04.07.2019 tarihinde Müdürlüğümüzde çalışan stajyerlere sıfır atık kapsamında bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

06.08.2019 tarihinde İl Çocuk Hakları Komitesine Müdürlüğümüz toplantı salonunda sıfır atık kapsamında bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

17.09.2019 tarihinde İlimizde bulunan Şehit Öğretmen Neşe ALTEN Anaokulu öğrencilerine sıfır atık kapsamında eğitim düzenlenmiştir.

04.10.2019 tarihinde İlimizde bulunan Saray Mehmet UYGUN ilkokulu öğrencilerine sıfır atık kapsamında eğitim düzenlenmiştir.

11.10.2019 tarihinde İlimizde bulunan Şehit Piyade Er Ercan AY ilkokulu öğrencilerine sıfır atık kapsamında eğitim düzenlenmiştir.

13.11.2019 tarihinde İlimizdeki belediye personeline sıfır atık kapsamında bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Kaynaklar

Tekirdağ Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü